الهروي (عبدالله الانصاري)

مترجم نورالدين زاده مصلح الدين
مصطفى

ا = حسن رشيد (۱۱۱

1

I

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No 3043
Eski Kayıt No

II

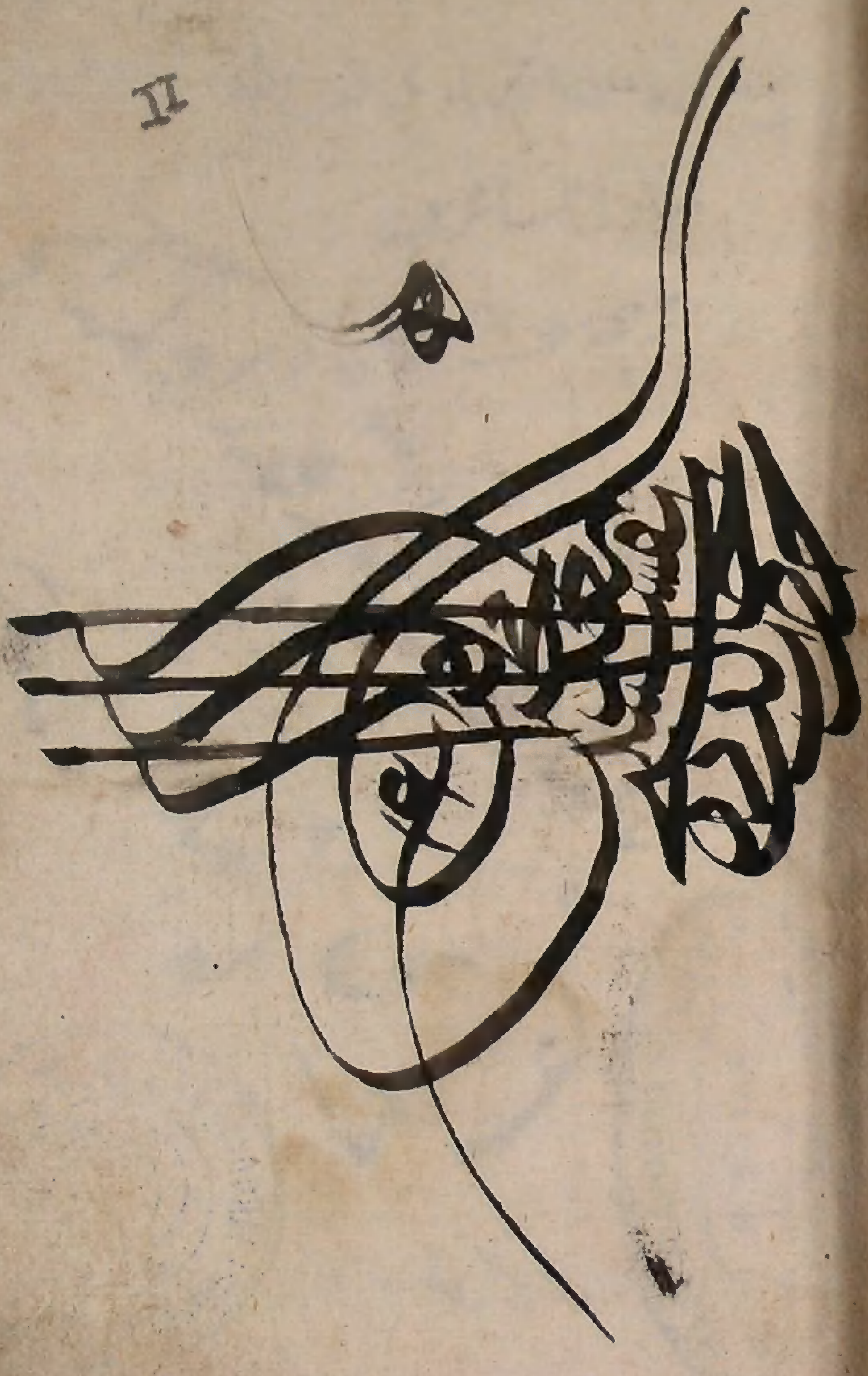

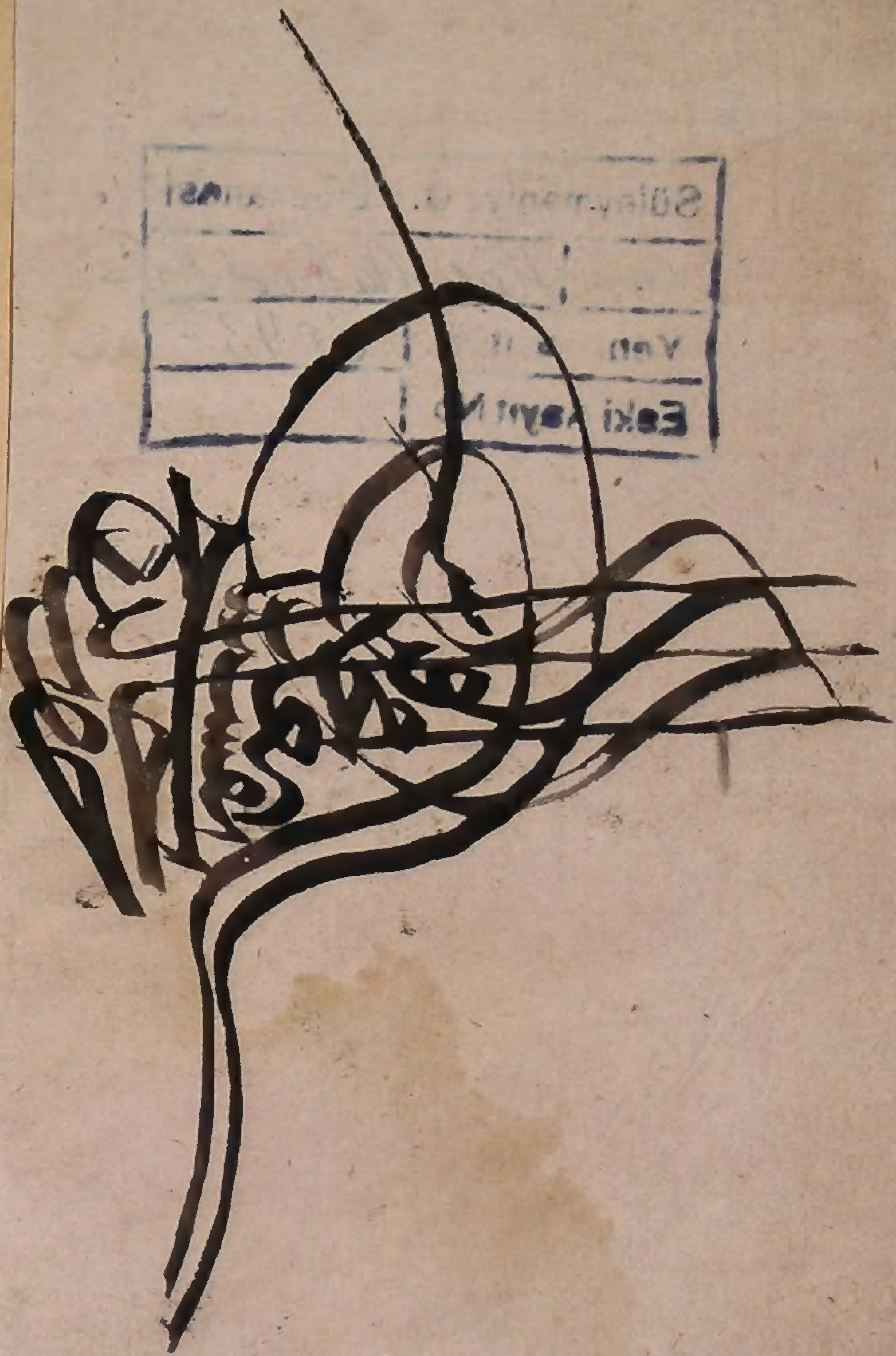

1a

شیخ عبد الله انصاری قدس الله سره البارینك

منازل السائرین

ترجمه سی

T.C. [illegible] Kütüphanesi 1923

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله رب العالمين • والصلوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين •
وعليهم وعلى آله واصحابه وامته وكافة المؤمنين اجمعين • **اما بعد**
معلوم اوله كه طريقته سلوك ايلمك ايسته‌ينلره لازم در كه سلوك ايتدكلري طريقي
تميز وتعيين ايده‌جك مالاتيله وعلاماتيله بيله‌لر بلكه هر طريقه سلوك ايده‌نه
لازمدر تا كه سلوكنده خطا واقع اولميه تا كه ممكن اوله الله تعالى يه موصل
طريق چوقدر نيته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورر الطرق الى الله تعالى بعدد
انفاس الخلائق • بو طرقده جمله‌سنه شريعت شريفه جامعدر اول طريق كه شرع
شريفه مخالف اوله اول طريق شيطانيدر واول اهل طريقته دعوت ايدن دخي
شيطانيدر نيته كيم حق تعالى قرآنده شيطاندن حكايت ايدوب بيورر
لاقعدن صراطك المستقيم ثم لآتينهم من بين ايديهم ومن خلفهم و
عن ايمانهم وعن شمائلهم ولا تجد اكثرهم شاكرين • يعني شيطان الله تعالى يه
ايدر كه سنك طوغري يولك اوزرينه البته اوتورورين آندن صكره آدم اوغلانلرينك
اوكلرندن كلورين وآردلرندن كلورين وصاغ يانلرندن كلورين وصول يانلرندن
كلورين سن بونلرك اكثرين شاكر بولميه‌سن ودخي نيته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم
دن ابو هريره رضي الله عنه روايت ايدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بر خط
چكدي وبيوردي كه الله تعالى نك يوليدر بو دخي آندن صكره اول خطك صاغنده وصولنده

خطلر چكدي وبيوردي كه بونلر شول يوللردر كه هر برينك اوزرنده بر شيطان
واردر انساني اكثرا كا دعوت ايدر ديدي دخي بو آيت كريمه يي اوقودي
ان هذا صراطي مستقيما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله
ودخي نيته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورر ان الله لا يقبض العلم انتزاعا
ينتزعه من الناس ولكن يقبض العلم بقبض العلماء حتى اذا لم يترك عالما
اتخذ الناس رؤسا جهالا فسألوا فافتوا بغير علم فضلوا واضلوا
يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم شويله بيورر كه الله تعالى علمي قبض ايدوب
خلقك قلبندن چيقاروب آلماز بلكه علمايي قبض ايدر حتى دنياده عالم قلماز
خلق جاهل كيسه‌لري ايدينورلر معتمد دينيني آنلره صورورلر آنلر دخي بغير علم
فتوى ويرورلر هم كندولر ضال اولورلر وهم خلقي اضلال ايدرلر امدي بو فقير
دخي خير الناس من ينفع الناس • ما صدق اولمق رجاسيله الشيخ عبد الله
الانصاري عليه رحمة الباري • حضرتلرينك منازل السائرين اديلو كتابني
تركي لسانله شرح وبعض اجمالاتني تفصيل ومشكللريني بيان قصد ايدوب
الله تعالى دن استعانت ورسول الله دن صلى الله عليه وسلم شفاعت
استمداد ايدوب باشلدم حتى طريق حقه سالك اولنلر طريق حق وطريقت
فقرا نيدوكن بله‌لر وبو طائفه يه محبت اولانلر دخي اجمالا بو طائفه‌نك
احوالني بيلوب اهل بدعته اقتدا ايتميه‌لر حتى كندولريني ضلالتدن خلاص

ایدەلر وهم طبیعتندە استقامتی وتورّع اوزرە استدامتی اولان قرنداشلر
غفلتلە اهل بدعتی اهل سنت ظن ایدوب محبت واقتدا ایتدکدنصکرە
ظاهر اولیجاق سوء اعتقاد ایدوب کلوب بو طائفهٔ شریفەیە حسن ظن
ایدوب اولیاء اللهە ضلالت نسبت اتمیە والله الهادی الی الرشاد

مقدمە پس قلا معلوم اولە کە هر فنّک اصطلاحاتی واردر اول فنّ
اهلی بر برینە آنوکلە تخاطب ایدەلر اول فنّە طالب اولانلر کمسنە اقلا اول فنّک
اصطلاحاتنی بلمک کرکدر کە خطابە قابل وتعلیمە مستعدّ اولەلر فنّک
اصطلاحاتنی بلمین فنّی بلمدوکی بدیهیدر بوکا انکار عناددر یاخود
تلبیسدر نیتەکیم شمدیکە زماندە جهلەسی ایدرلر جهللرن ستر اتمک ایچون
بو طریق قیل وقال ایلە اولماز بلکە حال الله اولوردیلر سوزلری کیرچکلە اما
انلر تلبیس ایدەلر زیرا انلردە حال اولیدی قالدن نە اولوردی نیتەکە
سلف صالحین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دە اولدوغی کبی کیرچلە
مجرد قیل ایلە اولماز قالدن حالە منزل چوقدر اما اول منازلی بلمینک آخر
مقاماتدن خبری یوقدر اما غزالی علیه رحمة الملک المتعالی بونلری شونلرە تشبیه
ایدرکە بردە اکی قپوسی بلمزلر ایچندە اولان انواع نقوش وفرشندن
خبر ویرەلر هیهات هیهات امور شرعیەدە بصیرتلری اولمدین حقائقدن
خبر ویرەلر ضلالت محضدر حقیقت دیدکلری شریعتک حقیقتی

3 دیعکلە بر شیئک ظاهرنی ادراک اتمکە قادر اولمین جاهل باطننی ادراک
اتمکە قنده اقتداری اولسە کرکدر بو مقولە کمسنەلرکە کندولری شیطاندر
خصوصا بعضیسنە شیطان بعض اموری تخییل ایدوب کوسترر اول
احمق آنی کشف الهی زعم ایدوب عنادینی زیادە اولور اللهم ارنا
الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه
ولا تجعله علینا متشابها فنتبع الهوی وصل وسلم علی خیر خلقك المتخلق
بخلقك وعلی سائر اخوانه من الانبیاء والمرسلین وعلی آله واصحابه وامته
وکافة المؤمنین اجمعین وحضرت شیخ عبد الله الانصاری بیوردقلرکە
اهل هراتدن جماعت طالبین ومنازل سائرینە واقف اولمغە راغبین
قرنداشلر بندن سؤال ایتدیلرکە انلرە بر کتاب تالیف ایدیویرم منازل
سائرینی انلرە بیان ایدە بر قانون اوزرە کە کندولر سیر اتدکلری مقام
لری کتابلە مقابلە ایدوب خطاسن وصوابن بلەلر بندخی آنلرک
سؤالنە جواب ویروب الله تعالی یە استجابت واستعانت ایدوب دیدکلری
ترتیب اوزرە تصنیف وتالیفە اقدام واشارت اتدم مراتبک ترتیبندە
ودخی هر بر مرتبەنک فروعندە زیرا بو ذکر اولنان مراتب کلیەدر هر
برینک نیچە فروعی وغرائبی واردر وعلاماتی وعلم وحالی واردر انلرە
دخی اجمالا اشارت اولندی ابو عبید تستری ایدر الله تعالانک قوللری

وارد را الله تعالى انلرك بدايتلرين كوسترديكي نهايتلرينه اولجاق حاللريني
سالك آني شمديكه صانوب خطا ايدر بس احمدي بن بو كتابي ترتيب ايدوب
مختصر اتدم يوز باب اوزره وهر بابي اون قسمه تقسيم اتدم هر قسم بر منزل
وبر مقامدر سالك اول مقامدن حقني تكميل ايتميجه بر مقامدن اخره ترقي ايدرمز
مكر غايت خفي اولوب مقام ثاني يه واريجق تمام منكشف اولميه نتكه اول مرتبه
يقظه در ايكنجي توبه در يقظه تمام حاصل اولمين كشيه توبه دخي تمام حاصل اولماز
ومقامات خاصه وضرورات عامه بلمين كسنه ترقيه قابل اولماز مثلا زهد
ضرورات عامه دركن مقامات خاصه دندر وبالجمله بو طائفه نك اكابري
اتفاق اتديلر وبيوردلر كه نهايات صحيح اولماز حتى بدايات تصحيح اولنميجه
نتكه بنا قائم اولماز اساسي اولنميجه بداياتك تصحيحي اولدركه هر امر الهيه شاهد
اوزره ايده اوامر الهيه يه امتثال ايده نيجه وارد اولديسه وسنت رسول الله
صلى الله عليه وسلم متابعت ايده و نهيه تعظيم ايدوب چوق مشاهد ايده و
حرمات الهيه رعايت ايدوب خلقه شفقت ايده وبذل نصيحت ايده وخلقك كوجنه
متحمل اولوب وقتي افساد ايدن كمسنه لردن اجتناب ايده وبو منازلك طائفه
اوچ قسمدر بر قسمي خوف ورجا ايله تحمل ايدر وبر قسمي الله تعالادن حيا
ايدر وبر قسمي جذبه الهيه ايله تفرقه دن جمعه جذب اولنمشدر بونلرك مقامي ثاني
اوچ مرتبه جمع ايدر اولكي مرتبه سالكك قصد صحيح ايله جناب عزت جانبنه سيري در

4 ايكنجي مرتبه غربه دخول ايدر اوچنجي مرتبه بساط مشاهده اوزره حصولي در
مشاهده كه آني طريق فناده عين توحيد جذب ايدر نيته كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيوردلر سيروا سبق المفردون قالوا يا رسول الله وما المفردون قال الذين
يهتزون في ذكر الله يضع الذكر عنهم اثقالهم فيأتون القيمة خفافا ومعلوم
اوله كه بو كتابك اون قسمدر هر قسم اون بابدر جملة يوز باب اولور وهر باب اون
مقامه منقسمدر جمله بيك منزل ومقام اولور سالكك هر منزلده بر در لو حالي
ور در لو علمي اولور اولكي اقسام بداياتدر ايكنجي ابوابدر اوچنجي معاملات در
دردنجي اخلاقدر بشنجي اصولدر التنجي اوديه در يدنجي احوالدر سكزنجي
ولايتدر طقوزنجي حقائقدر اوننجي نهاياتدر بونلرك هر بيرينك تعريفلري
بابلرنده ذكر اولنور قسم اول بدايات در اون بابدر باب اول يقظه در
باب ثاني توبه در باب ثالث محاسبه در باب رابع انابت در باب خامس تفكر در
باب سادس تذكر در باب سابع اعتصام در باب ثامن فرار در باب تاسع رياضت در
باب عاشر سماع در بدايات اول منازل سائرين الى الله در بو منزله بدايات
ديديلر زيرا سالك اول بونلره شروع ايدر **باب اليقظة** قال الله تعالى
قل انما اعظكم بواحدة ان تقوموا لله يعني الله تعالى بيوردى ديكل يا محمد بن سزه
وعظ اتمزين الا بر نسنه ايله وعظ ايدرين اول نسنه الله ايچون قائم اولمكوز در
والقومة لله اليقظة من سنة الغفلة الله ايچون قائم اولمقدن مراد غفلت اويقوسندن

اویانغقدر والنهوض عن ورطة الفترة دخی همتنی وقصدنی تمام ویرر
اتدکدنصکره ضعیف و سست اولقدن قورتلقدر زیرا انسان اول
مرتبه سنده ظلمات شهوانیه سنده مستغرق اولوب وصفات حیوانیه یه مغلوب
بلکه صفات شیطانیه ایله موصوفدر الله تعالینک توفیقی رفیق اولجق
کوکلنه بر نور کلوب بو غفلتدن اویانوب کندو احوالنی تدارک ایده الله تعالی
آنوک قلبندن واعظ الهی قیلور دائما بو کمسنه یه تنبیه ایدوب غفلتدن اویاندرر
اول کمسنه مبدأ شئ و معادنی فکر اتمکه باشلر وهی اقل ما یستنیر قلب العبد
بالحیوة لرؤیة نور التنبیه یعنی بو یقظه مرتبه سی عبدک قلبنک اول منور
اولمسیدر حیات حقیقیه ایله نور تنبیهی کورمک سببیله نفس انسانیه
نفسنده بر امر مجرددر دائما جناب عزته متوجهدر ولکن تقدیر ربانی
ایله بو بدن بشریه کلمک ایله غفلت عارض اولمشدر حکمت الهیه تقاضی
سیله کیرو وطن اصلی سنه رجوع ایدیجک بو غفلتدن اویانغقلق لازمدر
منزلکه یا توبه اویا عیان کمسنه منزل قطع ایدوب مقصوده واصل اولمز
والیقظة من ثلثة اشیاء بو یقظه دیدیکمز صفت اوچ نسنه دن عبارتدر
یعنی اهل بدایتک یقظه سیدر واهل نهایتک یقظه سیدر و بو ایکیسنک
ما بیننده اولانلرک یقظه سیدر مصنف مختصر اتمشدر حقیقتده یقظه
اوچ مرتبه و منزلدر زیرا اهل بدایتک یقظه سیدر واهل معاملاتک یقظه سی

وار

وار و اهل اخلاقک یقظه سی وار واهل اصولک یقظه سی وار واهل اوردینک
یقظه سی وار واهل احوالک یقظه سی وار واهل ولایتک یقظه سی وار واهل
حقائقک یقظه سی وار واهل نهایاتک یقظه سی وار هر برینک یقظه سی بر بریله
یقظه سنه مغایردر و ثلث منازلدن دخی بو یلهدر بو وجهله بو یوز منزل ایله
اولور الاول لحظ القلب الی النعمة علی الیاس عن عدها والوقوف علی
حدها یعنی یقظه نک مرتبه سی اوچ نسنه دن عبارتدر اولکیسی بودرکه
سالک الله تعالینک نعمتنی ملاحظه اتمکدر ظاهرینی و باطنینی و فلکی و آخرتنی
نیته کیم الله تعالی بیورر واسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنة یعنی الله تعالی نعمتنی
سزلره اوزریکوزه واسع ایلدی ظاهرینی و باطنینی و بو نعمتلری ملاحظه اتدکدن
صکره بو نعمتلری عدا تمکدن و حدنه و نهایتنه ایرمکدن کسمکدر زیرا الله
تعالینک نعمتلرینه حد و عد ممکن دکلدر نیته کیم الله تعالی بیورر وان تعدوا
نعمة الله لا تحصوها اکر سز الله تعالینک نعمتلرینی صایمق استرسکوز صایه مزسز
زیرا غیر متناهیدر عده و حده قابل دکلدر والتفرغ الی معرفة المنة بها
یعنی حد و عددن امیدن قطع اتدکدنصکره فارغ اولمقدر بو نعمتلرک
کلیسی مجرد الله تعالینک منتیدر واحسانیدر اصلا بزم دخلمز یوقدر اکر دیله
ایدی جمیع نعمتلری آلور ایدی وجهان الوجوه ظلم دخی اولمازدی الله نعمتلرنی
دائما اسباغ اتدوکی کندو فضلی و احساندر نیته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم

بیورر لا یدخل الجنة احدٌ الا بفضل الله قالوا ولا انت یا رسول الله قال
ولا انا الا ان یتغمدنی الله برحمته یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوررکه هیچ بر کمسنه جنته کیرمز الا الله تعالینک فضیله کیرر ودیدیلر که
سنده می یا رسول الله بیوردیلر که بنده کیرمزم مگر الله تعالی بنی کندو رحمتنه طالدیره
والعلم بالتقصیر بها فی حقها یعنی نعمتلرک جمیعسی الله تعالینک منتی ولحسانی
ایدوکن بلدکدنصکره صحیح معلوم ایدینه که بو نعمتلرک شکرینی ادا ایدهملمک
بوقدر نیجه ادا ایده بلور که نعمته نهایت یوقدر عبدک شکری خود متناهیدر
هیچ متناهی غیر متناهی یه متابل ومعادل اولورمی بو اصلا ممکن دکلدر
وعبدک شکری دخی الله تعالینک توفیقیلدر اول دخی بر نعمتدر اکر دخی شکر
کرکدر هر شکر نعمت اولدوغی جهتدن بر شکر دخی استر بو تقدیرجه تسلسل لازم
کلور تسلسل محال نعمته شکر اتمک دخی محال اولور نیته کیم اخبارده کلمشدر الله تعالی
داود پیغمبره علیه الصلوة والسلام بیوردیکه باکه شکر ایله داود پیغمبر علیه السلام
بیوردیکه یا رب بن سکا نیجه شکر ایدیم دینکه شکر دخی بر نعمتدر اول دخی شکر
استر الله تعالی بیوردیکه شمدی شکر اتدک ذیرا شکر اتمکه قادر دکل ایدیکوکه
اعتراف اتدک قال والثانی مطالعة الجنایة یعنی یقظه نک ایکنجی مرتبه سی
عبد کندو جنایتنی ملاحظه اتمکدر وتمام اتمکدر که حق تعالینک نعمتلرینه
مستغرق ایکن اولمرتبه جنایتلر اتدرکه هیچ حد وعدده قابل دکلدر نعمتلرینه

شکر

شکر اتمک لازم ایکن بو کشی شکر یرینه اول قدر کناه اشلمشکه اصلا قیاسه
کلمز کندونک بو اتدوکی قباحتی تماما ملاحظه اتمکدر والوقوف علی الخطر یعنی کندو
جنایتنی تمام ملاحظه اتدکدنصکره معلوم ایدینه که کندوسی غایت خطر عظیم
اوزره ایمش زیرا نعمتک شکرنی اتمامک عذاب شدیده سبب در خصوصا که
اصرار اوزره اولوب توبه دخی اتمیه نیتکم الله تعالی بیورر ان شکرتم لازیدنکم
ولئن کفرتم ان عذابی لشدید یعنی بیوررکه اکر نعمتلرمه شکر ایدرسکوز زیاده
ایدرم ورین اکر کفران النعم اولورسکوز بنم عذابم شدیددر قال والتشمر لتدارکها
یعنی بو حالاتی ملاحظه ایدیجک بونلرک تدارکی ایچون نهایت مرتبه جد وجهد
اتمکدر توبه ایله واستغفار ایله اغلیوب واکلیوب یورکنی یاقمیله حقوق اللهی
قضا ایدوب وحقوق ناسی ویروب مظالمی رد اتمکله وبالجمله حقوق
شرعیه نی هر نه ایسه فوت اولنلری یرینه کتورمکله قال والتخلص من رقها
یعنی بو دیدکلری عوضی اتمکله بو مقوله رذائلک قیدلغندن خلاص اولمقدر قال
والطلب النجاة بتمحیصها یعنی بو ذکر اولنان لری اشلیوب بونلرک ظلماتندن
نجات طلب اتمکدر بونک کبی اخلاق فاسده یی تمحیض اتمکله یعنی خالص قلمغله
نیتکم التونی وکوموشی تخلیص ایدوب صافی اتدکلری کبی قال والثالث الانتباه لمعرفة
الزیادة والنقصان من الایام یعنی یقظه نک اوچنجی مرتبه سی متنبه اولمقدر عمری
کونلرندن حالنک زیاده سنه ونقصاننه قال والتنصل عن تضییعها والنظر فی

الظن بها ليتدارك فائتها ويتم باقيها. يعني تخلص واجتناب اتمكده كونلرينى
ضائع اتمكدن ودخي كونلرنده غايت امساك اوزره اولمقدر كه فوت اولميه هيچ
سالك ايامندن جوهر دلك اتمك جائز دكلدر كچشنده عمرى كونلرى كبي عزيز و
قيمتلو نسنه سي يوقدر زيرا سعادت سرمايه سي عمر ايدر انده جوهر دلك سفاهتدر
بلكه ضائع اولنلرى تدارك باقيسني تعميره سعي اتمك كركدر قال فاما معرفة
النعمة فانها تصفو بثلثة اشياء يعني يقظه نك اوللرنده سي نعمة الهي بلمك
ايدي الله تعالى نك نعمتلرينك معرفتي صافي اولماز الا اوچ نسنه ايله قال بنور
العقل وشيم برق المنة والاعتبار باهل البلاء يعني اللهدن نعمتلريني بلمك
اوچ نسنه ايله صافي اولور اولكيسى عقلك هدايت نوريله منور اولسيدر الله تعالى
نك توفيقيله بو توفيقله سالك بداياتني تصحيح ايدن نهايته واصل اولور ايكنجيسي
الله تعالى نك مجرد امتنانيله سالكك باطننه القا ايتدوكي نورك لوامعني انكار
اتمكدر اوچنجي اهل بلايه نظر ايدوب آنلرك حالندن عبرت المقدر كه كندونه مرتبه
نعمته مستغرق دكوره نيچه بلر كسنه لر وار دير انواع نعمتلره مستغرق ايكن
بلميوب شكايتلر ايدرلر نعوذ بالله من ذلك قال واما مطالعة الجناية فانها
تصح بثلثة اشياء بتعظيم الحق ومعرفة النفس وتصديق الوعيد يعني سالك
كندو جنايتني مطالعه اتمك اوچ نسنه ايله صحيح اولور اولكى الله تعالى نك
عظمتني بلمك كركدر كه جنايتك عظمتني بيله عظيمه عاصي اولمق عظيمدر اكر

عصيان نفسنده عظيم دكل ايسه ده عظيمه مخالفت اتمكدن بغايت احتراز كركدر
ايكنجي نفسني بلمكدر يعني نفسنك حقارتني ونقصانلتني بلوب وهر ساعت الله تعالى
احتياجني بلوب بو صلاحله مخالفته جرأت واقدام اتميه زيرا احتراز اشياء اعظم اشياء
مخالفت اتمك غايت قبيح وغايت مخاطره دن واقبح اولجاق تاخير اتيوب توبه
واستغفار ايله تدارك كركدر اوچنجي وعيده تصديق كركدر زيرا سالك اندن حذر
مخالفتدن حذر لازم اولور اهمال اتمك ضعف يقيندن حاصل اولور قال
واما معرفة الزيادة والنقصان من الايام فانها يستقيم بثلثة اشياء بسماع
العلم واجابة دواعي الحرمة وصحبة السالكين يعني سالك ايامنك زياده سنى
ونقصاننى بلمك اوچ نسنه ايله مستقيم اولور اولكى تعلم علم ايله اولور زيرا سالك
اعتقادلرى واحواللرى وافعاللرى واقواللرى مشروع اولمغه ونامشروع
اولمغه بلميجك جميع احوالني شرعه توفيق اتمكه قادر اولماز بلكه منجياتي مهلكات
ظن ايدر ومهلكاتي منجيات ظن ايدر معصيتي عبادت عد ايدر ياخود عبادتي
معصيت عد ايدر نيتكيم زمانمزده اولان جهله كبي ظاهر شرعي بلمدين وآداب
شرعله مؤدب اولمدين حقائقدن خبر ويرر حاشا وكلا ايكنجيسي حرمتها الهيه يه
دعوت ايدنلره اجابت اتمكدر كرك ظاهردن وكرك باطندن زيرا حرمتها
الهيه پرده سني يرتمق سبب شقاوتدر وعين نقصاندر اوچنجيسي صحبت سالكيندر
زيرا بونده بيلكلر عزيز ممكن دكلدر

علماء ربانيين انلردر كه علملرى ايله عامل اوله لر علم شريعتى وعلم طريقتى وعلم حقيقتى
تكميل ايتمش اوله لر بو مقوله كمسنه لر شيخ ايدينوب اقتدا ايتمكه صالحلردر بونلرك
دعالرن ونصيحتلرن آلمق كركدر وخدمتلرنده اولمق عين سعادتدر نيتكم شيخ
تعريفنا تمثيل ويبوررلر كه شيخ اول كمسنه دركه علوم شريعتده وعلوم حقيقتده (تعريف الشيخ)
كامل ونفسك كمالاتنى وآفاتنى وعيوبنى عالم اوله وكمالنه استعدادى اولان
كمسنه لرى بتوفيق الله تكميل ايده قاله وهلاك ذلك كله خلع العادات يعنى
محصل بودركه بو ذكر اولنان اشيانك كليسنك هلاكى اصل عاداتى ترك ايدوب
عبادات اختيار ايتمكدر زيرا نفس بطالت ايله شهوت قضاسنى عادت ايدنمشدر
اصل نشأتى دخى بويله در ونظرى بونك اوزرينه در بو مقتضيا تدن خلافى
اوزرينه اولمغه كمسنه لر ايله مصاحبت ايتمجك عادتنى ترك ايدوب عبادته
ملازمت ايتمز اكر كشى كندوسنى عبادت اوزره ظن دخى ايلكرسه حالنى اهلنه
عرض ايتمجك معلوم اولماز جائزدركه عاصى كشى كندوى ولحظه اين اما
ديديكيموز بصيرت نظر ايله نظر ايديجك اتدوكى قباحتى ادراك ايدوب
فورى توبه يه مشغول اولور **باب التوبة** قسم بدايا تدن اكنجى
بابنجى وساكلك اكنجى منزلى توبه در قال الله تعالى ومن لم يتب فاولئك
هم الظالمون يعنى الله تعالى بيوروبايدركه اول كمسنه لركه توبه ايتمديلر ظالملر
همان انلردر فاسقط اسم الظلم عن التائب يعنى الله تعالى ظلم اسمنى توبه

ايدنلردن

ايدنلردن دوشوردى يعنى بيوردى كه توبه ايتمينلردر همان ظالملر ديجك توبه
ايدن ظالم دكلدر ديمش كبى اولور قال والتوبة لا تصح الا بعد معرفة الذنب
يعنى توبه صحيح اولمان الا كشى كناهنى بلمكدن صكره صحيح اولور زيرا توبه
الله تعالى يه مخالفتدن رجوع ايدوب موافقته ملازمت ايتمكه ديرلر پس كشى
مخالفتى نيدوكنى بلميجك رجوع ممكن اولمان قال وهى ان تنظر الى ثلثة اشياء
الى انخلاع عنك من العصمة حين اتيانه وفرحك بالظفر به وقعودك على
الاصرار عن تداركه مع يقينك بنظر الحق اليك يعنى ذنبك معرفتى صحيح اولمان
الا اوچ نسنه يه نظر ايتمكله اولور اولا سالك نظر ايده كه الله تعالى نك امرنه
مخالفت ايتدوكى وقت الله تعالى نك حفظندن چيقوب والله تعالى نك اماننددن
خارج اولور ودخى نظر ايده كه اول كناهه ظفر بولدوغى وقت شاد اولور
زيرا مقصودنه واصل اولدى ودخى نظر ايده كه كناهه مصر اولمغله تداركدن
قالور بونلرى خود يقينا بلوركه الله تعالى بونك بو حاللرينى كورر پس بصيرت
نظر ايله نظر ايدوب كشى كندوينى الله تعالى نك اماننددن خارج والله تعالى يه مخالفته
شاد اولور وكناهلره مصر اولمغله تداركدن قالمش كوريجك وتدارك ايدوب
كندوده بونك كبى قبيح فعللر كوريجك بالضرورة تاخير ايتميوب توبه يه شروع
ايدر زيرا بو مقوله قباحتلرينى الله تعالى بلدوكنى مؤمنك اعتقادى محكمدر
واول كشيلر كه كناهه مصر اولوب توبه يى تاخير ايدرلر انلر توفيق رفيق

اولميوب بصيرت كوزلري اچلمامشدر و اعتقادلرينك نوري يوقدر قال

فشرائط التوبة ثلثة اشياء الندم والاعتذار والاقلاع يعني توبه نك

اوچ شرطي واردر وكاه اوچ شرط بولنمايجق توبه بولنمان اولكي شرط اتدوكي

فعلدن پشيمان اولمقدر ايكنجي دليله اعتذار اتمكدر اوچنجي اول فعلي بالكليه ترك

ايدوب من بعد اتمكه عزم اتمكدر بو اوچ نسنه دن بريسي اكسك اولسه

توبه اولمان وحقائق التوبة ثلثة اشياء تعظيم الجناية واهتمام التوبة

وطلب عذر الخليقة يعني توبه نك شرائطي اولدوغي كبي حقائقي دخي

واردر حقائق توبه دخي اوچ نسنه دن عبارتدر اولكيسي اتدوكي

جنايتك اولولغني بلمك در يعني غايت اولو كناه اتمشدر كه كندوي خلق

ايدن الله عاصي اولمشدر ايكنجيسي اتدوكي توبه نجه بكنمك در يعني بنم

توبهم صحيح توبه دكلدر نا قصدر بو مقوله توبه يي الله تعالى بلمزين قبول ايليه

ديو اعتقاد اتمكدر و سعي ايدوب تمام توبه ايره يين ديو ولرقوتي بازويه

كتوروب مقدورين صرف اتمكدر اوچنجيسي جميع خلائق دن عذر ديلمك در

زيرا انلر حقني عفو اتميجك بونك توبه سي صحيح اولمان پس اول كشي بو نظر

ايله نظر ايليه كه جنايتدن اتدوكي توبه سي تمام دكلدر زيرا قنده ميسر اولوركه

خلقك كندوها ونه دن اولان جميع حقوقني ادا ايدوب اعتذار ايدن بيله امدكي

لائق بودر كه توبه ايدن كمسنه دائما تضرع و سعي ايدوب اولا كه الله تعالى

انوك

انوك توبه سني قبول ايدوب خصملريني راضي قيله اكر بو وجهله نظر اتمز ايسه

كندو حالندن جاهلدر توبه سنه اعتقاد يوقدر اكر بونه كور اندريكمو ز كبي نظر ايده

كندو حالنه مشغول اولور غيري دن الن وديلن كسمك لازم كلور دائما

كندويه ملامت ايدر قال وسرائر حقيقة التوبة ثلثة اشياء تمييز التقية

من العزة ونسيان الجناية والتوبة من التوبة ابدا يعني توبه نك حقائقي اولدوغي

كبي باطني واسراري دخي واردر سرائر توبه اوچ نسنه در اولكيسي تقوا يي

عزتدن تمييز اتمكدر يعني بعض كمسنه لر واردر معاصيدن احتراز ايدر و عوام

احكام شرعه موافقت ايدر شويله ظن ايدر كه حقلرنده تائب قوللردندر اولكه اما

نفسي حيله ايدوب مغرور اتمشدر باطننده حب جاه وخلق ايچنده عزت

بولمق كن لودر يكندوي بلمز بو مقوله كمسنه لرك توبه سي توبه دكلدر بو حالك

حقيقتنه واقف اولمغك طريقي اولدر كه اكر اول كشيه بر كمسنه سوء ظن اتسه

ويا خود ذم ايلسه اكر نفسي نجي حضور اولور ايسه باطننده حب جاه

وعزت خلق كيزلو ايدوكي مقرر اولور نجي حضور اولميوب انجنمز سه بلكه

اولغم ايدن كمسنه بلمدوكي بنم نيجه كناهم واردر الحمد لله تعالى حق تعالى ستر

اتدي ديو حقنه حمد ايلر سه توبه صحيحه علامتيدر توبه نك ايكنجي

سري حقه توجه اتمكله جنايتني اونوتمقدر زيرا مادامكه جنايتي خاطرنده در

اولكشنك قلبي كه متوجه در حقه توجهي مرجوعي يوقدر توبه خودماسوى دن

حقنه رجوع ایدر پس آمدي بو کسنه نك جنايتي خاطرنه ایکی حقده تمام توجهی
اولمامش اولدی کمال توجه بولنمدي اوچنجی سري بودر که اتدوکی توبه دن
دخی توبه ایده بونك صورتي ایکی وجهله در بریسی اولدرکه ذکر اتدك یعنی مادام که
ماسوايي بالکلیه ترك اتمیه توبه تمام اولمان توبه دخی ماسوی در آنی دخی
اونوتمق کرکدر قلبی فوقهی دخی بودر که اتدوکی توبه یی بکنمیوب بلکه
قصوري اولدوغنی اتجوز بو مقوله توبه یه دخی جنایت عد ایدوب اندن توبه
اتمکدر پس آمدي ابدی توبه اوزرینه اولمق لازم ایدر نیتکه الله تعالی بیورر
وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون یعنی الله ه توبه ایلك جمیعکوز ای مؤمنلر
دائما کناه ایدنلر یکوز توبه ایدوك بلکه جمیعکوز توبه ایلك دیو بیوردي پس
معلوم اولدیکه هیچ انسان برحالده توبه دن خالی اولمق جائز دکل ایمش بلکه
هر وقت توبه واجب ایمش قال ولطائف اسرار التوبة ثلثة اولها ان ینظر
بین الجنایة والقضیة فیتعرف مراد الله فیها اذ خلاك واتیانها فان الله تعالی
انما یخلی العبد والذنب لاحد معنیین یعنی دخی شویله معلوم اوله که سرائر
توبه نك لطائفی دخی وار در لطائفك سرائره نسبتی روحك بدنه نسبتی کبی
در لطائف توبه دخی اوچ نسنه در اوّلکی واقع اولان جنایتله حقك حکمتی
ما بیننده نظر ایدوب الله تعالی نك مرادي نیدوکن بلمکدر زیرا الله تعالی
جنایتله سنك ما بینکی خالی ایدوب مانع اولمدی حتی اول کناهی اشلدك پس آمدي

الله تعالی

10 الله تعالی قولنه کناهدن مانع اولمدوغنی ایکی سبب ایچوندر قال احدهما ان تعرف
عزته فی قضائه وبره فی ستره وحلمه فی امهال راکبه وکرمه فی قبول العذر منه
وفضله فی مغفرته یعنی اول ایکی سببك بریسی بودر که الله تعالی نك عزتنی
بیلهسن که حکمنی نیجه انفاذ ایلر کمسنه مانع اولمیان توفیق اتمیجك عبد نیتنه
قادر دکلدر عاجز مطلقدر حول وقوت اللهکدر آمدي دائما الله ه تضرع
ایلك که معصیتدن حفظ ایده ودخی الله تعالی نك بریني واحسانني بیلهسن که
اول کناهی ستر اتدي اظهار ایدوب قولنی رسوا اتمدي ودخی الله تعالی نك
حلمنی بیلهسنکه کناه اتدیکك وقت همان سنی هلاك اتمدي بلکه مهلت ویردي
توبه ایله تدارك ایلسون دیو ودخی الله تعالی نك فضلنی بیلهسن اول اتدیکك
کناهی مغفرت اتمزمیسن کناه ایلرسن الله تعالی سکا بونجه احسانی
وانعام وافضال ایلر ابتدادن اوتانمزمیسن نیجه بر دخی کناهه جرأت
ایدر بیلورسن اولکی سبب بونلردر قال والثانی لیقیم علی العبد حجة عدله
فیعاقبه علی ذنبه بحجته یعنی الله تعالی قولله جنایت اوته سنی تخلیه اتمدکی ایکنجی
سببی اولدر که مقتضای ذات خبیثه سی اوزره قیامته حجت اقامت ایدوب
اولقوله عدلیله عذاب اتمك ایچوندر پس آمدي معلوم اولدیکه عبدك
جنایتنه سبب الله تعالی فضلنی اظهار اتمك ایچوندر یا خود عدلنی وقهرنی
اظهار اتمك ایچوندر پس ایلدا ولسه عبد استحیا ایله خوف اوزره سنده اولمق کرکدر

قال: وللطيفة الثانية ان يعلم ان طلب البصر الصادق بسيئة لم يبق له حسنة
بحال لانه يسير بين مشاهدة المنة وتطلب عيب النفس والعمل يعني لطيفهٔ
ثانیه اولدر که تائب اولان کشی بیله که شول بصیرت صادقه سی اولان کمسنه لرك
بصیرتلری هیچ حسنه قومامشدر بر حالده زیرا بصیرت صادقه صاحبی بصیرتی
ایله سیر ایدوب کورر اول نسنه که حسنه در اول الله تعالینك فضل و احسان
ومنتیدر نیتکه حق تعالی بیورر وما اصابك من حسنة فمن الله یعنی بر ایلکه
سکا یتشور الله تعالیدندر و شول نسنه که سیئه در نفسك عیبندندر و خیانتندن
در امدی بصیرت صادقه دائما بو ایکیسنك ما بیننده سیر ایدر پس امدی
کندوعا ایچون اصلا حسنه کورمز توبه نك ایکنجی لطیفه سی ایله متحقق اولانك
حالی بودر قال: وللطيفة الثالثة ان مشاهدة العبد الحكم لم تدع له استحسان
حسنة ولا استقباح سيئة لصعوده من جميع المعاني الى معنى الحكم یعنی
اوچنجی لطیفه الله تعالینك عبادی اوزرنده اولان حکمنی عبد مشاهده
اتمکله اصلا عبده استحسان حسنه یه واستقباح سیئه یه یول قومادی
بلکه بونی تحقیق بلدیکه هر فعل الله تعالیدن صادر اولور اصلا کمسنه نك دخلی
یوقدر دیلدوکی کبی اشلر کمسنی مطیع ایلر و کیمسنی عاصی ایلر هیچ بر سابقه
سبق اتمدین قوللری اوزرنه اتدوکی فعللرده حکمتنی کیرو انجاق کندو
بیلور نیتکه بیورر کل شيء هالك الا وجهه له الحكم وله الملك واليه ترجعون

قال

11 فان توبة العوام لاستكثار الطاعة فانه يدعو الى ثلثة اشياء الى جحود نعمة
الستر والامهال ورؤية الحق على الله تعالى والاستغناء الذي هو عين
الجبروة والتوثب على الله تعالى یعنی ذکر اولنانلردن معلوم اولدیکه توبه
ایدن قوللر بر نیچه مرتبه اوزره ایمش هر مرتبه نك توبه سی غیریدر اما
عوامك توبه سی طاعت چوغلتمق ایچوندر اول توبه اوچ فاسد نسنه یه مؤدیدر
عبادت چوغلتمغك معناسی بودر که بر کمسنه توبه اتسه حق تعالی انك کناهنی
حسناته تبدیل ایدر پس ایله طاعت چوغلتمق اولور امدی بر کمسنه بونك ایچون
توبه ایلمك اوچ نسنه یه مؤدیدر اولکی الله تعالینك توبه یه توفیق ویروب
توبه ایدنجیه دك تاخیر اتمیدی بو کشی محروم اولوب هلاك اولوردی
ایکنجی طاعتنی وعبادتنی کوروب الله تعالی اوزرینه حق کورمش اولور اوچنجی
اتدوکی توبه یه و طاعته استغنا حاصل اولور بو ایکی نسنه عین تجبردن
والله تعالی اوزرینه جرات در اهل تحقیق قتنده بو مقوله عبادت معصیتدن
اولینور عوامك توبه وعبادت اتدکلری خواص قتنده جرات و معصیتدر
وسوء ادبدر نیتکیم بیورمشلر حسنات الابرار سيئات المقربين قال: وتوبة
الاوساط من استقلال المعصية وهو عين الجرأة والمبارزة ومحض التزين
بالحمية والاسترسال للقطيعة یعنی اهل سلوکك اوساطنك توبه سی که انلره
وسعت رحمت کشف اولور الله تعالینك رحمتنه نسبت کندی کناهلرینی آز کورملکله

بوده اهل تحقیق قتنده مقبول دکلدر زیرا بوده معصیته جرأته مؤدی یلدر
ونفسك هواسنی حمایت در وکندو قلبنی امور مهلکه‌یه صالیویرر واجتناب
ایتمکلدر اکر بو حالت دائم اولورسه اباحت و زندقه‌یه مؤدی اولور صاحبی
هر نسنه‌یی اللهك فضلیله در بنم تمامدر دیو نیجه عذابلر ده دیمکه باشلر
نعوذ بالله من ذلك بو حالت غالبا مرشد کامل اخذ ایتمدن اولیوب یا کندو رأیله
و یا خود بر ناقص العقل حکم الهی‌یی بلمز کشی‌یه اتباع ایتمکله اولور قال وتوبة
الخواص من تضییع الوقت فانه یدعو الی درك النقیصة ویطفی نور المراقبة
ویکدر عین الصحبة یعنی خواصك توبه‌سی تضییع وقت مراقبه‌دن اولور یعنی
مراقبه‌سز کیچن وقتلرینی کناه عد ایدوب توبه ایدرلر اهل تحقیق قتنده
بو توبه دخی تام دکلدر زیرا بونلرك توبه‌سی کندو نقصانلرینی ادراکه مؤدیدر
سالك کندو نقصانلرینه مشغول اولمق مراقبه نورینی سوندورر وصفاء صحبتی
کدر ویرر دیرلر بلکه حقیقتده توبه کامل جمیع ماسوی الله ملاحظه‌سندن
بالکلیه کچمکلدر نیتکم مصنف بیورر قال ولا یتم التوبة الا بالانتهاء الی التوبة
مما دون الحق ثم رؤیة علة تلك التوبة ثم التوبة من رؤیة تلك التوبة یعنی
اهل تحقیق قتنده توبه تمام اولماز جمیع ماسوی اللهدن توبه ایتمیجه اندن صکره
بو ایتدوکی توبه‌نك علتی نه ایدوکنی کوروب بوندن دخی توبه ایتمیجه اندن صکره
بو توبه‌یی کچکده وکندودن دخی توبه ایتمیجه حتی بحر توحیده شویله مستغرق اولوب

جمیع

12 جمیع ماسوی اللهدن بلکه کندو وجودندن وکندونك صفاتندن کلیا فانی اولوب
اونی تحقق کرکدر که اهل تحقیق قتنده توبه تمام اوله عبد سالك بودیدکلری عزیمتی
تکمیل ایتمکه جمیع افعالنی واقوالنی واحوالنی محاسبه ایتمك لازمدر بس امدی
باب محاسبه‌یی ذکر ایدوب بیورر **باب المحاسبة** قال الله تعالی یا ایها الذین
آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد یعنی الله تعالی بیورر و بیان ایدر که
یا ایمان کتورنلر قوللر تقوی ایلمزلر بینا اولوب دخی نفس نظر ایتسون یارینکی کون
ایچون نه تقدیم ایتدی و نه یراق کوردی بس قوله لازم اولدیکه بوندن ایلرو
کندو حسابنی کورمه‌لی نیتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر حاسبوا قبل ان تحاسبوا
یعنی سز کندیکوزی حساب ایلك آخرتده حساب اولنمزدن اول قال وانما یسلك
طریق المحاسبة بعد العزیمة علی عقد التوبة یعنی اهل تحقیق قتنده طریق محاسبه‌یه
تمام سلوك اولنماز الا عقد توبه محکم اولدقدن صکره زیرا سالك توبه صادقه
ایله توبه ایدیجك کندو احوالنی تفتیش ایتمکه باشلر حتی کوردوکی حسنات وسیئات
نیجه‌دن وعزیمة توبه محکم اولمان اوج نسنه‌دن اولمیجه نیتکم مصنف بیورر
قال والعزیمة لها ثلثة ارکان احدها تفتیش من نعمته وجنایتك وهذا یتق
علی من لیس له ثلثة اشیاء نور الحکمة وسوء الظن بالنفس وتمییز النعمة من الفتنة
یعنی عزیمت توبه‌نك اوج رکنی وار در انلر اولمیجه عزیمة توبه اولمان اولکیسی بودرکه
تفتیش ایدوب کوره سن الله تعالانك اوزرکه اولان نعمت لرینی وسنك الله تعالی

حقنده اتدیکوك جنایتلروکی وبوکا کوره احوالکی قیاس ایدرسن نعمتك حقنی
خود شکرله مقابله ایدرسن نعمتی کفرانله مقابله اتمش اولدوغك پس امدی جمیع اتدیکلرندن
توبه اتمکه محکم عزم اتدیکوك توبه نك اوزرینه ثابت اولمغه قصد ایدرسن بو دیدیکومز
معنی حاصل اولماز الا شول کشیه اولورکه انده اوچ نسنه اوله اولا افاتکی بودرکه اننده
نور حکمت اوله حتی نور حکمت ایله الله تعالانك نعمتلرینی بیله که هیچ احده وعده ممکن
دکل ایکنجی کندی نفسنه سوء ظنی اوله نفسنه سوء ظن اتمکله بیلورکه الله تعالانك
نعمتلرینك شکرنی اتیوب کفران النعم اولمش هیچ بر نعمته تمام شکر اتمنی اوچنجی
نعمت ایله فتنه یی بربرندن تمییز ایدوب آیرمقدر زیرا نعمت ایله فتنه یی تمییز
اتمین کشی جائزدرکه فتنه یی نعمت ظن ایدوب شکر ایدوب بلکه دخی زیاده یی المسینی
طلب ایده ویاخود نعمتی فتنه ظن ایدوب استعاذه ایده الله تعالادن دفعنی
استیه مثلا دنیانك متاعی چوقلوغنی نعمت ظن اتدکلری کبی ومعیشتلرینه
مضایقه اوزره اولمغی فتنه وبلا عد اتدکلری کبی مسکیننك خبری یوقدرکه
دنیاسی چوقلودوغی وقت فرعونه وقارونه بکزه مشدر آزا (وقت) اولدوغی انبیایه
واولیایه بکزه مشدرکه فرعونه بکزدوکنه سوینور اولیایه بکزدوکنه برینور تکلبه
مؤمن اولان کمسنه یه لازم درکه دنیا نعمتلرینه هر نه اولورسه استدراج اوله
دیو حذر اوزره اولوب دائما حقه تضرع اوزره اولوب حقوق ندایسه
رعایت ایدوب بونك حسابنی ملاحظه ایدوب خطرندن قورقوب کورکلر زیرا

حق تعالی

13 حق تعالانك مکرندن ملائکه بیله امین دکلله بو قدرده قالدیکه بو مقوله نفسلری شیطانله
مبتلا کمسنه لر امین اوله حق تعالی بیورر (نیتکم) فلا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون
یعنی الله تعالانك مکرندن کمسنه امین اولمان الا شول زیان ایدن طائفه امین اوله
دنیا متاعی دکل بلکه اولولر طاعتلرینی وعبادتلرینی بیله مکر اوله دیو دائما
اغلرلر نیتکم شیطان علیه اللعنه یه اولدوغی کبی تا بر عزیمتك کنجی رکننه کلدك قال
والثانی تمییزه للحق مما لك او منك فتعلم ان الجنایة علیك حجة والطاعة
علیك منة وفی الحکم علیك حجة ما هی لك معذرة یعنی عزیمتك ایکنجی رکنی سالك
حق ایچون امورلر کندی ایچون وکندیدن اولان امورلری تمییز اتمکدر یعنی سنك اوزره (رکن)
حق تعالانك حقی طاعتدر فرائضدن وواجباتدن وسائر نعمتلرندن انلری بیلکسن
وسنك حقك نعمتلرینی شکر ایله مقابله واوامر امتثال ایله مقابله اتمکلکدر دخی
بیلملکه اصلا قول عبادتی ایله اجره مستحق اولماز نیجه اولسون که عبادته توفیق
الله تعالانك منتیدر ونعمتلریدر اللهك نعمتلرینه شکر لازم درکه شکره توفیق
دخی بر نعمتدر اکر شکر لازم در دیرسن (دخی) پس امدی اصلا شکر ادا اولنمق ممکن دکلدر
شکر اولنمیجاق کفران متقرر اولدی کفران مقابله سنده اجر وثواب رجا اتمك
غایتله جهالتدر پس امدی بیله سنکه دائما جنایت اوزره اولورسن جنایت خوف
سنك اوزرینه اللهك حجتیدر عبادت الله تعالانك منتیدر اصلا سنك تاثیرك
یوقدر والله تعالانك تقدیری سنك اوزرینه حجت قاطعه در اصلا بکا عذر دکلدر

جوابه قابلیت یوقدر بونده تدارك کلمز غیری طریق یوقدر اما عزیمتك اوچنجی رکنی
قاله والثالث ان تعرف ان کل طاعة رضیتها منك فهی علیك وکل معصیة عیرت
بها اخاك فهی الیك فلا تضع میزان وقتك من یدك یعنی عزیمتك اوچنجی رکنی
سنك تحقیق بلمکدر هر طاعت که سن اندن راضی اوله سن بیله سنکه اول طاعتی یکنی
اولدوکه حقنده لایق عبادتدر دیمش اولدوکه هیچ بو ممکن میدر که حقنده لایق
عبادت اوله امدی حقه لایق اولمین عبادتی حقه لایق عد ایدوبکنمك اولو
معصیتدر و نفسنه حسن اعتقاد اتمکدر که حقنده لایق عبادت ایدم بو دخی
عظیم جهالتدر و عجب محض در عجب کشی یی هلاك ایلر عظیم کناهلر کبیره سیدر
وهر معصیت که سن آنوکله مؤمن قرنداشکی تعییر و تعییب اتمش اوله سن اول
کناهك سکا ضرری اکا ضررندن ارتقدر زیرا سن آنی تعییر و تعییب
ایدیجك کندوکی تنزیه اتمش اولورسن بن اندن یکرکن دیمش اولورسن بو دخی
کبردر زیرا کبر کندوکی غیرندن یکرك کورمکدر کبردن اولو معصیت یوقدر
شیطانی کبر هلاك اتدی وهم اول کشنك غیبتنی سویلمش اولدوکه سنك اوزرکه
حقی واردی بر غیبتك آلتمش زنادن کناهی واردر دیو امدی سنك کناهك
اندن ارتق اولدی امدی وقتك ترازوسنی الکدن قومه دائما احوالکی میزان
عدل ایله وزن ایله نیتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر زنوا قبل ان توزنوا بونده کشی
احوالنی میزان شرع ایله وزن اتمیجك آخرتده وزن اولدوغی وقت مشکل اوله

باب

باب الانابة قال الله تعالی وانیبوا الی ربکم یعنی الله تعالی بیورر تکوزه
انابت ایدك یعنی رجوع ایدك الانابة ثلثة اشیاء الرجوع الی الحق اصلاحاً
کما رجع الیه اعتذاراً والرجوع الیه وفاءً کما رجع الیه عهداً والرجوع الیه حالاً
کما رجع الیه اجابةً یعنی انابت اوچ نسنه دن عبارتدر اولکی الله تعالی یه رجوعدر
اصلاح ایچون نیتکم توبه ده کناهلردن اعتذار ایچون رجوع اتدی ایدی
ایکنجی الله تعالی یه رجوعدر عهد توبه یه وفا ایچون نیتکم توبه ده رجوع
اتدی ایدی الله تعالی یه عقد توبه ایله اوچنجی الله تعالی یه رجوعدر حال ایله یعنی
احوال صادقه ایله نیتکم توبه ده رجوع اتدیدی الله تعالی نك اجابتی ایچون قال
وانما یستقیم الرجوع الیه اصلاحاً بثلثة اشیاء بالخروج من التبعات
والتوجع للعثرات واستدراك الفائتات یعنی الله تعالی یه اصلاحاً رجوع
مستقیم اولماز الا اوچ نسنه ایله اولکیسی تدوکی کناهلردن چقمقدر
توبه واستغفار ایله ایکنجی واقع اولان عثرات ایچون یعنی کناه صغیره لر ایچون باطنی
متألم اولمقدر وانلر ایچون اغلیوب تضرع لر اتمکدر اکر غیردن دخی صادر اولورسه
اول مؤمن قرنداشی ایرکیوب وشفقت ایدوب متألم اولمقدر آنوك سکا دخی ایلدوکی
جنایتی اولورسه اوچنجی فوت اولنلری تدارکدر حقوق اللهی قضا ایله حقوق
عباد صاحبنی راضی قلمغله اکر نفسنی قتل ایله دخی اولورسه قصاص کبی مثلا
بو اوچی اولمیجاق الله تعالی یه اصلاحاً رجوع اولمان اما وفا ایله رجوع دخی

اوج سببایله اولور نیتکم مصنف بیورر وانما یستقیم الرجوع الیه وفاء
بثلثة اشیاء بالخلاص من لذة الذنب وترک استهانة اهل الغفلة تخوفا
علیهم مع الرجاء لنفسک وبالاستقصاء فی رؤیة علل الخدمة یعنی الله تعالی یه
عهدینه وفا اتمکله رجوع مستقیم اولماز الا اوج نسنه ایله اولور اولکی گناه
لذتندن قورتولمقدر ولکن نه که گناهی ذکر اتدوکجه متألم اولمیه بلکه متلذذ
اوله اول کشی عهدینه وفا ایتمز زیرا طبیعت آنی کیرو مقتضاسنه چیکر
زیرا اتدوکی گناهلک قباحتنی وضررنی تمام ذوق اتمتدر اگر آتش اولسه
هر آکدقجه متألم اولوب اوتانوردی پس امدی باطنی تمام پاک اولمادن امدی
جائزدر که کیرو حرکت ایده ایکنجی نسنه اولدر که اهل غفلتی تحقیر اتمیه سن اندوکی
گناهلرینه بقوب انلر معذب اولادیو خوف ایدوب کندوکی عذابدن خلاص
ظن اتمیه سن بلکه عکسی اعتقاد ظن ایده سن ممکن اولدقجه آنلرک گناهلرینی توجیه
ایده سن اقل مایکون جائزدر که الله تعالینک مغفرتی ظهور ایده عجب اولمدیه
گناهلرو که اصلا عذر وبهانه طوتمیه سن بلکه دائما خائف اوله سن غیرلرک
گناهن رجا اوله سن اکر بویله بلمز سک یقیندر که اول غیرلری
تعییب اتدیکوک گناهه سن واقع اولاسن او ایکنجی نسنه اولدر که دقت
ایدوب اتدیکوک عبادتک علتلرینی وقصورلرین بوله سن زیرا هیچ
بر عبادت قصوردن خلاص اولق احتمالی یوقدر سنک تمام صاندیغوک

کمال

کمال قصورلکدر وغایت جهللکدر دور نفسکک حیله سیدر پس سنک نفسک
مریض اولمشدر علاجه مباشرت ومباشرته مبادرت کرکدر که هلاک اولمیه
اما حال الرجوعک استقامتی قالدی وانما یستقیم الرجوع الیه حالا بثلثة اشیاء
بالایاس من عملک وبمعاینة اضطرارک وشیم برق لطفه بک یعنی حال الرجوع
مستقیم اولماز الا اوج نسنه ایله اولور اولکی اولدر که عملکدن امیدکی کسه سن
بلکه همان الله تعالینک فضلنه اعتماد ایده سن ایکنجی اولدر که سن عملکده مضطر
ایدیکوکی بیله سن زیرا سنک عملک الله تعالینک خلق اتمسیله در اکر الله تعالی
نک خلق اتدوکی نسنه ایده سن نیجه منت ایده سن وکندوکه کمال عذاب ایده سن اوچنجی
اولدر که الله تعالینک سکا لطفی نورینی گوزلیه سن سکا احسان ایدوب افعال جمیله یه
واخلاق حمیده یه مظهر اتدی الله تعالی یه بونک مقابله سنده چوق حمدلر ایده سن
سالک بو مقامی تمام ایدیجک تفکر اتمک لازم گلور مبدأینی ومعادینی بلمکدن
تفکری دخی ذکر ایدرلر **باب التفکر** قال الله تعالی وانزلنا الیک الذکر
لتبین للناس ما نزل الیهم ولعلهم یتفکرون یعنی الله سبحانه وتعالی رسولنه صلعم
خطاب ایدوب بیورر که بیز سکا ذکرا اندردک یعنی قرآن اندردک تا سن خلقه
بیان اتمک ایچون دینلرینه ودنیالرینه لازم اولنی انلروک ایچون به تنزیل
اتدک ایله وله که فکر ایده لر قال اعلموا ان التفکر تلمس البصیرة لاستدراک
البغیة یعنی ای سالک لر بیلک تحقیق تفکر دیدکلری نور بصیرت ایله مقصوده

يتشمكه طلب اتمكلر بصيرت ديدكلری قلبك عينی در معانی لطيفه يی آنوكله ادراك
ايلر نيتكم مبصرات ظاهره يی ظاهر كوز ايله ادراك اتدوكی كبی قال وهو علی ثلثة
انواع فكر فی عين التوحيد وفكر فی لطائف التوحيد وفكر فی معانی الاعمال
والاحوال يعنی فكر اوج نوع در اولكی نوعی عين توحيده فكردر ايكنجی نوعی
حق تعالانك صنعنك لطائفنده فكردر اوجنجی نوعی معانی اعمالده واحوالده فكردر
فاما الفكر فی عين التوحيد فهو اقتحام بحر الجحود لان الفكر لا ينجو منه الا اعتصام
بضياء الكشف والتمسك بالعلم الظاهر يعنی توحيدكه اوج قسم ايدكلری اولكی قسم
عين توحيده فكر ايدی اما عين توحيده فكر اتمك همان انكاردكزينه كيرمكدر زيرا
اهل تحقيق قتنده كمال توحيد اولدر كه جميع اشيايی هالك كوره جميع اشيا هالك
اولمجاق كندو سنی وفكر وترتيب اتدوكی جملة فانی وهالك بلوب پس فكر
نيجه متصور اولور اما عين توحيده فكر اتمك حجاب كلی ولدی نيتكم بو مقامه
رسول الله صلی الله عليه وسلم اشارت بيوروب بيورمشلردر تفكروا فی آلاء الله ولا تتفكروا
فی ذات الله يعنی الله تعالانك نعمتلرينه فكر ايدك الله تعالانك ذاتنده فكر اتمك پس مدی
معلوم اولديكه كمال التوحيد اسقاط الاضافات اولور بو سببدن ارباب تحقيقك غامض
ومشكل مسائللرندندر نيجه كشيلر بونده هلاك اولوب زندقه يه دوشمشلردر
حقيقتنی كشف حرام اولنلردندر اهل اشارته بو قدر كافيدر والله يهدی من يشاء الی
الصراط مستقيم قال واما الفكر فی لطائف الصنعة فهو ما يسقی زرع الحكمة يعنی

حق تعا

16
حق تعالانك لطائف صنعنده فكر ايلمك كشينك حكمتنی زياده ايلر نيتكم يغمور اكنی زياده
اتدوكی كبی حكمت اهل تحقيق قتنده حقائق اشيايی وخواص اشيايی واوصاف
اشيايی بلمكلر وافعال اختياريه سنی شرعه موافق اتمكلر قال واما الفكر فی معانی
الاعمال والاحوال فهی تسهل سلوك طريق الحقيقة يعنی الله تعالانك لطائف صنعنده
فكر اهل بدايتك حكمتنی زياده اتدوكی كبی معانی اعمالده واحوالده فكر سلوكده
متوسطلر اولان سالكلره طريق حقيقته سلوكلرين آسان ايلر زيرا سالك اتدوكی
افعال صحيحه يی فكر ايدوب الله تعالادن منت محض وفضل صرف ايدوكن بيلوب
كندو حول وقوتندن رجوع ايدوب بالكلية حقه متوجه اولوب ما سوايی
افنا ايلر بوخود عين توحيد افعالدر مراتب تحقيقك اولكی مرتبه سيكه سالك
بو مرتبه يه واصل اولجق داعره توكله قدم بصر اما معانی احوالده فكر شول فكردر كه
تجليات اسمائيه دن حاصل اولان واردات الهيه ده اولور زيرا اول حالده
سالكه وارد اولور الله تعالانك جمال وجلالی نورينك اشراقندن بو مرتبه توحيد
صفاتدر مرتبه سيدر بو مرتبه ده سالك طريق توكلدن تجاوز ايدوب تسليم ورضا
مرتبه سنه قدم بصر مراتب تحقيقك ايكنجی مرتبه سيدر بونك ما وراسنده فكر اولماز
زيرا بونك ما وراسی ذات بحت مرتبه سيدر نيتكم بيان اتدك ذات بحتده فكر
محالدر قال وانما يتخلص من الفكر فی عين التوحيد بثلثة اشياء بمعرفة عجز العقل
وبالاياس من الوقوف علی الغاية وبالاعتصام بحبل التعظيم چونكه ذات بحتده

فكر ممنوع اولمياق سالك بوندن اوچ نسنه ايله خلاص بولور اولكي نسنه عقلك
معرفت الله ده عاجز ايدوكني بلمكدر ايكنجي الله تعالى نك حقيقتنه واقف اولمقلغه امكاني
كسمكدر اوچنجي نسنه الله تعالى نك عظمتني بيلوب آني عقلي ادراك اتمكدن تنزيه اتمكدر
عقل نيجه ادراك ايده بيلور كه عقل حقدن مقيد ومتعين بس لمدي مقيد ومتعين
اولان اصلا انده قيد وتناهي متصور اولميانى احاطه ايده بلسه كركميدر حاشا وكلا
كه ايده بيله قال ولما يدرك لطائف الصنعة بثلثة اشياء بحسن النظر في مبادي التي
وبالاجابة لدواعي الاشارات وبالخلاص من رق الشهوات يعني الله تعالى نك
لطائف صنعي وعجائب مخلوقاتي ادراك اولنماز الا اوچ نسنه ايله ادراك اولنور
اولكي كندي وجودنك اصلنه حسن نظر ايده كوره كه الله تعالى نى عدمدن خلق اتمشدر
كه اصلا شي دكل ايدي بعده عناصردن بتردي بعده ارحام عورتده صو ايدن تصوير
اتدي بعده حواس ظاهره وحواس باطنه ويردي وعقل وادراك ويروب كندويه
قول اولوب عبادت اتمكه لايق ايلدي وپيغمبرلر كوندروب كندويه واصل اولمغه يوللرين
بيان ايلدي كندويه دعوت اتدي عبادته دخي آنك توفيقي وهدايتي ايله
اولشدر ايكنجي كيرو مقابله سنده ثوابلر وعده ايلدي هيچ بونلر برسي الله تعالى يه
واجب دكلدر بلكه همان محض احسانيدر بلمك كركدر ايكنجي نسنه اولدركه بو ديدكلرمزى
بلن كشي اشارت دليله هر بر حال وهر بر عضو بلكه هر بر قيل حقه دعوت
ايدوب ايدركه بو قدر نعمته مستغرق سن نيچون شكرني اتميوب غافل اولورسن

دين

17 دين هر وقت جائز ويوب خطا ايلرسه سالك اولان كشي بو داعيه اجابت اتمك لازمدر
اوچنجي نسنه اولدركه شهوات قوللغندن خلاص اولمقدر كه زيرا شهواتنه اسير اولان
كشي دائما شهوات خدمتنده در آنك دواعيسنه اجابت ايدر آخر داعيه
قولاغي اشتمز نيتكم حق تعالى بيورر اولئك ينادون من مكان بعيد اولي الله تعالى
نك هدايتى ايشتميلر دواعي حقي اشتمزلر زيرا اراقدن چاغريلر قال وانما توقف
بالفكر على مراتب الاعمال والاحوال بثلثة اشياء باستصحاب العلم واتهام
المرسومات ومعرفة مواقع العز يعني مراتب اعمال واحوالده فكر ايله واقف اولنماز الا
اوچ نسنه ايله واقف اولنور اولكي علمه مقارنت اتمكدر اولور زيرا عمل علمسز اولماز
بس مدي ظاهر شرعي بلميون كشي اعمالك مراتبني بلمز وحلال نيه بلمز اعمالك مراتبني
بلميجك صحيحني وفاسدني دخي بلمز نيسر اولور كشي ترقي ايده مز زيرا اعمال صحيحه
اولمياق احوالي دخي صحيح اولماز بس مدي مراتب احواله وقوفه دخي علمه محتاج
ايمش وقوف لازم اولان اوچ شيئك ايكنجيسي مرسوماته تهمت اتمكدر كرك
علم رسمي اولسون كرك حال رسمي اولسون اما علوم رسميه تهمت اتمكك معناسي اولدركه
آنلره قناعت اتميوب علوم روحاني طلب اتمك كركدر زيرا عقلك طورندن ماوراسنده
نيجه علوم واردر كه عقل انك قاصردر بلكه نيجه سني عقل انكار دخي ايدر نيتكم فلاسفه
امر نبوتي انكار اتدكلري كبي زيرا اكثريا امور نبوت طور عقلك ماوراسنده در
نيتكم اهل الصوفي تحقيق اتمشلردر اما حالك مرسوماتنه اتهام اتمكك معناسي

اولدقده كندودن صادر اولدوغی كرامات استدراجه حمل اتمك كركدر وهر كماله كه كندوده
اسناد اولینه آنی تحقیق نقصان بلمك كركدر وقوفی لازم اولدی اوچ شیئده اولور صحیحه
مواقع غیری بلمكدر مواقعی غیری بلمكدن معنا بوكه سالك سلوكنده قلبنك
غیره تعلقنی بلوب علی الفور قطع اتمك كركدر تعلقی دخی درلو درلو اولور
وجهل اولورسه كركدر محبت طریقیله اولسون سلیمان پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام
بیوردوغی كبی حق تعالی حكایت ایدوب بیورر اذ قال انی احببت حب الخیر
عن ذكر ربی حتی توارت بالحجاب وكرك اعتماد طریقیله اولسون سحره فرعونك
جوابنده واصحاب كهفك حالی كبی ربنا رب السموات والارض لن ندعو من دونه
الها لقد قلنا اذا شططا

باب التذكر

قال الله تعالی وما یتذكر الا من
ینیب یعنی الله تعالی نك آیاتنی تذكر ایلمز الا اهل انابت ولنلر تذكر ایلر قال
التذكر فوق التفكر لان التفكر طلب والتذكر وجود یعنی تذكر تفكردن اعلی در
زیرا تفكر دیو عقلك دقتله مطلوبنی طلب اتمكه دیرلر تذكر دیو مطلوبنی بولمغه
دیرلر وقتا كه سالك فكر صحیح ایله تفكر مقامنی تمام ایدیجك تذكر مقامنه ترقی
ایدر قال وابنیة التذكر ثلثة اشیاء الانتفاع بالعظة والاستبصار بالعبرة
والظفر بثمرة الفكر یعنی تذكرك وجودی اولمان الا اوچ نسنه ایله اولور اولكی
نسنه وعظ ونصیحت ایله فائده لنمكدر وعد ذكر اولندوغی وقتده جلا ایدوب
اعمال صالحه یی زیاده اتمكدر وعید ذكر اولندوغی وقتده خوفی زیاده اولوب

مخالفاتدن اجتناب اتمكدر ایكنجی نسنه اولدركه عبرت الحاق نسنه لرده زیاده
بصیرت اوزره اولوب عبرت المقلد نیتكم قرآنده كلن حكایتلر كبی واوچنجی
نسنه فكرك ثمراتنه ظفر بولمقدر وآنی كله دائم غذا المقلد وعظ ونصیحتدن
منتفع اولیجاق علمیله عمل ایدر علمیله عمل ایدیجك الله تعالی اكا بلمدكی علملری
بلدرر زیرا اعمال الصالحه نوریله قلب منور اولوب نور بصیرت ایله نظر ایدوب
اشیایی علی ما هی علیها كوروب بیلور پس هر نسنه دن عبرت آلور وفكرینك ثمراتنی
كورر فكرك ثمراتی علوم ومعارفدر قال وانما ینتفع بالعظة بعد حصول ثلثة
اشیاء شدة الافتقار الیها والعمی عن عیب الواعظ وتذكر الوعد والوعید
یعنی وعظله كشی منتفع اولمان الا اوچ شرطله منتفع اولور اولكی شرط اولدركه
كندونك وعظه شدة احتیاجنی بیله زیرا تمام احتیاجی اولیجاق وعظه
رغبتی آز اولور عمل ایلمكده تكاسل ایدر زیرا اعتقادی اوزره محتاج دكلدر
پس محتاج اولیجاق نفسی مقتضاسنه ترك ایدر ایكنجی شرط اولدركه واعظك
عیبنی اصلا كورمیه همان بو خصوصده اعمی كبی اوله زیرا اكر واعظك عیبنی
كوررسه قلبی آنوك وعظیله خشوع ایدوب خوف اتمز شمدیكی زمانده واعظ
لری كبی نفایس یییوب نفایس كیوب جمع مال ایدوب كبر وخلقه وعظ
ایدوب دنیایی ذم ایدرلر اما سالكه لازمدر كه كندو عیبنه مشغول اولوب
غیرك عیبنه نظر اتمیه بلكه اول كشییی ترجمان حق بیله نیتكه حضرت علی كرم الله وجهه

بیوره لا تنظر الی من قال وانظر الی ما قال یعنی دین کمسنه به دیدیککنه
بق اکر دیدیکی حق اولورسه قبول ایله اکر حق دکل ایسه رد ایله دین که کم اولورسه
اولسون امدی سالکه لازمدر کندیدن غیری هر کشیه حسن اعتقاد ایتمک
خصوصا شیخنه شول سالکک که شیخنه حسن اعتقادی اولمیه اول طریقدن
اکا نسنه فتح اولماز اوچنجی شرط اولدرکه وعد و وعید ذکر ایتدکلری بونک فائدهسی
ظاهردر بیانه محتاج دکلدر قال وانما یستبصر العبرة بثلاثة اشیاء بحیاة العقل
ومعرفة الایام وسلامة الاعراض یعنی کمال بصیرت حاصل اولماز الا اوچ
نسنه ایله اولور اولکی نسنه حیاة عقلدر یعنی قوت ادراك وصفاء ذهندر
شول کمسنهنك که ادراکی قوی و ذهنی صافی اولماز اول کشینك بصیرتی آز اولور
بصیرتدن حاصل اولجاق منفعتلر ایله ایکن منتفع اولمیان زیرا منافع و مضارّ
و محاسن و مقابحی تمییز ایدرمز ادراکی اولمدقجه ایکنجی نسنه کشی ایامنی
بلمکدر یعنی عمرنك ایامنی ملاحظه ایدوب هر کون زیادهسنی و نقصانی کورمکله
و نفسك هر کون فجورنی و تقواسنی بولمقلقدر نیتکیم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر
من استوی یوماه فهو خاسر یعنی بر کمسنه ایکی کونی برابر اولسه اول کشی
زیان ایدیجیدر امدی سالکه هر کون بلکه هر ساعت بلکه هر نفس احوالنی
محاسبه ایدوب کورمك لازمدر اوچنجی نسنه اعراض نفسانیهدن قورتلمقدر
اول کشیکه نفسنی اعراض فاسدهدن قورتاره میامش اوله اول کشینك بصیرتی

ضعیف

ضعیف اولور کندی احوالنی تمییزه قادر اولماز زیرا اعراض نفسانیه بصیرتنه
حجاب اولور فکرینك ثمرهسنی کورمز قال وانما یجتنی ثمرة الفکر بثلاثة اشیاء
بقصر الامل والتأمل فی القرآن وقلة الخلطة والتمنی والتعلق والشبع والمنام
یعنی فکر یمشلری جمع اولنماز الا اوچ نسنه ایله اولور اولکی قصر امل ایله یعنی
اوزاق صانمامق ایله زیرا قصر امل کشیه موجب یقین بلدر اولکی یقین
بلن دنیایی ترك ایدوب آخرتی اختیار ایلیه زینت دنیایه بقمان و الله تعالینك
لقاسنه یراق کورمکه مباشرت و مبادرت ایده ثانیا قرآنه تأمل ایتمکله اولور
یعنی کشی قرآنه تأمل ایدیجك ذکر اولنان وعدی و وعیدی کورر و آنده اولان
قصهلردن حصه آلور الله تعالینك عظمتنی بیلور و کندو یاتدوکی افضال و احسانی
فهم ایدر الله تعالیدن او تانور اندوکی تقصیرات تدارکنه مشغول اولور ثالثا اوچ
نسنهدن احتراز ایتمکله اولور اولکی خلقله اختلاط ایتمکدن زیرا عوام ایله اختلاط
کشیه شغل و کثرت ویروب حقی اونتدرر و حقی اونتدر بکه سالکه لازمدر
کندوی صالحلر و زاهدلر و عالم و عاملر و عارفلر صحبتنه حصر ایتمك و بالجمله
شول کمسنهلر ایله مصاحبت کرکدر که اللهی اکدیره زیرا بونلرك صحبتی برکتدر
و رحمت و نصیحتدر اکر بونلرك صحبتنه قادر اولمازسه عزلت اختیار ایتمك
کرکدر ایکنجی تمنی ایلمکدن زیرا تمنی شیطانك القاسیدر کذب محضدر و باطل
مطلقدر و نسیان حقدر بونك وسائلی اولان فکر صفوتنه کدر ویرن وساوس شیطانیهدر

اوجنبي ما سوى اللهدن تعلق قطع ايتمكدر يعني ما سوايه تعلق اهل تحقيق قتنده شركدر
اولكمسنه كه غيريه تعلق ايتدي حقدن ايراغ اولدي مطرود اولدي نعوذ بالله
من ذلك دردنجي طوغني ترك ايتمكدر زيرا كچوق يوب طوغني عادت ايدينمك
شهواتي حركت ايتديرر كبر وفخر كتورر شهوت حركت ايديجك قلبك ديده
اكا منع حجاب اولور حقدن مصروف اولور نيتكم حق تعالى بيورر ساصرف عن اياتي
الذين يتكبرون في الارض بغير الحق يعني بن اياتمزدن يوز دوندرم تكبر ايدنلرك
يوزلرين دوندريرم ديدي بشنجي چوق اويوقوني ترك ايتمكدر زيرا چوق اويوقي
قلبي قرار دوب حواسني كودن ايدر انساني حيوانات مرتبه سنه اندرر وبالجمله
بو مذكوراتك كليسنك اصلي قلة اكلدر زيرا قلت اكل نومي تقليل ايدر قلبي
نورلندرر منامي قطع ايدر كبري كيدرر عوام مصاحبتني كسر كتيده آخرتي
فكر ايتديرر **باب الاعتصام** قال الله تعالى واعتصموا بالله هو مولاكم
يعني الله تعالى بيورر الله تعالى يه اعتصام ايلك الله تعالى سزك مولاكزدر ديدي
قال الاعتصام بحبل الله هو المحافظة على طاعته مراقبا لامره والاعتصام
بالله هو الترقي عن كل موهوم والتخلص عن كل تردد يعني حق تعالى قرآنده بر يرده
بيورر اللهه اعتصام ايلك وبر يرده بيورر حبل اللهه اعتصام ايلك بس بو
ايكسنك فرقني بيان ايدوب ديديكه اعتصام بحبل اللهك معناسي قول الله
تعالى نك طاعتنه محافظه در الله تعالى نك امرينه مراقب اولجي اولدوغي حالده يعني
الله

20
اتدوكي طاعتي الله تعالى نك امري ايله اولدوغني اعجاز ايتمكدر علتني وعاقبتني ملاحظه
ايتمدين بلكه همان مجرد افنديسنك امريدر اولدوغيچون امتثال ايدن اما اعتصام
بالله اولدر كه هر موهومدن ترقي ايدن يعني جميع ما سوادن كچه وهر ترددن
خلاص اوله بلكه جميع اموري تعيين اوزره اوله يعني اصلا تردد ايتميه
قال والاعتصام على ثلث درجات اعتصام العامة بالخبر استسلاما
واذعانا بتصديق الوعد والوعيد وتعظيم الامر والنهي وتأسيس المعاملة
على اليقين والانصاف وهو الاعتصام بحبل الله يعني اعتصام اوچ درجه
اوزره در اول كه درجه سي عوامك انبيادن ايشيتديكي اخبار الهيه يي
اذعان وقبولي در وهيچ معارضه ايتميوب تسليم اولوب وعدي و وعيدي
تصديق ايتسيدر والله تعالى نك امرني تعظيم ايدوب مناهيدن اجتناب
ايتميدر وبالجمله احكام الهيه يي ظاهرا وباطنا موافقتدر وبوكي معامله يي
يقين اوزره مبني قلمقدر ودخي انصاف اهلي اولمقدر اما الله تعالى ايله كندو
ما بينلرنده انصاف اولدركه شول نسنه كه عبده لائقدر اني كندويه اسناد ايده وشول
نسنه كه حقه لائقدر اني حقه اسناد ايده اصلا كندويه اني شريك قلميه بس
امدي جمله عيوب ونقائص وذلت واحتياج عبده لائقدر بس بو مقامدن
اصلا تجاوز ايتميه وجميع كمالات وعزت وغلبه وكبريا وحكم وقدرت الله تعالى
نكدر اصلا قولك انده نصيبي يوقدر بويله بيلمك كركدر واما خلقيله كندو ما بينلرنده انصاف

بوجه كه انلرك حقنه طمع اتموب حقلرينى كمال اوزره اداء اتمكدر و مظلمه سى وار ايسه
اداء اتمكدر و آنلرى وجهاً من الوجوه اغجتمك دن و انلرك اذاسنه متحمل اولمقدر
و عرضلرينى صقنوب هر برينه تواضع اتمكدر قال و لعتصام الخاصة بالانقطاع
وهو صون الارادة قبضاً و اسبال الخلق على الخلق بسطاً و رفض العلايق
عزماً والتمسك بالعروة الوثقى يعنى خواصك اعتصامى انقطاعله در خواص
مراد سلوكنده متوسط اولنلردر انقطاعدن مراد سالك ارادتنى حفظ اتمكله
قبض اتمكدر يعنى كندو ارادتنى الله تعالنك ارادتنده افنا ايدوب محضا حقك
ارادتنه تابع اولمقدر هر نه كه الله تعالنك مراديدر بونك دخى مراديدر
نيتكم بايزيد بسطامى قدس سره حضرتلرينك سرنده خطاب كلوب نه ديلرسك
ديديلر ديديكه ديلمك كه ديلرم ودخى خلقك اوزرينه كوكلك خلقنى
صالبويروب واسع اتمكدر نيرا حقيقت تصوف حسن خلقدن عبارتدر
آنلر كه حسن خلقى اولميه تصوفى دخى يوقدر حسن خلق نيجه نسنه دن
عبارتدر محصلى بودر كه جميع خيراته خلقى كندو نفسندن تقديم و ترجيح
جملسندن بعضى بشاشت وجه كبى تواضع كبى كف اذا كبى خلقه نفع قصدى
كبى دخى نه كه بونلره بكزر و لميسه ودخى اعتصامك بر جزئى علاقه لرى
ترك اتمكدر هر نه اولورسه اولسون برتكلكه اصلا رجوع احتمالى اولميه
جميع علاقه لرى ترك اتمك عروه وثقى يه تمسك اتمكدر زيرا الله تعالى بيورر ومن

يكفر

يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى بيورمدى
بر كسنه جميع ماسوادن علاقه سنى قطع اتميجه تمام توحيد اولماز تمام توحيد
اولميجق اعتصام دخى اولماز پس اول كسنه نك ظاهرده باطنى دن خلاص اولمامش
اولدى قال و اعتصام خاصة الخاصة بالاتصال و شهود الحق تفريدا
بعد الاستحذاء له تعظيما و الاشتغال به قرباً و الاعتصام بالله يعنى
خاصة خاصه نك اعتصامى كه درجه ثالثه در انلرك اعتصامى اتصالله در
يعنى ماسوادن منقطع اولدقدن صكره حقى مشاهده اتمكدر تفريد طريقيله يعنى
اصلا ماسوايى كورمه تملك ايله اكر ماسوى كندى دخى اولورسه بلكه جميع اشيايى
ذات احديتده مستهلك كورمكدر اولا كندينى حقله محاذات اتدكدن صكره
يعنى كندينى مقابله ايله حقك عزتنى مقابله سنده كندونك ذلتنى بيله حقك
غناسى قتنده كندو فقرنى بيله حقك وجودينى قتنده كندو امكانينى بيله و بالجمله
حقك كمالاتى هر برى مقابله سنده كندو امكانينى بيله نقائصنى بيله و كوره زيرا
حضرت واجب الوجود جميع كمالاتك مبدأ ليدر حضرت امكان جميع نقائصك
مبدأيدر ودخى حقله اشتغاللر نهايت اشتغال ايله يعنى بحر توحيده مستغرق
اولوب جميع ماسوادن ذاهل اوله اهل تحقيق قتنده اعتصام بالله بو معنادن
عبارتدر قال الله تعالى ففروا الى الله جميعا يعنى الله تعالى يه قاچك واكر
الفرار الهرب مما لم يكن الى من لم يزل يعنى الله تعالى يه فرارك معناسى اهل تحقيق

تسنده هیچ موجود اولمامشدن فاجمقده هیچ زائل اولمیه که اول الله تعالی دی بونک
معناسنی بیلمک بو حدیثک معناسنی بیلمکه موقوفدر رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم بیورمشدرکه کان الله ولم یکن معه شیء یعنی الله تعالی اولدی وانکله
هیچ بر نسنه اولمدی جنید بغدادی بو حدیثی ایشدوب ایتدیکه والآن
علی ما کان علیه یعنی الآن دخی اویله در الله وارد رغیری یوقدر حق تعالی الله
بیورمشدر کل شیء هالک الا وجهه یعنی هر شی بالفعل هالکدر الا الله تعالینک ذات
شریفی هالک دکلدر محصل الکلام بو جمیع اشیا کندولرینه نظر وجودلری
یوقدر بلکه بونلر حقه نظر ایله اولور شویله که حقه نسبتدن قطع نظر اولنسه
اصلا بونلرده وجود متصور دکلدر بو دیدیکمز کامللرک توحیدیدر نیجه
ناقص کشیلر بونده زندقه یه دوشمشلردر غایت دقیق محلدر تحقیق
وتفصیلی علم مکاشفه ایله اولور عقل بو میداندن قاصردر اقل مرتبه انکار ایتمیوب
اهلنه تفویض ایتمکدر بلمدیکی جرأت جائز دکلدر نیتکم انکار جائز اولمدیغی
کبی قال وهو علی ثلث درجات فرار العامة من الجهل الی العلم عقداً وسعیاً
ومن الکسل الی التشمر حذراً ومن الضیق الی السعة ثقةً ورجاءً یعنی فرار الی الله
اوچ درجه اوزره در اولکی عوامک جهالتدن وطریق جهالتدن علمه طریق
رتبانی سز فرار ایدرلر که علمانک علملریله عمل ایدوب امور دینیه ده اقدام و
اهتمام لسینی تمام ایدوب اعتقاد وسعی ایده لر که بونلر خوفک تذکرندن قوت تبلیغ

وبونلر

22

وبونلر رجا اتدوکنه یتشه لر و دخی بو دیدیکمز کمال ایله حاصل اولمدوغی
بیلوب سعی اتمکدن تشمر اوزره اولوب سعی بلیغ اتمکلر و دخی معیشتی حالنده
کوکل طارلغندن چیقوب الله تعالینک فضلنه اعتماد ایدوب کوکلنی واسع طوتمقدر
بیلورکه بونک سعینک تاثیری یوقدر بلکه الله تعالینک تقدیری نه ایسه واقع اولور
کندی معیشتی ایچون وعیالی معیشتی ایچون اضطراب اتمز بلکه جمیع امورنی الله تعالی یه
تفویض ایدوب ومن یتق الله یجعل له مخرجاً ویرزقه من حیث لا یحتسب
قولیله عمل ایدر قال وفرار الخاصة من الخبر الی الشهود ومن الرسوم الی الاصول ومن
الحظوظ الی التجرید یعنی خواصک فراری خبردن شهوده در یعنی کتاب وسنتده
خبر ویردوکی نسنه لره اعتقاد ایتمش ایدی شمدی انلری مشاهده اتمکله
والرادات الهیه ایله منتنم اولمقدر رضا حق تعالی بیورمشدرکه ومن یتق الله یجعل له
مخرجاً ویرزقه من حیث لا یحتسب یعنی بر کمسنه تقوی اوزره اولسه الله تعالی
انی هر رضا یقدن قورتارر و هیچ صانمدوغی یردن رزق ویرر بو حالتی
کندین مشاهده ایدر کورر دخی نیجه امور آخرته متعلق نسنه بیله مشاهده اولور
و دخی رسومدن اصوله فرار در یعنی علوم رسمیه ایله تحصیل اتدوکی علومدن تجاوز
ایدوب تعریفات الهیه ایله بیلوب علوم اذواقیه ایله متحقق اولمقدر و دخی حظوظ
نفسانیه دن خلاص صدر یعنی مدی اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایدوب
خالص متوجه اولمقدر جنت رجاسی ایچون اولمیه ویا خوف نار خوفی ایچون اولمیه

زیرا بونک ایکیسی دخی حظوظ نفسانیه دندر قال و فرار خاصة الخاصة مما دون
الحق الی الحق ثم من شهود الفرار الی الحق ثم الفرار من الفرار الی الحق یعنی خاصه خاصه نک
فراری ماسوادن حقه فراردر اندن صکره فرار اتدوکنی کورمکدن فراردر
یعنی خلقدن حقه فرار ایدیجک خلقی دخی ملاحظه اولمیه بر امدی بو شهوددن
دخی فراردر خلقی اونوتمغله اندن صکره حقه فرار اتدوکندن دخی فرار اتمکدر حقه
فرار اتدوکندن دخی کچمک کرکدر انی دخی کورمک کرکدر بلکه همان قلبی حقه مشغول اوله
بالکلیه غیردن فارغ اوله کندیدن وکندی اوصافندن بالکلیه ذاهل اولمقدر

باب الریاضة

قال الله تعالی والذین یؤتون ما اتوا وقلوبهم وجلة
یعنی الله تعالی بعض مؤمنلری مدح ایدوب نیجه صفات حمیده ایله ذکر اتدکدن
صکره ایدر که دخی شول مؤمنلردر که ویردکلرینی ویررلر حال بوکه کوکللری
قورقار الله تعالی قتنده قبول اولمیه جق دیو قورقارلر کندیلرینک عمللری
خالص دکلدر دیو اعتقاد ایدوب مجرد الله تعالینک فضلنه اعتماد ایدرلر
قال الریاضة تمرین النفس علی قبول الصدق یعنی ریاضت دیو بو طائفه قتنده
نفسی صدق قبول اتمکه عادت اتدرمکدر یعنی قولنده وفعلنده دائما صادق اوزره اولوب
وبالجمله دائما اخلاص اوزره اولمغه مجاهده ایدوب سعی اتمک کرکدر حتی شول
مرتبه یه وارمکه قولنده وفعلنده صدق اکا طبیعت وعادت اوله هیچ زحمت
چکمز اوله طبیعتی کندی حالنه قوسه لر همان صدق اوزره اوله ابتداء سلوکده

ساکله

سالکه ریاضت لازمدر دیمکدن معنا بو حدیثه همان شویله دیمک دکلدر که
آچ وصوسز اوله بلکه آچ وصوسز اولمقدن مقصود بودر زیرا نفسی آچلق
وصوسزلق ایله زبون عقله اطاعت ایله اصلحدر ریاضتدن مقصود بودر اما
شویله وهم اولنمیه که زمانه ده اولان بعض فرق ضاله ریاضت بدنیه یی بالکلیه
ترک ایدرلر بیز مقصوده واصل اولدوق شمدن کیرو ریاضته احتیاجمز یوقدر
دیرلر بلکه نیجه سی عبادته دخی احتیاجمز یوقدر دیرلر نعوذ بالله انلر بو طائفه
دن دکلدر بلکه اهل اسلامدن دکلدر اکابر کلماتنی تحریف ایدرلر کندی
قباحتلرینه ستر ایچون قال وهی علی ثلث درجات ریاضة العامة تهذیب
الاخلاق بالعلم وتصفیة الاعمال بالاخلاص وتوفیر الحقوق فی المعاملة
یعنی ریاضت اوچ درجه اوزره در اولکی درجه عوامک ریاضتیدر اولکی
اوچ نسنه دن عبارتدر اولکی اخلاقنی تهذیب اتمکدر علمله یعنی جمیع اخلاقنی
شرع شریفه موافق اولمقدر نیتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی لا یؤمن احدکم
حتی یکون هواه تابعا لما جئت به یعنی سزدن بر کیمسه مؤمن اولماز حتی کوکلی
استدوکی بنم کتوردوکمه تابع اولمیجه پس لازمدر سالکه لازمدر که هر حرکتنی
وسکوننی وهر داعیه سنی وخاطرسنی شرعه تطبیق ایدوب اکا موافق قیله
ایکنجیسی عمللرنی اخلاص ایله تصفیه اتمکدر ریادن وعجبدن وخلقدن نظر ایدن حظ
اتمکدن بلکه همان خالصا لوجه الله اولمقدر اوچنجی حقوقی توفیر اتمکدر حقوقی

توفير اتمك دائما كندوز لتني بيلوب واحتياجني بيلوب صلاه عزته ميل اتمك
ايله اولور ودائما الله تعالىنك عزتني وغناسني وبونك اوزرينه اولان
احسانني كورمكله اولور اما الخلق ما بينندن توفير حقوقك معناسى انلر ايله قولدن
وفعلدن حسن معامله اتمك در اصلاه كمسنه يه سوء ظن اتميوب دائما ايلك قصد
ايدوب وكندويه سوء ظن ايدوب خلقك اذاسنه متحمل اولوب انلرك يرامزلق
لرينى ايلك ايله مقابله اتدكدنصكره انلرك يرامزلغنى تاويل ايدوب ايكو حمل ايدوب
كندو اتدوكنى يرامزلغه حمل ايدن قال ورياضة الخاصة حسم التفرق وقطع الالتفات
الى المقام الذي جاوزه وابقاء العلم يجري مجراه يعنى خواصك رياضتى ماد ون
حتى قطع اتمكدر حقدن غيره نظر اتميوب بالكليه حقه متوجه اولمقدر ودخى
تجاوز اتدوكى مقامه ايروق التفات اتمكدر بلكه مقامات عاليه يه عزم اتمكدر
شويله كه كچمش احوالنه بالجمله بالفعل اوزرينه اولدوغى حالنه نظر ايدن جاهل
اولور غيريدن نظرن قطع اتمش اولماز خصوصا احوالنى كوكجك كوره
ودخى علوم شرعيه ابقا اتمكدر هر حال اوزره جاري اولوب ولسون غلبه احوالدن
اصلا ظاهر شرعه مخالف نسنه صادر اولميه اكر اولورسه اول كمسنه اهل رياضت
دكلدر بو طريقه رياضت طريقي در اهل رياضت اولميان اهل طريق اولماز
قال ورياضة خاصة الخاصة تجريد الشهود والصعود الى الجمع ورفض
المعارضات وقطع المعارضات يعنى اخص خواصك رياضتى شهودن كثرة اسمادن

تجريد

24 تجريد ايلوب مقام جمعه ترقى اتمكدر اسماء الهيه نك معارضه سنى ترك ايدوب
مقام احديتده كندوني افنا اتمكدر ودخى وجود اشيانك حقه معارضه سنى
ترك اتمكدر بلكه شويله مشاهده ايده كه ماسوى فانيدر في الازل الله تعالى باقيدر
لم يزل نيتكم الله تعالى بيورر كل شيء هالك الا وجهه بو ديدكيموز مرتبده رياضت
كسبي دكلدر بلكه وهبي وامتناني در مجرد الله تعالىنك فضليله در بو مقامدن
قبل كسب واختيار ايله حركت اتمز بلكه جذبه الهيه ايله ترقى ايدر **باب
السماع** قال الله تعالى ولو علم الله فيهم خيرا لاسمعهم يعنى الله تعالى بعض كفار
حقنده بيورر بيله كه الله تعالى انلرده خير بيلسيدي انلره خيري اشتديريردي
يعنى هيچ انلرده خير يوقدر قال نكتة السماع حقيقة الانتباه يعنى نكته
سماع حقيقتا انتباهدر يعنى هر كشي انتباهى مقداري ايشدر وهر كشي اشتدوكني
كندو مقصودينه موافق فهم ايدر قال وهو على ثلث درجات سماع العامة
وهو ثلثة اشياء اجابة زجر الوعيد رعة واجابة دعوة الوعد جهدا
وبلوغ المنة استبصارا يعنى سماع اوچ درجه اوزره در اولكى سماع عوام در
بو سماع عوام اوچ نسنه در اولكى نسنه الله تعالىنك وعيدندن نسنه زجر ومنع
ايدنلري اشتمكدر رعايت طريقي ايله يعنى اول زجر اولنان نسنه دن احتراز اتمكله
ايكنجى نسنه الله تعالىنك وعدي دعوتنه اجابت در جهد طريقيله اكر اطاعت اولن
امر امتثال اتمكله اتمكدر جهد بليغ وسعى جميل ايدوب مقدورنى صرف اتمكله اولور

اوچنجی نسنه مشاهده سنی نور بصیرت ایله شول مرتبه یه یتشدیرمکه اوزرینه
جاری اولان احوال ظاهرنه که وار ایسه جمله سنی الله دن بیلوب اکر نعمت اولورسه
بنم استحقاقم یوقدر بجز الله تعالی نک فضلیدر دیوب شکرینه مشغول اولمقدر
ودخی استدراج اوله دیو قورقمقدر اکر ظاهر ابتلایه مبتلا اولورسه الله تعالی
نک امتحانیدر دیو صبره مشغول اولوب وکندوکیه دخی زیاده بلالره مستحق
بیلوب الله تعالی بو قدر ایله اکتفا ایتدوکی دخی بر اولو فضیلتدر دیو شکره
مشغول اولمقدر زیرا هیچ بر بلا یوقدر که نیجه نعمتی جامع اولمیه بر بلایه مبتلا
اولان کمسنه یوز بیک نعمتله متنعمدر تحقیق دخی بودر اهل بصیرت اولنلر بلورلر
قال وسماع الخاصة ثلثة اشياء شهود المقصود في كل رمز والوقوف على الغاية
في كل حس والخلاص من التلذذ بالتفرق یعنی خواصك سماعی اوچ نسنه
دن عبارتدر اولکیسی حقی مشاهده ایتمکدر هر رمزده یعنی ذکر جمیع دلائل
الهیه ذکر لسان حال الله خلقی حقه دعوت ایلدوکی عارف هر نیه نظر اتسه اکه
بو کلام منعکس اولور ایکنجی ولدر که هر محسوسه نظر ایتدوکی وقت غایتنه
واقف اوله هر شینک منتهاسی الله تعالی یه در بس هر نیه نظر اتسه حقی کوریه
اوچنجی ولدر که تفرقله التذاذ ایتمکدن خلاص اولوب مقام جمعده محقق
اولوب حقدن غیردن اشتمیه کنت سمعه وبصره مرتبه سیدر وسماع
خاصة الخاصة سماع يغسل العلل عن الكشف ويصل الابد بالازل ويرد

النهايات

25 النهايات الى الاول یعنی اخص خواصك سماعی بر سماعدر که کشف علتلرینی یور
یعنی کشفه سبب دلائلی و وسائلی کیدرر عبد سامع کندوکی فنا ایدوب حق
ظهور ایتمکله حق ظهور ایدیجک جمیع حجب رفع اولور کرک روحانی وکرک ظلمانی وکرک
نورانی بس حجب نمانیجه رفع اولیجق ازل عین ابد اولور واول عین آخر اولور
نیتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که لیس عند ربك صباح ولا مساء
زیرا الله تعالی یه زمان جاری دکلدر بلکه زمان دخی جمله مخلوقاتدن بر سیدر
بو عشر بابدن ذکر اولنان معانی ایله سالك متحقق اولیجاق منازل السائرینک
اون منزلنی قطع ایلدی قسم اولی تمام ایدوب ایکنجی قسمه ترقی ایلدی ایکنجی قسمی دخی
ذکر ایدرلر قال واما قسم الابواب فهو عشرة ابواب وهي الحزن والخوف والاشفاق
والخشوع والاخبات والورع والزهد والتبتل والرجاء والرغبة یعنی قسم ثانی
دخی اون بابدر قسم ثانی یه ابواب دیدیلر زیرا مرتبه عوامدن خواص مرتبه
خواصه دخوله قپوسیدر زیرا قسم اولده که بدایاتدر اول مرتبه عوامدر اول
مرتبه ده سالك دفع شواغله ورفع موانعه مشغولدر موانعی منع ایتدکدن صکره
طریق سلوکه ایدوب سیره شروع ایلر بو قسمده هم منزلده هر منزلک بیانی
ایچون بر باب واقع اولمشدر بابک اولی حزندر بیانندهدر باب الحزن
قال الله تعالی تولوا واعينهم تفيض من الدمع حزنا یعنی الله تعالی بعض اصحاب الحزن
بیورمشدر که انلر سنک مجلسکدن کیدیسلردی کوزلری یاشی دوکردی حزنلرندن

ذيو انلري مدح ايدر قصه سي بودر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بعض

غزايه كتدكده اصحابدن بعض كمسنه لر بيله كيده لوم بيزه بينجك وير يا رسول

الله ديديلر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سزي بنديرجك يوقدر ديو جواب

ويرديلر انلر دخي اغلشوب دونديلر الله تعالى انلري مدح ايدوب بو آيتي انزال ايلدي

پس دلالت اتديكه حزن شريف مقام ايمش وال الحزن توجع القلب لفائت

او تأسف على ممتنع يعني حزن ديو قلبك متألم اولمسنه ديرلر بر نسنه نك فوتي

ايچون كه آنوك تداركي ممكن اوله فوت صلوة وفوت صيام كبي ياخود بر ممتنع نسنه

اوزرينه تأسفدر مثلا بر كشينك موتي اوزرينه اولان حالت كبي بونلرك

تداركي ممكن دكلدر زيرا اولوكيرو ديرلمز آنجق آخرته حشر اولور بو طائفه

نك قتنده حزندن مراد اوكي معنادر قال وهو على ثلث درجات الدرجة

الاولى حزن العامة وهو على التفريط في الخدمة وعلى التورط في الجفاء وعلى

ضياع الايام يعني عوامك حزني اوچ نسنه دن اولكي عبادتده اتدكلري

تقصيراتدر ايكنجي معصيت ورطه لرينه دوشدوكلرينه دراوچنجي غفلتله

كچورد وكي كونلره درقال فالدرجة الثانية حزن اهل الارادة وهو حزن

على تعلق القلب بالتفرقة وعلى اشتغال النفس عن التشهود وعلى التسلي عن الحزن

يعني حزنك درجه ثانيه سي اهل ارادت حزنيدر اهل ارادتك حزني قلب

لرينك ماسوايه متعلق اولدقلرندر ونفسلرينك شهوددن غيره مشغول

اولدقلرندر وبونلرك حاللريني كوروب محزون اولدقلرينه ديرلر زيرا بو مقام

شريفدر بو مقام ايله متحقق اولمدقلرينه دخي كلي محزون اولورلر قال وليست

الخاصة من مقام الحزن في شيء ولكن الدرجة الثانية في الحزن التحزن للمعارضات

دون الخواطر ومعارضات القصود والاعتراضات على الاحكام يعني خواصك حزني

حزن يوقدر زيرا حزن ديو بر فوت اولمش نسنه ايچون قلبك تألمنه ديرلر

انلر خود اهل وجدانلردر اهل فقدان دكلدر اهل تسليمدر اهل انكار دكلدر پس انلر

كندولر ايچون حزن اولمازاما حزنك اوچنجي درجه سي خواصك تحزنيدر

شول امور عارضه يه كه واردات رحمانيه يه كاه كاه حجاب اولور كا قبض ديرلر

آثار جلالدندر كاه كاه جلال جمال اوزرينه غلبه ايدر قبض ايجاب ايدر ودخي

معارضات قصور اوزره اتدكلرينه يعني عزيمت اتدكلري امرده تقدير الهي ايله

خلاف واقع اولدي انفع اولدوغي ايچون بونلرك كبي يرده كندو اختيارلريني

بالكلية ترك اتمدكلرينه تحزن ايدرلر زيرا عزيمتلر كوزلرلر ودخي احكام اوزره

اعتراض اتدكلرينه تحزن ايدرلر يعني احكام الهيه نك خلافي خاطرلرينه خطور ايتسه

تانوده كبي خاطره يه تحزن ايدرلر بو متعلق احوال اكثريا متوسطلره اولور اما

منتهيلره دخي امين دكلدر زيرا منتهيلر اصحاب تمكيندر بونلرك كبي لر

تلوينده دكلدر لكن اول باب تمكينده دخي امين اولمازلر **باب الخوف**

قال الله تعالى يخافون ربهم من فوقهم يعني الله تعالى بعض قوللريني مدح

ایدوب بیوره‌نلر تکبیرلنی قورقادلرکه کندیلردن اعلادر امدی مقام خوف
کوچک مقام ایدوکنه دلالت ایله مقام خوف سالکلرک اون ایکنجی منزلیدر باب خوفله
حزنک فرقی خوف ده اتمامکلمجک ایچون اولور حزن هم کلمک هم کچمش ایچون اولور قال وهو
الانخلاع عن طمأنینة الامن بمطالعة الخبر یعنی خوف بوطائفه قتنده الله تعالینک
وعیدخبرلری مطالعه سندن یعنی مشاهده سندن قلبک اضطرابنه دیرلر قال وهو
علی ثلث درجات الدرجة الاولی الخوف من العقوبة وهو الخوف الذی یصح به الایمان و
هو خوف العامة یعنی خوف اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی الله تعالینک عقوبتندن
قورقمقدر بوشول خوف درکه ایمان بونکله صحیح اولور یعنی کر بوخوف اولمسه اول کشی
کافر اولور زیرا عذاب آیتلرینه تصدیق اتمش اولور بومرتبه خوف اقل درجه ده عوامک
خوفی بودر قال وهو یتولد من تصدیق الوعید وذکر الجنایة ومراقبة العاقبة یعنی بوخوف
ذکراولنان وعیدخبرلرینی تصدیق ایتمکدن حاصل اولور ودخی ایتدوکی جنایتلری فکر
ایدوب عاقبتی ملاحظه ایتمکدن حاصل اولور قال الدرجة الثانیة خوف المکر فی جریان
الانفاس المستغرقة فی الیقظة المشوبة بالحلاوة یعنی خوفک درجهٔ ثانیه سی مکرحقدن
خوف ایتمکدر دائما یقظه ده مستغرق اولان انفاسک جریاننده انجلیبن انفاس که
حلاوت ایله قرشمشدر یعنی کرباب مراقبه نک دائما حضورده ایکن بوحالت لذیذه
زائل اولور دیو اتدکلری خوف دن قال ولیس فی مقام اهل الخصوص وحشة الخوف
الا هیبة الاجلال وهی اقصی درجة یشکل الیها فی غایة الخوف یعنی اهل خصوص

مقامنده

مقامنده وحشت خوف یوقدر بلکه هیبت اجلال واردر انلر الله تعالینک جلالی
هیبتندن خوف حاصل اولان حالتدن دخی زیاده حالتده اولورلر بوحالت نهایت
درجات خوفده تعسر اولنور وهی هیبة تعارض المکاشفة اوقات المناجات وتصون
المشاهدة احیان المسامرة وتقصم المعاین بصدمة العزة یعنی هیبت اجلال
شول هیبتدرکه مکاشفه معارضلیدر مناجات وقتنده حتی حق تعالینک لطفنی کوروب
حدندن تجاوز اتمیه حق عبودیت وربوبیتی رعایت ایدر ودخی شول هیبتدرکه مکالمه
مکالمه وقتنده مشاهده یی منع ایدر زیرا هیچ قانون الهیده یوقدرکه حق تعالی بر قولیله
حجاب سز سویلشه البته مکالمه حجابی اقتضا ایدر ودخی شول هیبتدرکه حق تعالی
معاین قوللرینک عزت صدمه سیله ارقه لری کمکلرینی قیرر یعنی کلیا محو اولمغه قریب
ایدر زیرا معاینه حقک ظهورینی ایستر حقک ظهوری ماسوانک اضمحلالینی ایستر امدی
معاینی صدمهٔ عزت تمام قهر ایتمیجه تمام معاینه دخی اولماز باب الاشفاق
قال الله تعالی قالوا انا کنا من قبل فی اهلنا مشفقین یعنی جنتده اهل جنت بربرینه
صورارلرکه سزنه عمل اتدیکوزکه الله تعالی سزی جنته قویدی دیدکلرکه بز دنیاده اهلیمزه
اشفاق اوزره ایدوک قال الاشفاق دوام الحذر مقرونا بالترحم یعنی اشفاق بوطائفه
قتنده دائما حذر اوزره اولمقدر حذر مرحمته مقارن اولمغله بیله در قال وهو علی
ثلث درجات الدرجة الاولی اشفاق علی النفس ان تجمح الی العناد واشفاق علی العمل
ان یصیر الی الضیاع واشفاق علی الخلیقة لمعرفة معاذیرها یعنی اشفاق اوچ درجه

اوزره درلفکی درجه سی اوچ نسنه دن عبارتدر اولکی نفسی اوزرینه اشفاقدرکه عناده
میل ایتمیه و هواسنه تابع اولمیه حتی مخالفت ایتمیه زیرا نفس جبلتنده حقه مخالفت اوزره خلق
اولنمشدر پس دائما منعی لازمدر ایکنجی عملی اوزرینه اشفاقدرکه ضایع اولمیه یعنی مقبول
اوله انده بر آفت اولمغه سبیلدن یعنی انی ظاهرا و باطنا شرعه موافق ایتمکدر شویله
بر عمل که ظاهری و باطنی شرعه مخالف وله اول عمل مقبول دکلدر بلکه مردوددر
اوچنجی خلق اوزرینه اشفاقدر خلقک عذرلری معلوم اولدقده یعنی کمسنه دن حق
طلب ایتمکده خصومت ایتمیه وانلرک اذاسندن متهم اولمیه زیرا بیلورکه انلر معذورلردر
تاثیر و ارادت الله تعالینکدر اولکه صادر اولان نسنه ده بر حکمت واردر هان سالکه لازم
اولان اول فعلک حکمتنی بیلوب وله وقتنی ضایع ایتمکدن دکر اول فعلی انلره اسناد
ایلیه وقتنی فوت ایلیه واول وقت الهی ضایع اولمیه قال والدرجة الثانية
اشفاق على الوقت ان يشوبه تفرق یعنی اشفاقک ایکنجی درجه سی وقتی اوزرینه اشفاق
ایتمکدرکه اول وقتده آنوک نظری غیریه اولمقلقدن بلکه دائما نظری وتوجهی جناب عزته
اوله قال وعلى القلب ان يزاحمه عارض وعلى اليقين ان يداخله سبب یعنی قلبی اوزرینه
اشفاقدر بر عارض کلوب اکا مزاحمت ایتمکدن که آنوک سببیله ترقیدن قالمیه فتور کبی شک
کبی ودخی یقینی اوزرینه اشفاقدرکه اصلا سبب داخل اولمیه یعنی امورنده یقینی و
اعتمادی الله تعالی یه اوله هیچ سببه اعتماد ایتمیه زیرا سببه اعتماد ایدوب سببه
تاثیر وار دیمک شرک خفیدن حذر ایتمک کرکدر والدرجة الثالثة اشفاق بصون

سمیه

28

سمیه عن العجب ویکف صاحبه عن مخاصمة الخلق ویحمل المرید علی حفظ الجد یعنی
اشفاقک اوچنجی درجه سی شولدر اشفاق درکه صاحبنی عجبدن صقلیه یعنی هر نه رتبه
طریق حقده سعی و جد ایلیه الله تعالینک لطفی و احسانی بیلوب اصلا کندینی
بلمیه وکندنی ادنی کوره بلکه کندینه نظر ایتدوکی وقتده سعیده قصورینی کوروب عجزینی قاصر
بلوب ودخی خلقله مخاصمه ایتمکدن صاحبنی منع ایلیه زیرا اولکی کندی حقیدن
انی کندینه مضاف ایتمیوب حقه مضاف ایلیه پس اصلا کندی حقی قالماز جمله حقوق
الله اولور حقوق الله ده خود کندینی ادنی ودنیاده کندینی عاصی کمسنه
یوقدر دیو بلور پس اصلا کمسنه یه دخل ایتمکه قادر اولماز زیرا جمیع اهل عصیانک
معصیتنی عذر کوروب کندییه کورمز پس نیجه دخل ایده بیلور ودخی شول اشفاق
درکه مریدی حق اولانی جد و سعی اوزرینه حفظ ایلیه فتوردن و بطالتدن زیرا هر نه
رتبه سعی ایتسه سعیینی کندییه نسبت بطالت کوروب کمال مرتبه سعی لازم ایدوکین
دخی بیلور پس دائما سعی اوزره اوله وحد شرعدن تجاوز ایتمکدن منع ایلیه زیرا عجب
وکبر عارض اولمغله زیرا کندینی ادنی کمسنه کورمزکه اکا کبر ایده ولکن دینی اصلا
عمل کورمزکه عجب ایده اشفاق منزلنی تمام ایدیجک خشوع مقامنه عزم ایله

باب الخشوع

قال الله تعالى الم يأن للذين امنوا ان تخشع قلوبهم
لذكر الله وما نزل من الحق یعنی حق تعالی بیورهب ایلدکه یقین اولمدیمی شول ایمان
ایمان کتورنلرک قلبلری الله ذکری ایچون کوکللری خشوع ایده ودخی شول الله تعالیدن

نازل اولان كتاب الجوهرده خشوع ايدرلر قال الخشوع خمود النفس وهمود الطباع

بتعاظم او مفزع يعني خشوع ديو بوطائفه قتنده نفسك يلكلنمسي ساكن اولمقدر

وطبيعتك آتشي بالكليه سونمكدر يعني نفسي آتشي علولنوب وطبيعت نارى حركت

اتمكدن الله تعالينك عظمتي هيبتندن وياخود عذاب وقهري سطوتندن يعني

نفسي غايت محبتندن وياخود خوفندن منكسر اولوب مقتضاسنه ميل اتمكدن

پس خشوع بر خضوعدر كه يا محبتله وياخود خوفله مزوجدر قال وهو على

ثلث درجات الدرجة الاولى التذلل للامر والاستسلام للحكم والاتضاع لنظر

الحق يعني خشوعك اوچ درجه اوزره در اولكي درجه سي الله تعالينك امرينه تذلل در

يعني امر ايله عبادتده زيرا عبادت نهايت تذللدر ودخي حكمنه استسلامدر يعني

احكام شرعيه واحكام اراديه يه انقياد اتمكدر كندي عجزيني بيلوب دائما حقه تضرع

اوزره اولمقدر والله تعالينك كنديه ناظر ايدوكن بيلوب دائما خضوع اوزره

اولوب اصلا تواضعدن زائل اولمقدر قال والدرجة الثانية ترقب آفات النفس

والعمل ورؤية فضل كل ذي فضل عليك وتنسم نسيم الفنا يعني خشوعك ايكنجيسي

نفسك وعملك آفاتني ترقب وتفحص اتمكدر شول كمسنه كه نفسك آفاتني تفحص ايديجك

آفاتنه واقف اولمجاق عملك دخي آفاتنه واقف اولور زيرا نفسك آفاتي عملك فسادني

مستلزمدر بن بلمدي خوف ايدوب خشوعي اتمك لازم كلور ودخي هر فضل

صاحبنك فضلني كوروب كندي فضلني كورمكله پس كنديدن ناقص كمسنه

اولمق

اولميجق دخي خشوع لازم كلور ودخي فنا نسيمي تنسم اتمكدر يعني رائحه لريني قوقلمقدر

يعني مبادي تجليات الهيه يه يتشمكدر زيرا تجلياتك انواري ظهور اتمكله بشليجق

كنديه فنا متوجه اولور بو فاني اولميجق حق ظهور اتمز پس الله تعالينك عظمتنه

طاقتي محتمل اولميان سالكك دخي حضوره خشوع لازم كلور بو مرتبه اوائلي حيدر در

قال والدرجة الثالثة حفظ الحرمة عند المكاشفة وتصفية الوقت من مراياة الخلق

وتجريد رؤية الفضل يعني خشوعك اوچنجي درجه سي اهل مكاشفه قتنده حرمت وادب

الهيه يي حفظ اتمكدر حضرت جناب عزتنه لايق اولان ادابه رعايت اتمكدر

آنك ادبني اصلا كندينه شيئيت اسناد اتمكدن ودخي وقتني خلقك مراياتندن

صفا اتمكدر احوالني اخفا اتمكله ودائما كنديه عجز اسناد ايدوب واقع اولان كراماتني

استدراجه حمل اتمكله وبالجمله خلقك قتنده حرمت يجاب ايليه نسنه لردن احتراز

ايدرلر ودخي جميع فضائلي مجرد الله تعالي يه اسناد اتمكدر زيرا نفسه فضيلت

كوردوكي بر تواضع وخشوع ايله اولمدي جميع فضائل وكمالاتي الله تعالي يه

تخصيص اتمكله اصلا اندن غيريه التفات قالميه بلكه هر كيمده بر فضيلت كوره سه

وهر كيمدن احسان كوره سه آني حقدن بيلوب اول كمسنه حق تعالينك عبد مسخري در

نتيجه ديلرسه ايله اشلمده ديمك كركدر پس سالك درجات خشوعي تمام ايديجك اخبات

منزلنه كلور **باب الاخبات** قال الله تعالى وبشر المخبتين يعني

الله تعالى بيوروبيلدي كه مخبتلره بشارت ايله يا حبيبيم دير اخبات ديو بوطائفه

قتنده نفسك قوتِ شوقله منجذب اولدوغنه سكون اتمسنه ديرلر قال والاخبات
اول مقام الطمانينة وهو ورود المأمن من الرجوع والتردد يعني مقام اخبات
سالكك اطمئناني مقامنه ديرلر اول دخول اتدوكي منزلدركه بو مقامه دخول
ايدنجك قلبي مطمئن اولور تردددن وكيرو امور عاديه يه رجوع اتمكدن
امين اولور الله تعالانك فضيله نيرا انس باسه اتمكه باشلر انوار تجلي ظهوره كلمكه
باشلر نور تجلي ايله منور اولدوغي ايچون ظلمت ماسوايه دن وحشت استمز والله تعالى ايله
انس ايدن غيردن وحشت ايدر قال وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى ان يستولي
العصمة الشهوة يعني اخبات اوچ درجه اوزرينه در اول درجه نور حقله نفس
انساني منور اولوب نفسي هوالرندن كليا كچمكله نفس بعد شهوات ظلمتنه ميل اتمكدن
عصمت الهيه نفسك شهواتني احاطه واستغراق اتمكدر قال وتستدرك
الارادة الغفلة ويستهوي الطلب السلوة ودخي ارادت حق غفلته غالب
اولمقدر يعني دائما قلبي حقه متعلق اولوب دنيا شهواتي تلذذندن كچمكلكدركه غفلت
اندن حاصل اولور ودخي طلب حق اول كشيي كنديدن غيره انتساب اتمكدن
منع اتمكدر نيرا حقه طالب اولان كمسنه غيريدن منقطع اولور اصلا حقدن
غيريدن ضرر ونفع ملاحظه ايلمز بلكه غيري خاطرينه كلمز اكر خاطرينه غير خطور
اتسه استغفار ايدر قال والدرجة الثانية ان لا ينقض ارادته سبب يعني
اخباتك ايكنجي درجه سي بودركه ارادتني هيچ بر سبب نقض اتميه بر عارض معارضه

ايليه

ايليه بلكه دائما جناب عزته توجه اوزره اوله نعمتده وبلاده سراده وضراده
نقص اتمكده كل بلكه جميع واردات وعوارض ارادتني تقويت وتوجهني زياده ايله
نيتكيم امرأة فرعوندن مرويدر فرعون عذاب ايله قتل ايدر ايكن ديدي لو قطعتني
إرباً إرباً ما ازددت لله الا حبا حبا قال ولا يوحش قلبه عارض ودخي قلبنه
هيچ بر عارض وحشت ويرميه كركسه اول عارض نعمت اولسون كركسه
بلا اولسون اول كشيلركه مقام اخباته داخل اولمشلردر يا نعمتله وياخود
بلا ايله امتحان اولنجق قلبلري آكه ميل ايدوب حقدن وحشت حاصل اولور
نعوذ بالله من ذلك قال فلا يقطع الطريق عليه فتنة ودخي سالكي هيچ بر فتنه
طريقني قطع اتمكله كرك مال وكرك اولاد بلكه بونلره التفات اتميوب قوت انجذاب
ايله جناب عزته منجذب اولمقدر قال والدرجة الثالثة ان يستوي عنده المدح والذم
وتدوم لائمته لنفسه ويعمى عن نقصان الخلق عن درجته يعني اخباتك اوچنجي
درجه سي سالك قتنده خلقك مدح وذمي مساوي اولمقدر نيرا نظرني حقه
تخصيص اتمشدر خلقك مدحندن وذمندن متأثر اولميوب دائما نفسني
ملامت ايدوب خلقك نقصانندن كوزي يوممقدر بلكه كندي نقصاننه مشاهده
ايدوب كندوزينه وخلقه حقك احسانني وافضالني كوزلمكلكدر چونكه سالك
بو مقام اخباتي تمام ايدر مقام زهده كلور **باب الزهد** قال الله تعالى
بقية الله خير لكم ان كنتم مؤمنين يعني حق تعالى بيوروب ايدركه الله تعالى قتنده

تعلقاتی جمعن اولیجنبا قیاس صلحاسنزه خیرلیدر اکرسزه مثلی کوز قال الزهد اسقاط
الرغبة عن الشيء بالكلية يعني زهد بو طائفه قتنده بر شیدن بالكليه رغبتی دفع ایدوب
نفسی آنوك میلندن بالكليه محروم اتمكه دیرلر قال وهو للعامة قربة وللمريد ضرورة
وللخاصة خسة يعني زهد عوامه نسبت كوكجك مقاملردانوكله قربت حق تحصیل
ایدرلر زیرا عوام قتنده دنیانك قدری واردر آنی ترك اتمك نفسلری هواسنه مخالفت
اتمكدر بركمسنه نفسی هواسنه مخالفت اتسه قرب حق تحصیل ایدوب دار اخرتده
ثوابه مستحق اولور اما مریدلر قتنده زهد ضروریدر زیرا بو طائفه قتنده مرید
اكا دیرلركه همان ارادتنی حقه تخصیص ایده بركمسنه ارادتنی حقه تخصیص ایدیجك
غیرینه مراد ایدرمز پس زهد ضروری لازم كلور اما خواص قتنده زهد یعنی
ترك دنیا خسة در و دنائتدر زیرا انلرك یاننده دنیانك اصلا قدری
یوقدر دنیانك دكل بلكه حقه نسبت ایكی جهان لا شیء محضدر پس بر لا شیء
محضی ترك اتمكده نه فضیلت واردر بلكه حقه توجه قتنده اول دخی ذكر اولنوب قلبه
یورنه امدی خواص قتنده دنیا بر جیفه كبیدر آنی ترك اتمكی كندیه فضل عد
اتمك دنائت و خست ایدوكنده شبهه یوقدر قال وهو على ثلث درجات
الدرجة الاولى الزهد في الشبهة بعد ترك الحرام بالحذر عن المعصية والانفة
من المنقصة وكراهة مشاركة الفساق يعني زهدك اوج درجه سی واردر اول
درجه سی حرامی ترك اتدكدنصكره شبهه لو اولانی دخی ترك اتمكدر معصیتدن حذر ایله

ایبنی

ایدیبنی ودخی الله تعالى قتنده نقص ویرن نسنه لردن عار ایدیبنی ودخی فساقله
مشاركتی كریه كوروبنی زیرا بركمسنه دنیاده واهل دنیا قتنده نقص ویرن نسنه دن
عار ایدوب احتراز اتمك ضعف ایماندندر ودنیایی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
جیفه یه تشبیه ایدوب طالبلرینی كلابه تشبیه اتمشدر فتنی عاقل كندینه لایق كورر
كلاب بله واروب قارشوب جیفه یمكی حاشا عاقل اولان بونی كندویه لایق كورمز
پس فساقله مشاركتی جائز كورمیوب دنیایی ترك ایله خصوصا شبهه لو یاخود حرام
اوله قال والدرجة الثانية الزهد في الفضول وما زاد على المسكة والبلاغ من القوت
باغتنام التفرغ الى عمارة الوقت وحسم الجأش القلب والتحلي بحلية الانبياء والصديقين
یعنی زهدك ایكنجی درجه سی دنیا فضولنی طاعته و عبادته قادر اولجقدن زیاده سنی ترك
اتمكدر وقتنی تعمیر اتمك الچون دائما تفرغ ایدوب اولنی غنیمت كورمكدر ودخی قلبك
اضطرابنی قطع اتمكدر زیرا فضول دنیایی ترك اتمیجك قلب اضطرابدن خالی اولماز
زیرا اكر دنیا مساعد ایلرسه شهواته مشغول اولوب وقتنی ضایع ایلر اكر مضایقه
اولورسه نفسی معتاد اولمالندن تقاضی ایدكرده مضطرب اولور وبالجمله فضولی
ترك اتمیجك حضور قلب الكیرمز ودخی انبیا وصدیقین اخلاقیله متخلق اولمغی
غنیمت كورمكدر زیرا جمیع انبیا و اولیا وصدیقین جمله سی تارك دنیا اولمشلردر
پس امدی مؤمنه لایق دكلدر كندوبی انبیایه واولیایه بكزتمك ممكن ایكن فرعون
وقارونه بكزده طعامده و شرابده بلكه صفتده ایكن حیوان صفت اوله مؤمن اولان

بونك كبي قباحتي كندويه لائق كورمز بو قنده قالديكه سالك طريق حق اوله بودكلو
الا شهوات ظلماتي نور ايماني سويندرمشدر كندوبي اونوتمشدر اللهي دخي اونوتمشدر
بلكه اللهي اونوتدوغي ايچون الله تعالى دخي انلره نفسلريني اونوتدرمشدر اصلا
تداركه دخي مجال قالمامشدر نيتكم الله تعالى بيورر نسوا الله فانسيهم انفسهم
انفسهم اولئك هم الفاسقون يعني الله تعالى بيورر كه اول طائفه كه اللهي اونوتديلر
الله تعالى دخي انلره نفسلريني اونوتدردي انلر فاسقلردر يعني طريق مستقيمدن
خارجلردر قال والدرجة الثالثة الزهد في الزهد بثلثة اشياء باستحقار ما
زهدت فيه واستواء الحالات عندك والذهاب عن شهود الاكتساب ناظرا الى
وادي الحقائق يعني زهدك اوچنجي درجه‌سي زهددن زهددر يعني زهدني
ترك ايتمكدر اوچ نسنه ايله اولكي ترك ايتدوكي نسنه‌يي حقير كورمكله يعني متاع
دنياي ياخود طيبات جنتي حق رضاسنه نسبت ايلرسه الله ترك ايتدم ديمكه يرامز
امدي بو جهتدن اصلا زهدني هيچ عبادت يرينه عد ايتمیه و دخي جميع حالات
سنك قتكده برابر اولمقله زهدي ترك ايتمكدر زيرا كرك غني كرك فقر هر قنغيسي واقع اوله
الله تعالى‌نك امتحانيدر اكر غنا ايسه شكر ايله امتحان ايدر اكر فقر ايسه صبر ايله امتحان ايدر
امدي سكا لازم اولان كندي حالكه مشغول اولوب غنا ايسه شكره فقر ايسه صبره
مشغول اولمقدر كه دن بو خسته دنيانك وجودي ايله و عدمي ايله مقيد اولمق كشينك
قتنده دنيانك قدري وار ايدوكنه دلالت ايدر فرضا بر كمسنه هيچ طرافنه باقمسه بيله

مقيد اولماز حاجت اولدقي وقت استعمال ايدر اولمیجق صقلمق ايله وياخود بيانده اعطا ايله
مقيد اولمان و دخي وادي حقائقه نظر ايدوب كنديده كشف مشاهده ايتمك ايله زهدكي
ترك ايتمك كركدر زيرا اولا بوني بلديكه دنيا ايچره بر ذره قدر نسنه دكلدر فرضا اكر
بر ذره قدر دخي اولسه بونك نسي واردر الله تعالى‌نك توفيقي و احساني در كير و حمد
و منتي اللهه در كه بو كه دنيانك قباحتني كوستردي پس بونك زهدده اصلا
دخلي اولمادي وقتاكيم سالك مقام زهدي تكميل ايدر اندن مقام ورعه ترقي ايدر

باب الورع

قال الله تعالى وثيابك فطهر يعني حق تعالى رسولنه صلى الله تعالى عليه وسلم
خطاب ايليوب بيورر كه كيجكوكي پاك ايله يعني دنيا ملوثاتي نسنه دن انكا تعلقكي
كيدر ظاهركي دخي اندن پاك ايله نيتكم باطنك پاك اولدوغي كبي ثيابدن مراد ظاهر
ديمكدر قال الورع توق مستقصى على حذر او تحرج على تعظيم يعني ورع طائفه
قتنده نهايت مرتبه توقي و صاقنمقدر حذر اوزره شبهاتدن يقين اولمق ايله ويا
خود نفسه غايت مضايقه ويرمكدر مباحاتده دخي وسعتدن قورقه چانكه شبهه‌يه
مؤدي اوله ويو نيتكم الله تعالى بيورر تلك حدود الله فلا تقربوها يعني الله تعالى‌نك
حدودنه يقين اولمكه دير و دخي رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورر من رتع حول الحمى
يوشك ان يقع فيه يعني بر كمسنه قوروغش يرلره بنزه تمتع ايتسه يقين دركه قوروغه
واقع اوله امدي سالكه لازم دركه ورع اوزره اوله قال وهو آخر مقام الزهد
للعامة واول مقام الزهد للمريد يعني ورع مذكور عامه‌نك زهدينك آخريدر نيل

عوامك دنيايي تركنك نهايتي حرامدن شبهاتدن احترازدر فاما مريدك زهدنك اول
مرتبه سي درزيرا مريد ديو اراده تي حقه حصر ايدوب حقدن غيري نسنه مراد اتميننه ديرلر
پس ارادت معناسي بولنمانماد امكه دنيا مراد اولمادقجه مريدك اقل مرتبه سي ترك دنيادر
كرك حرام كرك حلال قال وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى ان تجتنب القبائح
لصون النفس وتوفير الحسنات وصيانة الايمان يعني ورعك اوچ درجه اوزره در
اول درجه سي قبائحدن اجتناب اتمكدر نفسني صيانت اتمك ايچون زيرا نفس
انسانيه بر لطيف نوراني جوهردر قبائحه مرتكب اولمجاق نورانيتي كيدوب بر
هيئت ظلماني حاصل اولور ظلمتده قالوب حقي ادراك ايدمز اولور نيتكم حق تعالى
بيورر فالذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات يعني
حق تعالى بيورركه شول كشيلركه كافر اولديلر انلرك وليلري انلري نوردن
نوردن چيقاروب ظلمته ادخال ايدرلر پس مادامكه نفس انسانيه مرآت حقدر
پاك كركدر كه انده حقائق كورينه ودخي حسناتي وافر اتمكدر قبائحدن
اجتناب ترك ايدرسكز حتى نفسي اخلاق حميده ايله موصوف اوله فنا اقل
مناسبتي قالميوب صلحا صحبتنه ملازم اوله حتى ايماني نقص وعيبدن
نسنه لردن صيانت ايدر پس لائق دكلدر كشي ايماني قبائحله ملوث اتمك
بلكه اعمال صالحه واخلاق حميده ايله تزيين وتكميل اتمك كركدر قال
والدرجة الثانية حفظ الحدود عند ما لا بأس به ابقاء على الصيانة والتقوى

وصعودا

35

وصعودا عن الدناءة وتخلصا عن اقتحام الحدود يعني ورعك ايكنجي درجه سي حدود شرعيه يي
حفظ اتمكدر شول يرده كه انده شرعا باس اولميه تا كه باس اولان نسنه يه واقع اولمق
خوفندن بلكه اكثر مباحاتدن بيله اجتناب اتمكدر زيرا كثرت مباحات صغائره وكثرت
صغائر كبائره وكثرت كبائر كفره مؤدي ايلر ديمشلر امدي حدود شرعيه نك يقيننه
وارمامق لازمدر نيتكم رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورر ورعك ايكنجي مرتبه سي
حدود شرعيه يي حفظ اتمكدر تقوي سني ابقا اتمك ايچون ودخي دنائت نفسدن ترقي اتمك
ايچون ودخي حدوده تجاوز ايدرم ديو خوف اتمكيچون مؤمن اولان كمسنه دنائت
نفسنه راضي اولميوب عالي همت اولور قال الدرجة الثالثة التورع عن كل داعية تدعو
الى شتات الوقت والتعلق بالتفرق وعارض يعارض حال الجمع يعني ورعك اوچنجي
درجه سي شول داعيه لردن تورع اتمكدر كه اول داعيه لر سالكك وقتنه شتات
وكدورت ويره كرك اول داعيه دنيايه متعلق اولسون كرك آخرته متعلق
اولسون ودخي تفرقه تعلقدن تورع اتمكدر بلكه مقام جمعه عزم ايدوب كليا
موانع وشواغلدن تورع اتمكدر وشول عوارضدن تورع اتمكدر كه سالكك مقام
جمعي متحقق اولمغلقنه معارضه ايدر حتى كه ماسواسي مقام جمعي متحقق اولمنه
مانع اولور اكر سالك كندوحي دخي كوررسه مقام جمعي متحقق اولميماز تا جميع
ماسوادن ذاهل اولميجه حتى كندوحي مقام جمعي بلمك دخي مانعدر سالكك
مقام جمعي تمام ايدنجك مقام تبتله انتقال ايدر **باب التبتل** قال الله تعالى

وتبتل اليه تبتيلا يعنى حق تعالى رسولنه صلى الله عليه وسلم امر ايدوب ايدر بالكلية
ماسوادن منقطع اول والله تعالى يه واصل اول ديو قال التبتل الانقطاع
بالكلية وقوله اليه دعوة للحق الى التجريد المحض يعنى تبتل ديو بوطائفه قتنده
بالكلية انقطاعه ديرلر والله تعالى نك اليه ديدوكى رسولنى تجريد محضه
دعوت تمكه اشارتدر تجريد محض دن مراد حق تعالى رسولنى همان مجرد
كندويه دعوت اتدوكيدر جميع ماسوايى ترك ايدوب همان الله تعالى يي اختيار
ايده زيرا شول كمسنه لركه جهنم خوفندن عصياننى ترك ايلر ويا خود جنت رجاسيله
طاعت ايدرلر انلرك عبادتلرى واجتنابلرى علل سببيله كللردر بلكه كندى
نفسلرى هواسى ايچون در بوطائفه قتنده انلر مذموم در قال وهو على ثلث
درجات الدرجة الاولى تجريد الانقطاع عن الحظوظ والحظوظ الى العالم
خوفا اورجاء اومبالاة بحال يحسم الرجاء بالرضاء وقطع الخوف بالتسليم ورفض
المبالاة بشهود الحقيقة يعنى تبتل اوچ درجه اوزره در اولكى درجه سى
سالك انقطاعه تجريد اتمكدر حظوظ نفسانيه دن وعالمه نظر اتمكدن
يا خوفى يا خود رجا ويا خود مبالاة طريقيله هيچ بونلرك برسيله عالمه نظر
اتميه بلكه حقك قضاسنه راضى اولمغله خلقدن رجاسنى قطع ايده زيرا حقك
قضاسندن خارج نسنه اولماز وحقك قضاسنى كمسنه منع ايدهمز ودخى
كندويى حقه تسليم اتمكله خلقدن خوفنى قطع ايده زيرا الله تعالى بلكه كنى

انلر

اشلر خلق ديلدكلرينى اشلمكه قادر دكللردر مكر الله تعالى ديلديكى اله هيچ 34
انلر توقفى يوقدر همان اولنسنه واقع اولور پس خلقدن خوف مجابدن حاصل اولور
ودخى خلقك طعن وتشنيعندن مبالاة اتميوب قاپو مقلدر حقيقت حالى مشاهده
اتمكله زيرا حقيقت حاله واقف اولوب حجاب كشف اوليجاق جميع اشيا بالذات
حقه مستند ايدوكى معلوم اولور پس سالك خلقك طعن وتشنيعنى تعريفات
الهيه وتنبيهات رحمانيه بيلوب مقابله سنده لا نم اولانه مشغول اولور بو مرتبه
توحيد افعال ديدكلريدر توحيدك اولمرتبه سيدر سالك ولايته قدم بصيحق مقامدر
والدرجة الثانية تجريد الانقطاع عن التعرج على النفس بمجانبة الهوى
والتنسم روح الانس وشيم برق الكشف يعنى درجه اولى خلقدن انقطاعى
تجريد اتمك ايدى درجه ثانيه نفسندن انقطاعى تجريد اتمكدر نفسك هواسندن
ايراغ اولمق ايله زيرا نفسك حياتى هواسيله در هواسندن مجانبه ايديجك نفس
اولور نفس اولنجك روح ايرق نفسه ميل ايلمز انك وحك شانندن ميل ومحبت
قونمشدر نفسه ميل ومحبت اتميجك جناب عزته متوجه اولور خالقنه ميل ايدوب
محبت ايدر هر شيئك انسى محبوبيله اولور پس انس ملدى روح انس رائحه سن
تنسم اتمكله راحت اولور زيرا محبوب اصلى سنى بولدى ودخى روح رائحه
انس تنسم اتدوكدن صكره لمعات كشفه نظر اتمكدر زيرا روح انسانى خلقة انس
ايديجك انواع تجليات برق اتمكه باشلر اما سريع الزوال اولور انوكيچون

برق تعبير ايدرلر بو مقام مبادي تجليات در بو مرتبه يي تمام ايدنجك درجهٔ ثالثه يه
قدم بصر قال فالدرجة الثالثة تجريد الانقطاع الى السبق بتصحيح الاستقامة
والاستغراق في قصد الوصول والنظر الى اوائل الجمع يعني تبتلك اوچنجي درجه سي
خلقدن ونفسندن منقطع اولدقدن صكره تصحيح استقامتله درجهٔ سابقه
دن منقطع اولمقدر كه حق تعالى بيورمشدر قال فاستقيموا اليه يعني الله تعالى يه
مستقيم اولوك ديمكدر بو استقامت تبتلك اوچنجي درجه سيدر وده خي
قصد وصوله مستغرق اولمقدر اصلا هيچ بر نسنه يه ملتفت اولميوب حتى
قصد ندن بله زائل اولمق كرك در بلكه همان نظرني اوايله تخصيص ايتمكدر نوره
احديت بوكشيه استيلا ايتمكله بو درجه توحيد ذات خبرلرن كوستردي چونكه
تبتل مرتبه سي تمام اوله رجا منزلنه عزم ايلدي باب الرجاء قال الله تعالى
لقد كان لكم اسوة حسنة لمن كان يرجوا الله واليوم الآخر وذكر الله كثيرا.
يعني حق تعالى بيورمشدر كه تحقيق سزكا ايچون كوكجك اقتدا ايده جك نسنه
واردر رسول الله صلى الله عليه وسلم در شول كمسنه لر ايچون كه اهل رجا اولوب الله
تعالى يي چوق ذكر ايدرلر پس امدي الله تعالى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه اقتدايي
اهل رجايه و اهل ذكره تخصيص ايتدوكندن فهم اولنديكه رجا لطيف وكوكجك
مرتبه ايمش زيرا حق تعالى مقام مدحده ذكر ايتدي قال الرجاء اضعف منازل
المريد لانه معارضة من وجه واعتراض من وجه. يعني رجا مريدك اضعف منازلي در

زيرا

زيرا رجا مريده نسبت حقده معارضه ايتمكدر من وجه و اعتراض ايتمكدر من وجه
زيرا مريد بو طائفه قتنده اكا ديرلر كه كندو ارادتني حقك ارادتي قتنده افنا
ايتمش اوله اوكمسنه كه حقك مرادي بدر بونك دخي مرادي اول اوله پس امدي
رجا ايدنجك رجا طرفيني ترجيح ايتمش اولور و رجانك خلافي طرفي مستحسن كورمش
اولور پس امدي كندو يه ارادت اسنادي حقده معارضه و اعتراض ايتمك اولدي
زيرا حقك مرادني بلمديكن كندو بعض نسنه نك وقوعني و بعضنك عدم وقوعني
مراد ايتمش اولدي اكر بونك مرادي حقك مرادنه موافق اولمازسه حقله معارضه
ايتدي و كندي مرادي طرفيني ترجيح ايدوب حقه اعتراض ايتمش اولدي قال
وهو وقوع في الرعونة في مذهب هذه الطائفة الا ما فيه فائدة واحدة ولها
نطق باسم التنزيل والسنة ودخل في مسالك المحققين. يعني بو طريقله رجا
ايتمك رعونتدر بو طائفه قتنده رعونت ديو نفسك حظوظني قتنده طوره ملقه
زيرا ترجيح ايدوب رجا ايتدكي نسنه نفسنه موافق اولدوغي ايچون در الا شول
برده رجا رعونتدن كلدي كه انده بر فائده اوله كتاب وسنتده رجانك ممدوح
اولدوغي اول فائده ايچون در بو طريقله رجا ممدوح اولور و بونك كبي رجانك
صاحبي مسالك محققينه داخل اولور قال وتلك الفائدة هي كونه حرارة الخوف
حتى لا يعدو الى حد الاياس يعني اول فائده كه رجانك ايچون ممدوح
اولمش ايدي اول فائده اولدر كه رجا خوف حرارتني سويندرمكين رحتى

خوف غلبه ایدوب یأس مرتبه سنه یتشدرمیه حتی سالك کندی قباحتلرینی
مشاهده ایدوب امیدنی قطع اتمیه بلکه سالکك خوف و رجاسی برابر کرکدر
نیتکم حدیثده کلمشدر که لو وزن خوف المؤمن و رجاؤه لاعتدلا یعنی رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردر که اکر مؤمنك خوفی رجاسیله وزن اولنسه
ایکیسی برابر کلدی قال وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی رجاء یبعث
العامل علی الاجتهاد و یولد التلذذ بالخدمة و یوقظ الطباع للسماحة
بترك المنام یعنی رجانك فائده سی اولیجاق فائده لری بیان اتمکه شروع
ایلدی رجا اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی اولدر که رجا صاحبنی
عمله اجتهاد اتمکه باعث اوله زیرا عمل مقابله سنده ثواب رجا ایدیجك و
جد و سعیی ضایع اولمدیغنی بلیجك زیاده جد و جهد ایدر و کسل و تغافلدن
خلاص اوله و اندن که خدمتله قرب رجاسی اولسیدی خدمتله متلذذ اولماز
ایدی بلکه قرب رجاسی خدمتله التذاذه باعث اوله و کمال رجاسی طبیعتی
اویاندیروب یقظه ویره ترك مناهیی آسان ایله اکر بو رجا اولمسیدی
طبیعتی کندی حظوظ عاجله سنه اویوب قالوردی ترك مناهی کوچ اولوردی
زیرا نفس مقتضاسنی ترك مشکلدر حتی مقابله سنده بر اندن یکرك نسنه رجا
اتمیجك قال والدرجة الثانية رجاء ارباب الرياضات ان يبلغوا موقفا تصفو
همهم برفض الملذوذات و لزوم شروط العلم و استقصاء حدود الحمية یعنی

رجانك

رجانك ایکنجی درجه سی ارباب ریاضاتك رجاسیدر انلرك رجالری شول مرتبه یه
یتشمکدر که او درجه ده همتلری صافی اوله نفسك ملذوذاتنی ترك اتمکله و شروط
علوم شرعیه ایله و حدود حمیتی استقصا اتمکله یعنی ملذوذات نفسی ترك ایلهلر
و عمللرینی کتاب و سنته تطبیق ایلهلر اول مرتبه یه یتشمك ایچون حتی همتلری همان
واحد اوله حقدن غیریه قلبلری متعلق اولمیه غیره متعلق اولدوغندن عار
ایلهلر زیرا واجبی ترك ایدوب ممکنه تعلق اتمك زیاده دنائتدر اندن حذر ایلهلر
قال والدرجة الثالثة رجاء ارباب القلوب وهو رجاء لقاء الحق الباعث على
الاشتياق المنغص للعيش المزهد في الخلق یعنی رجانك اوچنجی درجه سی ارباب
قلوبك رجاسیدر انلرك رجاسی لقاء الله رجاسیدر که الله تعالی یه اشتیاقه
باعثدر سالکی الله تعالی یه مشتاق ایلر و عیشنی تنغیص ایدوب مکدر ایدر
و خلقدن کسوب حقه رغبت اتدیرر زیرا درجه ثانیه که ارباب ریاضاتك
رجاسیدر صفاء قلبه یتشمکدر رجاسیدر صفاء قلب حاصل اولیجاق البته
جناب عزته میل ایلر زیرا موانعدن خلاص بولور محبوبلرینه منجذب
اولور لکن رغبت ایلر رجادر رجاتنی سالك تمام سیر ایدیجك رغبت آرزوسی
دوشوب لکن عزم ایلر باب الرغبة قال الله تعالى يدعوننا رغبا و رهبا
یعنی حق تعالی بیوروب ایلدی که بزه دعوت ایدرلر رغبت و رهبت ایدیبنی قال
الرغبة للحق بالحقيقة من الرجاء وهو فوق الرجاء طمع يحتاج الى تحقيق والرغبة

سلوك على تحقيق يعني رغبت درجه سي حقيقيه رجاسنه قريبدر زيرا رجا طمعدن
اول طمع اتدوكي نسنه كه متحقق اولمالنه محتاجدر نهايت مرتبه وقوعي جانبنه
راجحدر اما رغبت وقوعي مقرر بيلوب جدي طلب اتمكدر پس رغبت تحقيق اوزره
سلوك اولدي رجا تحقيق بوليجاق رغبت اولور رجانك نهايتي رغبتك اول
مرتبه سيدر قال والرغبة على ثلث درجات الدرجة الاولى رغبة اهل الخبر تتولد من
العلم فتبعث على الاجتهاد المنوط بالشهود وتصون السالك عن وقف الفترة
وتمنع صاحبها من الرجوع الى غثاثة الرخص يعني رغبت اوچ درجه اوزره در
اولكي درجه سي اهل خبرك رغبتيدر يعني كتابه و سنته ايمان كتوروب صحيح
اعتقاد ايدنلرك رغبتلريدر بو رغبت كتابه و سنته علمدن و اعتقاددن
حاصل اولور بو رغبت صاحبني بعث ايدر اجتهاده اول نسنه شول كبي اجتهاد كه
مشاهده يه متعلقدر كتابك و سنتك بيوردوغنه همان كورمش كبي جد
و اجتهاد ايدر و دخي بو رغبت صاحبني فترت ضعفلرندن حفظ ايدر تا حسنه
سلوكنده هيچ فتور عارض اولمان و دخي صاحبني رخصتلر غثاثنه يعني رخصتلر
ضعفنه رجوع اتمكدن منع ايدر دائما عزيمتله عمل ايدر زيرا نيجه فتور عارض اولدوقده
رخصته ميل اتسون نكه اتدوكي سعي مقابله سنده مطلوبنك حصولني مقرر بلور قال
والدرجة الثانية رغبة ارباب الحال وهي رغبة لا تبقي من المجهود الا مبذولا ولا
تدع للهمة ذبولا ولا يترك غير المقصود مأمولا يعني رغبتك ايكنجي درجه سي ارباب

حالك

حالك رغبتيدر ارباب حالك رغبتي حاللري مقتضاسنجه اولور اهديكي انلرك رغبتلري
بر رغبتدر كه سالكك مجهودندن هيچ نسنه ابقا اتمز الا بذل ايدر اصلا كندي يچون
كندي يدن نسنه ادخار اتمز بلكه بالكليه طريق مقصوده بذل ايدر و دخي همت ايچون
اصلا ضعف قومز بلكه قوي الهمة اولور و دخي مقصوددن غيري مراد
و مقصود و مأمول قومز بلكه جميع مراداتني و مقاصدني مقصود واحده بذل
ايدر همان بر ولانه كبي اولور مقصود يولنه كندوكي آتشه القا ايدر اصلا مبالات
اتمز اكي بر كره القا اتمكله كندوكي فنا ايدر مزايسه فراق الى حركت ايدوب آتش
المنه لنين ايدر تكرار كنه القا ايدر حتى وجودني بالكليه افنا ايلر قال والدرجة الثالثة
رغبة اهل الشهود وهي تشرف تصحبه تقية وتحمل نقية ولا يبقي معه من التفرق
يعني رغبتك اوچنجي درجه سي ارباب شهودك رغبتيدر يعني محبوب حقيقي مشاهده
ايدنلرك رغبتيدر وقتا كه درجه ثانيه ده ارباب احوال جميع مقاصدي مقصود
واحدده افنا اتديلر سه تجلي كلي حاصل اولوب محبوب حقيقي ظهور اتدي بونلر ارباب
احوالدن ارباب شهوده واصل اولديلر انديلر ارباب مددي ارباب شهودك رغبتي
معشوق حقيقي يه توصل و تقربدر كه اول تقربه جميع ماسوادن طهارت مصاحبدر
و ملازمدر زيرا ماسوادن پاك اولميان بو مرتبه يه واصل اولمز و بو تشرفي و تقربي
كتورمز الا همت قويه كتورر نيتكم حق تعالى بيورر انا عرضنا الامانة على السموات
والارض والجبال فابين ان يحملنها واشفقن الآية و بو قرب كنديله

وبو تقرب كندیله اصلا تفرقه‌دن بقیه قومان زیرا غیرایچون وجود كورن
كمسه تفرقه‌دن خلاص بولیمان وبو مقام جمعه واصل اولیمان بو مقام مقام
اهل توحیده‌در بو توحیدی تكمیل تمیز بوني بلمز بلكه نتیجه سي انكار ایله
ونتیجه سي دخي مقامی دكل ایكن اقدام وجرأت ایدوب بوندن سویلمك
ایدوب ضلاله لته‌د وشرك نعوذ بالله من ذلك چونكه منازل السائرین‌دن
قسم ثاني ده تكمیل ایدوب قسم ثالثه عروج ایدر كه اكا قسم معاملات دیرلر بوده دخي
اون منزلدر هر منزل بر بابده **باب الرعایة** قال الله تعالی
فما رعوها حق رعایتها یعني حق تعالی بیورر دین عیسی ده رهبانیت ابتداع
اتدیلر اما حق رعایت ایله رعایت اتمدكلري فتم ایله نیتكم شمدیكه زمانمزده تصوف
رعایت اولنمدوغی كبي قال الرعایة صون بالعنایة یعني رعایت اكا دیرلر كه كیشي
نفسني غیره نظر اتمكدن حفظ ایلمكدر الله تعالینك عنایتی نلیته سیله كه سود قاكی
قوللر حقنده سبق اتمشدر نیتكم حق تعالی بیورر ان الذین سبقت لهم منا الحسنی
اولئك عنها مبعدون یعني حق تعالی بیورر شونلر كه انلرك حقنده بزم عنایتمز
سبقت اتمشدر انلر تفرقه جهتندن بعید اولمشلردر قال وهي علی ثلث درجات
الدرجة الاولی رعایة الاعمال والدرجة الثانیة رعایة الاحوال والدرجة الثالثة
رعایة الاوقات فاما رعایة الاعمال فتوفیرها بتحقیرها والقیام بها من غیر نظر
الیها واجراؤها علی مجری العلم لا علی التزین بها یعني رعایت اوچ درجه

اوزره‌در

38 اوزره‌در اولكي رعایت اعمالدر ایكنجی رعایت احوالدر اوچنجي رعایت اوقاتدر اما
اعمالك رعایتي اعمالي تمام اتمكلكدر اعمالي تمام اتمك اولدر كه تحقیر اتمكله اولور شول
كمسنه‌لر كه عمللريني تعظیم وتحسین ایدرلر انلرك عمللري ناقص‌در ودخي
واجباتني وسننی وآدابني تمام یرینه كتورمك ایله اولور اما بر وجهله اكا نظري
اولیوب بكنوب اعتماد اتمیه ودخي علوم شرعیه‌یه تمام موافق اوله بو نوكله تزیین
مراد ایدنمیه بلكه تعبد مراد ایدینه والا یا ریا یاخود عجب اولور بونلرك ایكیسی
بیله مهلكدر قال واما رعایة الاحوال فهو ان یعد الاجتهاد مرایاة النفس تشبعاً
والحال دعوی یعني احوالك رعایتي اولدر كه اجتهادیني ریا عد ایده ونفس
رحمانیه ایله متشرع اولدوغني تشبع عد اتمكدر تشبع دیو طویمدیغن طویدم دیمكه
دیرلر یعني تجلیات واقع اولدقجه نفسنه تهمت ایدوب سن اظهار كمال اتمه بر نقصانه
نسبت اتمكدر زیرا نفسنده اصلا كمالی یوقدر كمال حقكدر نفسك كمالی عیب ونقصاندر
قال واما رعایة الاوقات بان یقف مع كل خطوة ثم ان یغیب عن خطوته بالصفا
بالصفاء من رسمه ثم ان یذهب عن شهوده یعني رعایت اوقات سیر الی الله ایله كن
هر خطوه سنده طوروب اول خطوه‌نك حقني ویره وكندنصكره اول خطوه‌سندن
غائب اولمقدر یعني بو اتدیكم سیر حقك عنایت ازلیه سیله جذبه‌سیله‌در یوخسه بن نسنه‌یه
قادر دكلم دیو حقه حمد ایدوب كندیسنه همتدن صافي وخالص اولمقدر اندن صكره
كندي بو معنایي مشاهده اتدوكندن دخي كچمكدر زیرا بو دخي كندویه نسبت

کمال انقیاد اتمکدر بو دخی مجاهده اولوب وقتی رعایت اتمکدر **باب المراقبة**

قال الله تعالى لا يرقبون في مؤمن إلا ولا ذمة وقال الله تعالى فارتقب إنهم مرتقبون

[illegible]

قال المراقبة دوام ملاحظة المقصود يعني مراقبه دیو بو طائفه قتنده دائما مقصودی
ملاحظه اتمکه دیرلر مقصود که الله تعالیدر قال وهي ثلث درجات الدرجة الاولى
مراقبة الحق في السير اليه على الدوام بين تعظيم مذهل ومداناة حاملة وسرور باعث
يعني مراقبه اوچ درجه اوزرهدر اولکی درجه سی که مریدین سائرین الی الله درجه سیدر
بونلرڭ مراقبه لری سیرلریدر ایکن دائما حقی گوزلیوب صلاة ماسوایه التفات اتمکدر نه سیرلرینه
ونه کندیلرینه وغیریه شویله مراقبه ایله گوزلمکدر که اول مراقبه الله تعالیدن غیریسینی
اونوتدره [illegible] ب تعظیم مابینلرنده نهایت منازل حاصل قرب مابینی ایله مقصود
اصلی یه سیر باعث مابینلرنده اوله یعنی مرید سیرنده حق تعالی یی شویله مراقبه اولمکه
اول مراقبه سنده حق تعالی یی بر وجهله تعظیم ایده که جمیع ماسوایی اونوتدره
زیرا اعظم اشیا ملاحظه سی احقر اشیا ملاحظه سنی افنا ایدر حقڭ عظمتنی
ذوق ایدن کمسنه جمیع ماسوایی زائل ایدر و دخی اول مراقبه ده شول مرتبه قرب
حاصل اوله که اول قرب سالکڭ اقصای درجاتی که مقام جمعدر انی یتشدره
و دخی شول مرتبه سرور حاصل اوله که سالکی سیرنده عقله سیر اتدیره اصلا یورنه
فتور وضعف قومیه نیجه قویه که جمیع ماسوایی نور تجلی ده افنا اتدکده کندی

نفی

39 نور حقله سیر ایدوب مقصود اصلی یه جذب اولنور اندن قرب سرور درکه ذوق
اتمین بلمز و لسانله شرح اولنمان و عقللر ادراک اولنمان بلکه بو مراقبه ده عقل
قاصردر الا شول عقل قاصر دکلدر که نور قدسیله منور اولمش اوله قال الدرجة الثانية
مراقبة نظر الحق اليك برفض المعارضة وبالاعراض عن الاعتراض وبنقض رعونة التعرض
يعني مراقبه نڭ درجه ثانیه سی حقڭ سکا نظرنی مراقبه اتمکدر معارضه یی ترک
اتمکله و دخی اعتراضدن اعراض اتمکله و دخی تعرض رعونتنی نقض اتمکله یعنی
الله تعالی نڭ سکا نظرینی گوزلیوب بیله سنکه دائما سکا و سنڭ احوالکه ناظردر
نیتکم الله تعالى بیورر وكان الله على كل شيء رقيبا يعني الله تعالى هر نسنه نڭ اوزرینه
رقیبدر ربسوز امدی الله تعالی نڭ سکا نظری غایت ذوقلو اولان الا الله تعالی نڭ افعالنه
و مراداتنه معارضه یی ترک ایدوب کندی ارادتنی حقڭ ارادتنده افنا اتمکله اوله
همان حقڭ مرادی نه ایسه سنڭ دخی مرادڭ اول اوله و دخی الله تعالی نڭ افعالنه
و مراداتنه اعتراضی ترک اتمکله اولور عالمده هر نه که واقع اولور دیمیه سنکه بویله
دخی یکرک ایدی یا فرضا دیمیه سنکه الله تعالی کافرلره رحمت اتسه یکرک اولوردی یکرک
حق تعالی اختیار اتدکیله همان جمیع امورده حق تعالی نڭ ازالده تدبیر و تقدیر اتدکیدر
سن انکا عیبجی بولسک کرکدر حاشا وکلا کندی جهلکی اظهار ایلهسن حق تعالی حکیمدر
حکمتنه نهایت یوقدر و دخی تعرض رعونتی نقض ایدوب بوزمقدر یعنی کندی
معارضه سنی ترک ایدوب اعتراضدن اعراض اتدکنی دخی گورمکلکدر زیرا بونلری التفات

حظ نفسدر قال والدرجة الثالثة مراقبة الازل بمطالعة عين السبق استقبالا
لعلم التوحيد ومراقبة ظهور اشارات الازل على احايين الابد ومراقبة الخلاص
من ربطة المراقبة يعنی مراقبه نك اوچنجی مرتبه سی اولدر كه مراقبه ايتمكدر عين سبق طالعی
سيله يعنی حقك ازليتنی و جميع اشيانك اوزرينه سابقيتنی ملاحظه ايتمكله
علم توحيد حقيقی استقبال ايدوب يعنی حقك جميع اشياء اوزرينه سابقيتنی
بيلوب والله ولم يكن هيچ شی يوغيدی والآن دخی اويلهدر بوبلكله توحيد
حقيقی حاصل اولور و دخی ازل اشاراتنك احايين ابد اوزره ظهورينی ملاحظه
ايتمكدر يعنی شئونی حقدن ظهور اولان معلوم اوقات حسبيله وقتلو وقتيله ظهوری
مراقبه ايتمكدر هيچ بر شیء وقتندن تقدم و تاخر ايتمز و هيچ بريسی ترتيبندن بوزلماز
بلكه تقديری ازلی نيجه وارد اولديسه على سبيل التعاقب ظهور ايدر و دخی مراقبه
قيدندن خلاصی مراقبه ايتمكدر تجلی و انكشاف تمام اولماز مادامكه عبد بر قيد ايله
مقيد اوله زيرا مادامكه مراقبه سنی كورر تمام فنا بولماشدر و دخی رسمدن بقيه
واردر پس امدی توحيد حقيقی يه واصل اولماشی اولدی مادامكه بالكليه
فنا بولميه **باب الحرمة** قال الله تعالى ومن يعظم حرمات الله فهو خير له
يعنی حق تعالى بيورديكه شول كمسنه كه الله تعالينك حرماتنی تعظيم ايليه اول تعظيم
اول كمسنه يه خيردر حرمات ديو رعايتی واجب اولان حقوقه ديرلر اول كه كمسنه
رعايتی واجب اولان حق حقنه موافقت ايدوب مخالفت ايتمامكدر قال الحرمة عن

التحرج

41 التحرج عن المخالفات والمجاسرات يعنی حرمت ديو بو طائفه قتنده نفسه مضايقه
ويرمكدر الله تعالينك امرينه مخالفت ايتمكه اجوز و دخی نهيينی ارتكاب ايتمكه جرأت
ايتمكه اجوز قال وهی على ثلث درجات الدرجة الاولى تعظيم الامر والنهی لا
خوفا من العقوبة فيكون خصومة للنفس ولا طلبا للثواب فيكون مسترقا للاجرة
ولا مشاهدا للجد فيكون متدينا بالمراياة فان هذه الاوصاف كلها شعب من عبادة
النفس يعنی حرمت اوچ درجه اوزرينه در اولكی درجه سی مجرد الله تعالينك امرينی
تعظيم ايدوب امتثال ايتمكدر و مجرد نهيينی تعظيم ايدوب اجتناب ايتمكدر عقوبتدن
خوفا ايدوب اولميه بلكه الله تعالى يه تعظيم ايدوب اوله زيرا امره امتثال و نهيدن
اجتناب عبادتدر الله تعالى لذاته عبادته مستحقدر جنتی و جهنمی خلق ايتمكوده اصلا و دخی
يوقدر حقك عبادته استحقاقنده بلكه مقتضاء ربوبيت و عبوديت عبادتی
اقتضاء ايدر شول كمسه كه عقوبتدن خوفا ايدوب عبادت ايده اول كشی نفسيچون
خصومت ايدر كه نفسنی خلاص ايده و شول كشيلر كه ثواب رجاسيله عبادت ايلديلر
اتلر اجرت قوللريدر اكر مقصودلری عبادتسز اولايدی عبادت ايتمزلردی بو كبی
طائفه دخی عبادتلرندن مرادلری نفسلرينی تعظيم اولدی پس الله تعالى نی تعظيم اولمدی
عبادات مشروع اولمقدن حكمت خود حقك نهايت عظمتنی و عبدك نهايت
ذلتنی اظهار ايدی امدی بونك كبی عبادت قانون شرعه مخالفت اولدی پس ايلديكی
عبادت عد اولنمدی و دخی حرمت عبادتدن اندوكی جد و سعيی مشاهده ايتمكله

واکر اتدوکی جد و سعیی مشاهده ایلسه ریا ایله متدین اولوب کندوی کوره مش
اولور بلکه اتدوکی عبادت الله تعالی نک فضلیله قصور اوزره اولدوغنجون معصیت
عد ایدوب استغفار ایدر بو ذکر اولنان اوصاف ذمیمه نک کلیسی نفسه عبادت
ذوق عندن حقه خالص عبادت اولمازن قال والدرجة الثانية اجراء الخبر على
ظاهره وهو ان يبقى توحيد العامة الخبرية على ظاهرها لا يحمل البحث عنها تعسفا
ولا يتكلف لها تاويلا ولا يتجاوز ظواهرها تمثيلا ولا تدعى عليها ادراكا
او توهما يعنی حرمتک ایکنجی درجه سی اخبار الهیه یی واخبار نبویه یی یعنی کتاب
وسنتی ظاهرینه حمل اتمکدر عوام توحیدلری ظاهری اوزرینه ابقا اتمکدر بونلرک
ظاهرنی ترک اتمکلری داعی امکه بر دلیل قطعی ظاهرندن عدول ایجاب اتمینجه تکلف
وتعسف ایدوب بونلرک ظاهری همان بر تمثیل ایجوندر مقصود اولان
باطنیدر ظاهری مقصود دکلدر دیمیه بلکه ظاهری دخی مقصوددر بلکه
اقلدر باطنی مقصود ثانیدر مثلا بر قصه سنلدن مراد نفس حیوانیه تمثیلی در
یوخسه نفسنده اول قصه واقع دکلدر دیمیه بلکه اول قصه واقعدر ولکنلک
اکا دلالتی قطعیدر منکری کافردر اما تمثیله دلالت واشارتده منکری
نسبت لازم کلمز ودخی بونلرک امثالی نه واقع اولمه قال والدرجة الثالثة صيانة
الانبساط ان يشوبه جرأة وصيانة السرور ان يداخله امن وصيانة الشهود
ان يعارضه سبب يعنی حرمتک اوجنجی درجه سی انبساطی حفظ اتمکدرکه

جزاء قرشمقدن وسروری حفظ اتمکدر امن داخل اولمقدن وشهودنی حفظ اتمکدر
سبب معارضه اتمکدن یعنی اوجنجی درجه ارباب مشاهده درجه سیدر اهل
مشاهده بسط مقامنده در امدی مشاهد اولان سالک مقام بسطده اداب
رعایت وحرمت اتمک کرککه تنزل اتمیه نیتکم بیوره شلردرکه من اساء الادب
على البساط رد الى عتبة الباب یعنی بر کمسنه بساط اوزره سوء ادب اتسه قپو
ایشکنه رد اولینور پس امدی هر مقامک ادبی وحرمتی واردر رعایتی لازمدر
پس امدی اهل انبساط انبساطه جراءت قرشمقدن صقلمقلرو ودخی انبساطدن
حاصل اولان سرورلرینه امن دخولی اتمکدن صقلمقلری زیرا اهل انبساط اهل
سروردر زیرا حزن وقوعی مکروه ایا احتمالندن و یاخود فوات محبوبدن
حاصل اولور اهل شهوده بونلردن برسی یوقدر زیرا انلر اهل وجلدر در اهل
فقلان دکلدر امدی اهل شهود حقنده وسعت رحمتی شاهد ایدوب امن دخولی
دخول اتمکدن سرورلرینی حفظ اتمک لازمدر ودخی مشاهده لرینی سبب معارضه
سندن حفظ اتمکدر یعنی بو حاصل اولان مشاهده مجرد حقک فضلندن بیلوب
اصلا کندی سعیلرینک دخلی وتاثیری یوق ایدوکنی بلمکدر

باب الاخلاص

قال سبحانه الا لله الدين الخالص یعنی حق تعالی بیورلدیکاه اولوککه دین خالص
الله ایجوندر قال الاخلاص تصفية العمل من كل شوب یعنی اخلاص بو طائفه
تسنده عملی هر شیدن قرشمسندن صافی اتمکدر قال وهو على ثلث درجات الدرجة

الاولى اخراج رؤية العمل من العمل والخلاص من طلب العوض على العمل والنزول
عن الرضاء بالعمل يعني اخلاصك اوچ درجه اوزره در اول درجه سي عملني
كورمكي عملدن اخراجدر يعني هيچ عملني عمل عدّ ايتمه دن زيرا اكر مقبول
اولورسه الله تعالينك فضلي در اولمازسه خود عمل كلدر پس نيجه كشي عملني
عمل عد ايدوب ثواب اومار اقلّي توفيق الهي آخري فضل الهي يا عبدك
اراده سي قالديكه ثواب رجا ايده پس معلوم اولديكه اخلاص كشي
عملني عمل عد ايتيوب و ثواب طلب اتمكلر و دخي عملندن راضي اولمقدر زيرا عملنه
راضي اولورسه عملني بكنور اولوب اهل عجب اولدي شيطان كبي اولدي شيطانك
اتدوكي كليتا هباء منثورا اولمشدر بلكه اتدوكي عمللر انوك كفرينه سبب اولمشدر
پس كشي عملنه نيجه راضي اوله كه مقبول اولدوغني و سعادتنه سبب ايدوكني
بلمان بوكي خود مقرب بيلوركه حقه لايق عبادت يوقدر نيتكم امام اعظمدن
مروي در رضي الله عنه سكا لايق عبادت اتمدم ديو مناجات ايدوب اغلردي
قال والدرجة الثانية الخجل من العمل مع بذل المجهود وتوفير الجهد بالاهتمام
من الشهود ورؤية العمل في نور التوفيق من عين الجود يعني اخلاصك ايكنجي
درجه سي كشي تمام كوچي يتدوكي مقدار جد و سعي اتدكدنصكره كيرو اتدوكي عملدن
اوتانمقدر و دخي تمام جهد اتمكلر عملني شهوددن حفظ اتمكدر و دخي عملني
توفيقده عين جود الهيدن كورمكدر يعني عملي تمام مرتبه اكمال اتمكه جد و سعي

ايدكنه

ايتدكدنصكره كندويه منسوب اولدوغني جهتلندن عيب عد ايدوب اوتانمق
حقك لطف و احساني اولدوغني جهتلندن كسل كلميوب بلكه شكري و سعيي دخي
زياده اوله قالمه زياده سعيني دخي بيله كه حقك توفيقلدر و عين جوددن
عطا سيدر قال والدرجة الثالثة اخلاص العمل بالخلاص من العمل تدعه يسير
بسير العلم وتسير انت مشاهدا للحكم حرا من رق الرسم يعني اخلاصك اوچنجي
درجه سي عملي اخلاص اتمكلر عملدن خلاص له يعني عملك سكا تعلقي جهتني
كليتا افنا ايدوب بلكه هر فعلي بالذات حقه اسناد ايدرسن و عملكي ترك علم
ظاهر مقتضاسيله سير ايدرسن يعني هيچ شرعه مخالف نسنه سي اولميه ديمه سنكم
بنم جونكه نسنم يوقدر ترك اتمه دخي انوكله ديوب عملي ترك اتميه بلكه حقوق شرعيه
تمام يرلو يرنه ايدرسن و دخي كندوكي حقه تسليم ايدرسن سنوك و سائر
خلايقك اوزرينه حقك قضاء سابقي مقتضاسنجه حكمنك جريانني مشاهده
ايدرسن رسم قوللغندن خلاص اولورسن رسمكدن مراد ما سوى در يعني امورك
جمله حقه اسناد ايدوب ما سوى قوللغندن خلاص اولوب عبد خالص الله اولورسن

باب التهذيب

قال الله تعالى فلما افل قال لا احب الافلين يعني حق تعالى
ابرهيم پيغمبر عليه السلامدن حكايت ايلدكه ابرهيم پيغمبر يلدزه باقدي وقتا كه يلدز
غروب ايدوب طولنديسه ديديكه بن غروب ايدوب طولوني سومزين
و تكويني و لمغه لايق دكلدر بو آيت دلالت ايديكه ابرهيم پيغمبر قومني لطفله

اسهل مرتبه دن دونوب حقه دعوت ایلدوب حتی بللردي یرامزلقدن
نه طریقله کشی کندوني تهذیب ایدوب پاك ایله بللردي قال التهذیب
محنة ارباب البدایات وهو شریعة من شرائع الریاضة. یعنی تهذیب ارباب
بدایاتك امتحانیدر ریاضت یوللرندن بر یولدر بونکله نفس اماره عباداته
متحمل اولوب الوفاتنی ترك ایدوب حق اوزره ثابت قدم اولور قال وهو
علی ثلث درجات الدرجة الاولی تهذیب الخدمة ان لا یخالطها جهالة
ولا تسوقها عادة ولا یقف عندها همة. یعنی تهذیب بو طائفه قتنده اوچ
درجه اوزره در اولکی درجه سالك حقه خدمتنی جهالتدن تخلیص ایدوب
جهل خلط اتمکدر زیرا احوالی جاهل اولیجاق ادابنه رعایت اتمکده قاصر اولوب
سوء ادب ایله قرب طلب اتدوکی نسنه انوک بعدینه وطردینه سبب در اداب
خدمتی بلمك علوم شریعتی بلمکه موقوفدر علوم شریعتی بلمین اداب خدمتی بلمیوب
حقدن بعید اولقده در اول مسکین ظن ایلدکه عبادت ایدر ربی حقه یقین
اولور دیر شمدیکه زمانك جهله صوفیسی کبی شریعتی بلمین حقیقتدن خبر ویره
بلکه بزه جمیع حقائق کشف اولدي علم لدنی یه مالك اولدوق دیر لر اما حقیقت
شریعتدن سؤال اولنسه بر مسئله بلمزلر حق تعالی رسولنك شریعتنی تعلیم اتمدوکی
کمسنه یی ولی اتخاذ اتمز بو محقق مسئله در جمیع ملل بوکا قائلدر قال والدرجة
الثانیة تهذیب الحال وهو ان لا یجنح الحال الی علم ولا یخضع لرسم ولا یلتفت

الی حظ. یعنی تهذیبك ایکنجی درجه سی حالی تهذیبدر حالی تهذیب اتمکك معناسی اولدرکه
حال علمه غالب اولمیه بلکه علوم ظاهره مثبت و متقوی اوله زیرا حال عمل ثمره سیدر
عمل علم ثمره سیدر هیچ فرع اصله غالب اولمان و نتیجه قیاسی ابطال ایلمز بلکه قیاسك
صحتنه دلیلدر اگر قیاس صحیح اولمسیدي نتیجه ویرمزدي واگر علوم ظاهره
صحیح اولمیدي عمل ایراث اتمزدي عمل صحیح اولمیدی حال ایراث اتمزدي
امدی حالده علمی غالب قلمق لازمدر شول حال که علمه غالب اوله بیلکه حال فاسددر اول حالده
سالك عکسنه حرکت اتمکدر توبه واستغفار لازمدر و دخی تهذیب درجه ثانیه ده
امور رسمیه یه خضوع اتمیوب بلکه حقیقته عزم اتمکدر رسومه میل ایدن
حقیقتدن محروم دن و دخی اصلا حظوظه التفات اتمکدر اگر اول حظ کندینك احوال
شریفه سی و علوم دقیقه سی دخی اولورسه تهذیب بونلره کلیسندن چکمکدر
قال والدرجة الثالثة تهذیب القصد وهو تصفیة من ذل الاکراه وتحفظه
من مرض الفتور ونصرته علی منازعات العلم یعنی تهذیبك اوچنجی درجه سی سالك
قصدینی تهذیب اتمکدر قصدی تهذیب اتمکك معناسی ذل اکراهدن قصدی تصفیه
اتمکدر قصد ذل اکراهدن تصفیه بولمازمادامکه ثوابه رجاسندن و عقوبت
خوفندن خلاص بولمیجه زیرا عبادات خلاف مراد نفس اوزره وضع اولنمشلردر
نفس انی اشلدوکی یا خوف یا رجا سببیله در حدذاتنده خلاف طبیعتی در
بس امدی عقل نفسی دائما اکراه ایلدکه عبادت ایدر اگر کندی حالنه قویدی

عبادت اتمزدی بو اکراهدن خلاص بولمان حتی عبادتله متلذذ اولمیجه عبادتله
متلذذ اولمان حقه کمال محبت ایله محبت اولمیجه مدعی نفسی قصد ذلک اکراهدن
تصفیه و محبت الهیه تحصیل ایتمیجه اولمان زیرا صورتده نفع اجلدر دن
غمدیکه صورتده الدن منتفع و متلذذ دن پس طوعا التذاذه میل ایله و فحی
قصد مرض فتوردن حفظ دن زیرا نفس منافعنه عاجلا والتذاذنی هر آن
بولمیجه فتور کلمز ودخی تهذیبه حیو منازعات علم المخبره قصد نصرتدر یعنی
علمک مقتضاسی بودر که فضلدن و تکرم ثواب و عقاب ملاحظه اولینه
عشقک مقتضاسی اولدر که معشوقدن نفسی عبادتنی سعادت بلوب همان معشوقه
خدمت شرفیله والتذاذنی دخی ملاحظه ایتمکدر نیتکه حضرت علی دن رضی الله عنه
مرویدر یا من ذکره للذاکرین عز وشرف

باب الاستقامة

قال الله تعالى فاستقیموا الیه یعنی حق تعالی ایله که الله تعالیه طوغریلوک بو استقامة
قصد صاف ده استوا و اعتدال اوزره اولمقدر و سیر الی الله ایدنلرک حالیدر
قال وقوله تعالى الیه اشارة الی عین التفرید یعنی حق تعالی الیه دیدوکی قولی عین
تفرید اشارتدر یعنی همان ذات حقه متوجه اولمغه اشارتدر اصلا و هیچ غیره
ملتفت اولمقدر لکن نفسی داخی اولمایه قال والاستقامة روح تحیی بها
الاحوال کما تربوا للعامة علیها الاعمال فهی برزخ بین اوهاد التفرق و
روابی الجمع یعنی استقامت احوالک روحیدر اهل حالک احوالی انونکله حیات بلور

سکم

نیتکیم عوامک اعمالی انونکله زیاده اولدوغی کبی زیرا عوام اعمالنده استقامت اوزره
اولمیجق عملی زیاده اولمان واهل حال حالنده استقامت اوزره اولمیجق حال باقی
اولمان استقامت تفرقی جمعه ایله جمع یوکسکلری ما بیننده برزخدر یعنی
استقامتله تفرقدن خلاص بلوب مقام جمعه یتشور قال وهی علی ثلث درجات
الدرجة الاولی استقامة الاعمال وهی الاستقامة علی الاجتهاد فی الاقتصاد
لا عادیا رسم العلم ولا متجاوزا حد الاخلاص ولا مخالفا نهج السنة یعنی
استقامت اوچ درجه اوزره دز اولکی درجه سی اهل بدایتک اعمالنده استقامتیدر
اعمالده استقامت اجتهاددن اعتدال اوزره اولمقدر شرعک تحدیدی ترک ایدن
تجاوز ایدوب زیاده اجتهاد اتمیه مثلا صوم وصال کبی و ترک تنوق و ترکی
وحیوانات یمک کبی بو مرتبه غلو دیعنی ازغوزلقدر بلکه همان شرعک تحدیدی اتدوکی
اتمکدر و حد اخلاصدن تجاوز اتمکدن زیرا ریا اولوب عمل باطل اولور و طریق
سنته مخالف اولمقدر زیرا اکر سنته مخالف اولور ایسه بدعت اولور بدعت
ضلالتدر عبادت اتدکجه ضلالتی زیاده اولوب حقدن بعید اولور اولکسکین
ظن ایدر که عبادت ایدر دین حقه یقین اولور دینلکم حق تعالی بیورر رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلمه خطاب ایلدکه قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالا الذین ضل
سعیهم فی الحیوة الدنیا وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا یعنی دیدیک اولکه
سن دیکه یا محمد سزه خبر ویرهلمی شول عملری نقلدن زیان ایدنلری انلر شونلردر که

انلر كسيلري و زياده ضلالت اوزره اولمش ايدي ولكن انلر ظن ايدرلر
ايدي كه كندولري هدايت اوزره اولهلر پس هر عبادتكه نيجه سنت
و قانون شريعته موافق اولميه اول مردوددر شمديكه زمانده مشايخ آدينه
اولان جهلانك اوضاع غريبه لري كبي قال والدرجة الثانية استقامة الاحوال
وهي شهود الحقيقة لا كسبا ورفض الدعوى لا علما والبقاء مع نور اليقظة
لا تحفظا يعني استقامتك ايكنجي درجه سي استقامت متوسطيندر احوالده استقامت
احوال حقيقتي مشاهده اتمكدر كسب طريقيله دكل يعني حقيقت مشاهده سي
كسبي دكلدر بلكه حقك موهبه سيدر و مجرد فضليدر پس نيجه كسبي اوله حقيقة
مشاهده جميع اشياده وجود قومان پس كسب كيمه نسبت اوله و دخي
دعواي ترك اتمكدر علم طريقيله دكل يعني دعوايي ترك اتدوكي دعوي مذموم
ايدوكني بلدوكيچون دكل بلكه اصلا كندونه كمال اسناد اتمديكيچون بلكه جميع امور
اللهه مستنددر پس نيجه دعوي ايلر بلكه الله تعالى سولنه بيوردي ايدركه ليس
لك من الامر شيء يعني سنك الكده هيچ نسنه يوقدر وان الامر كله لله بلكه جميع
امور الله اللهندر پس دعوي ايدن كشي بر نسنه يي كندويه نسبت اتمكه
ديرلر كندي الندن نسنه اولميجق اصلا دعوي صحيح اولمدي و دخي يقظه نوريله
باقي اولمقدر كندوني تحفظ طريقيله دكل يعني يقظه خلق راسخ اوله كندويه
طبيعت اوله نفسني اول حال دخي ترك يقظه دن زائل اولميه تكلفله كندوني

حفظ

حفظ اهل بدايتك حالي درلر اما حقيقت مشاهده ايدنلر كه سنه لر كه تحفظه احتياجلري
يوقدر انلر محفوظلردر قال والدرجة الثالثة استقامة بترك الاستقامة
وبالغيبة عن تطلب الاستقامة لشهود اقامة الحق وتقويمه عز اسمه يعني استقامتك
اوچنجي درجه سي شول استقامتدر كه ترك استقامتله اولور و دخي استقامت طلبندن
غائب اولمقيله اولور حقك اقامتني مشاهده اتمكله يعني حقك قيوميتي متجلي
اولوب جميع اشيانك قوامي انونكله اولدوغي منكشف اولور اصلا كندينك تاثيري
اولمدوغن بيلوب بالكلية قيومه مشغول اولوب استقامتدن و طلب استقامتدن
بالكلية ذاهل اولمقدر فرضا خاطرينه كلدوكي وقت حقك اقامتيله كندي اقامتندن
مستغني اولمقدر بلكه وافوض امري الى الله ان الله بصير بالعباد مرتبه سنده ثابت قدم
اولمقدر نيدا بو مرتبه كليه ك تجلي افعاله بتتر توحيد ايدوب توكل ظهور ايدر

افعالي تمام م

باب التوكل

قال الله تعالى وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين يعني الله تعالى
بيوروب ايدركه همان الله تعالىيه توكل ايلك اكر مؤمن اولدكوزايسه قال
التوكل كلة الامر الى مالكه والتعويل على وكالته وهو اصعب منازل العامة
عليهم واوهي السبل عند الخاصة لان الله تعالى قد وكل الامور الى نفسه وايأس
العالم من ملك شيء منها يعني توكل ديو بو طائفه قتنده جميع امورى مالكنه اصمرلمقدر
و دخي مالكنك وكالتنه اعتماد اتمكدر بو توكل عوام ايچون كوچ منزللردندر
عواملرك عادتي امورى اسبابدن صادر اولدوغن كورمكله محجوب اولوب

اموری اسبابه اسناد ایدرلر توحید افعال تمام اولمدوغندن اسبابی ترك اتمك
مشكل گلور اما خواصك قتنده توكل ضعیف طریقدر زیرا حق تعالی جمیع اموری
كندییه اسناد اتمشدر و جمیع عالم اصلا بر نسنه یه مالك اولمقدن امیدی
كسمشدر نیتكم بیورمشدر ان الامر كله لله یعنی جمیع امور الله تعالی یه مخصوصدر
و دخی بیورمشدر بیده ملكوت كل شیء یعنی هر شیئك ملكوتی الله الندهدر
و دخی افضل مخلوقات كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم در انكا بیورمشدر كه
لیس لك من الامر شیء سنك الكده هیچ نسنه یوقدر و دخی بیورمشدر كه قل
انی لا املك لنفسی ضرا ولا نفعا یعنی بیوردی كه سن بونلره دیكه بن نفسمه
ضرری و نفعی مالك دكلم الا ما شاء الله الا الله تعالی دیلدوكی نسنه یه قادرم
پس امدی خواصك كه توحید افعاله قدم بصمشلردر توحید افعال اتمین خواص
دن دكلدر توحید افعال ایدیجك جمیع افعال الله تعالی دن ایدوكنه تمام ایمان
كتورمش اولور پس جمیع امور الله تعالی نك الندهدر اولیجق سنك الكده هیچ نسنه
قالمدی پس حقده نه امرك بر حقدر نسنه اصلا نه سنك الكده نسنه كركدر كه سن
تصرف ایدوب تصرف فی امر لیدیك پس اصلا سنك نسنه ك یوقدر كه حقده
امر لیسن قال وهو علی ثلث درجات كلها یسیر سیر العامة الدرجة الاولی
التوكل مع الطلب ومواطاة السبب علی نیة شغل النفس ونفع الخلق وترك
الدعوی یعنی توكلك اوچ درجه دن سالكك عوام سیر ایله سیر ایدر یعنی خواص

درجه

درجه سنه وارمازلر حالده توكل عوامك حالیدر خواص جمیع اموری حقه مستند
ایدوكن مشاهده اتمشلردر پس توكله اصلا وجه قالمامشدر نیتكم بابك اولنده
بیورمشدر كه وعلی الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنین یعنی همان الله تعالی یه توكل ایدك
اگر اهل ایماندن اولورسكوز همان ایمان مرتبه سنده قالمق عوامك حالیدر اما خواص
اهل احسان و اهل مشاهده در توكل انلره كوره تنزلدر پس امدی توكلك اول درجه سی
شول توكلدر كه طلبله اولور و دخی اسبابه مباشرتله اولور نفسی مشغول اتمك ایچون
زیرا اگر كشی نفسنی مشغول اتمزسه نفسی انی مشغول ایدر و خلقه نفع قصد
اتمكله یعنی صورت اسبابده خلقه نفع مراد ایدر حقیقتده ضار و نافع الله تعالی
اما بو كسنه سبب اولمغله نفع حاصل اولور و دخی ترك دعوی ایچون توكلیله یعنی
بعض ضعیف الحال اولان سالكلر نفسلرندن خوف ایدرلر كه اگر اسبابه مباشرت
ایتیوب انقطاع اوزره اولیجاق عوام بونلره تحقیر ایدوب كلی رعایت ایدوب
كثرته دوشمیه لوم دیو اسبابه مباشرت اتدكلری گبی بو توكل حقیقتده توكل
دكلدر اما صورت توكلده در اما اسباب ایله توكلده در اسبابك تاثیرینه اعتقاد اتمددكلری
بلكه كندیلرینی فتنه دن صیانت اتمك ایچوندر قال والدرجة الثانیة التوكل
مع اسقاط الطلب وغض العین عن السبب اجتهادا فی تصحیح التوكل وقمع تشرف
النفس وتفرغا الی حفظ الواجبات یعنی توكلك ایكنجی درجه سی طلبی اسقاط ایدوب اسبابدن
كوزین یومقدر توكلنی تصحیح اتمكده اجتهاد اتمكیچون زیرا كاه اولور كه نفس

حیله ایدوب سالکه کندوکی متوکل صورتنده کوستردوک وقت کندینک اسبابه اعتمادی
یوقدر ظن ایده بلکه فاعل حقیقی هر فعلده مشاهده ظن ایده اسبابه تمسک اتدوکی
یا ستر ایچون یاخود قانون الهی یه مخالفت اولمسون دیو تمسک ایده ربی صنور
امدیکی لازمه که امتحان اولنوب اسبابدن منقطع اوله توکلنی تصحیح اتمک ایچون
وحظی طلبی ترک اتمکه نفسک تشرفنی وتعززینی قمع ایدوب ازاله اتمک ایچون
وسوالدن لتندن خلاص اتمک ایچون واقوه بینه لازم و واجب اولان امورده فارغ
القلب اولمق ایچون لکن بر اسباب معاشه مباشرت ایدیجک قلبی اسبابه متعلق اولوب
حضور قلب تحصیل ایدرمز قال والدرجة الثالثة التوكل مع معرفة التوكل النازعة
الى الاتخلاص من علة التوكل وهو ان يعلم ان ملكة الحق تعالى للاشياء ملكة عزة
لا يشاركها فيها مشارك في كل شركة فان من ضرورة العبودية ان يعلم العبد ان
الحق هو مالك الاشياء وحده يعنی توکلک اوچنجی درجه سی شولدر توکلدر که توکل
دخی علت ایدوکین بلوب اندن خلاص ایدیجی معرفتله توکلدر یعنی بلمکدر که حق
تعالینک اشیایه مالکیتی عزت تعقهردر بو مالکیتده حق تعالیه هیچ کمسنه شریک
اولمق ممتنعدر حتی شرکتنی حقده تفویض ایدر بلکه قولک اصلا شرکتده دخلی یوقدر
بلکه حق تعالی مالک مطلقدر و متصرف مستقلدر قولک اللزم ندوار دیر که انی
حقه اصرلی زیرا عبده ضروری بلمسی لازم اولنلردندر که جمیع اشیانک مالکی
همان حقدر انجق عبودیتله مالکیت ما بینلرنده مباینه واردر اصلا عبودیتله مالکیت

جمع

جمع اولمانیس حقتک ما سواسی خود عبد محضدر مالکیت حقه منحصردر که اصم
لمغک معناسی یوقدر بلکه همان معارضه دن فراغت ایدوب کندی عبودیتنه
اولمقدر بو مقام کرچه صورتا توکل کبیدر لکن توکلدن اعلی مقامدر زیرا عوام
توکل صورتنده کورهکله توکل ظن ایدوب بونک صاحبنی متوکلدر دیرلر اما
بو مقام مبادی تفویضدر

باب التفويض

قال الله تعالى حاكيا عن
مؤمن من آل فرعون وافوض امرى الى الله ان الله بصير بالعباد يعنى الله تعالى آل
فرعونک مؤمن اولان کمسنه سندن حکایت ایدوب ایدر که اول کمسنه قومیله بحث
و مجادله اتدکدن صکره قومی آنک نصیحتن قبول اتمیجک دیدیکه بن امرمی الله تعالیه
تفویض ایدرم یعنی حقیقه الله تعالی قوللرینک کوزجیسیدر قال التفويض الطف اشارة
واوسع معنى من التوكل والتوكل بعد وقوع السبب والتفويض قبل وقوعه وهو
عين الاستسلام والتوكل شعبة منه يعنى تفويض اشارتی یوندن الطفدر
و معنی جهتندن توکلدن اوسعدر زیرا تفویض دیمک بو طائفه قتنده صاحب امرکی
امرنده تصرفنه تعرض اتمامکدر بلکه تعرضی ترک ایدوب صاحب الامر نیجه استرسه
تصرف ایدر زیرا ملک محضدر نیجه مراد ایدرسه تصرف ایلر قولک اصلا شرکتی
و دخلی یوقدر نیجه تعرض ایدر بیلور بلکه توکل تفویضه نسبت جراءت علی الله در
زیرا توکلده فی الجمله فعلیه دخل ادعاسی واردر تفویضده یوقدر اما معنی
جهتندن اوسع اولدوغی توکل سبب متقدم اقتضا ایدر البته بر حادثه نک

وقوعندنلرندر اما تفویض قبل وقوع السببده واقع اولور وبعده تفویض الله
تعالینک امرینه استسلام وانقیاددر توکل تفویضک شعبه‌لرندن بر شعبه‌در
قال وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى ان يعلم ان العبد لا يملك قبل عمله استطاعة
فلا يامن من مكر ولا ييأس من معونة ولا يعول على نية يعنى تفويضك اوج
درجه‌سندن درجهٔ اولاسی عبدک بیلمکدرکه تحقیقا عملندن استطاعته مالک
دکلدر بلکه حول وقوت وقدرت الله تعالینکدر استرسه قولده دخی قدرت واستطاعت
ویرر استرسه ویرمز پس اویله اولدقده عبد عملنده الله تعالینک مکرندن امین اولماز
نیجه امین اولور که کندیدن حرکت وسکونه قادر دکلدر بلکه الله تعالینک ارادتنه
تابعدر خصوصا حق تعالی بیورر فلا يامن الا القوم الخاسرون يعنى الله تعالینک
مکرندن امین اولمان الا شول زیانکار اولان قوم امین اولوردیو ودخی
الله تعالینک معونتندن امیدن قطع اتمز نیجه قطع ایده که الله تعالی ارحم الراحمیندر
خصوصا بیورر ولا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون يعنى الله تعالینک
رحمتندن کیمسنه امیدن قطع اتمز الا کافر امیدن قطع ایلر ودخی کندی
نیتنه اعتماد ایتلمز پس نیجه اعتماد ایده که بونی خود بیلور الله تعالی کشینک قلبیله کندی
ما بیننده حائل اولور وبنی آدمک قلبی الله تعالینک تصرفنده‌در نیجه استرسه تصرف
ایلر قال والدرجة الثانية معاينة الاضطرار فلا يرى عملا منجيا ولا ذنبا مهلكا
ولا سببا حاملا يعنى تفويضك ايكنجى درجه‌سى عبد فعلنده مضطر ایدوکنی

معاینه

48

معاینه ایتمکدر بلکه قدر الله مخصوصدر عبد کمال افتقار ایله ونهایت احتیاج
ایله احتیاجنی مشاهده ایدوب حکم ازلده نیجه تقدیر اولندیسه شمدی
اکا موافق جاری اولور عبدک عبادتی مقتضای رحمتیدر وشقاسی
مقتضای نقمتیدر دیلدوکنه رحمت ومغفرت ایلر دیلدوکنه عذاب
وعقاب ایلر عمل مغفرت ایجاب ایلمز نقدر عظیم اولورسه ده ومعصیت عقوبت
اقتضا ایلمز نقدر کبیره اولورسه ده بلکه استرسه عبادتی قبول ایلمز ومعصیتی
مغفرت ایدر بلکه حسناته تبدیل ایدر وهیچ بر فعلی سبب حامل کورمیه
بلکه مسبب الاسبابه اسناد ایلیه سببنه اسناد ایلمیه قال والدرجة الثالثة
شهودك انفراد الحق بملك الحركة والسكون والقبض والبسط ومعرفته بتصريف
التفرقة والجمع يعنى تفويضك اوچنجى درجه‌سى حقك انفرادنى مشاهده ایتمکدر
حرکته وسکونه مالک اولمقده وقبض وبسطه مالک اولمقده هیچ اکوانده
بر نسنه موجود اولمان الا انوک وجودی حقدندر وبقاسی حقدندر اصلا
غیرک مدخلی یوقدر بوماکیتده منفرد ومستقلدر متحرکی تحریک ایلدن افلاکه
وساکنی تسکین ایدن اولدر باسطدر حرکتله قابضدر سکونله ودخی بملکه
حقک تفرقه وجمعه تصرفنی یعنی بعض قوللرینی تفرقه‌یه سوق ایدوب
ضلالت نصیب ایلدی بعض قوللرینی جمع وتوحیده سوق ایدوب هدایت
ایلدی وبالجمله اکر طاعت واکر عصیان واکر کفر واکر ایمان حقک ارادتیله

تقدیریله وخلقیله در غیرک دخلی یوقدر یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید یضل
الله من یشاء ویهدی من یشاء وهو علی کل شیء قدیر

باب الثقة

قال الله تعالی فاذا خفت علیه فالقیه فی الیم یعنی الله تعالی موسی پیغمبرک
اناسنه وحی ایدوب دیدیکه اکر موسی پیغمبرک دیو خوف ایلرسک دریایه
القا ایله موسی پیغمبرک اناسی موسی پیغمبری دریایه القا ایتدوکی حق تعالانک
وعدنه قوت وثوقدن ایدی قال الثقة سواد عین التوکل ونقطة دائرة
التفویض وسویداء قلب التسلیم یعنی ثقه بالله توکل کوزینک قره‌جه‌سیدر
وتفویض دائره‌سنک نقطه‌سیدر وتسلیم قلبنک سویداسیدر یعنی بو اوچ
معنی بونکله حاصل اولور ثقه اولمیجق توکلک کوزی کورمز وتفویضک دائره‌سی
دورلنمز وتسلیمک قلبی ادراک ایتمز کانه بو اوچ نسنه‌نک ثقه روحیدر
قال وهی علی ثلث درجات الدرجة الاولی الایاس وهو ایاس العبد من مغالبة
الاحکام لیقعد عن منازعة الاقسام فیتخلص من قحة الاقدام یعنی ثقه‌نک اوچ
درجه‌سی وار درجه اولی عبدک امیدن قطع ایتمکلکدر حقک احکامنه
مغالبه ایتمکدن یعنی حقک تقدیرندن غیری نسنه طلب ایتمکدن حقک تقسیمنه منازعه
ایتمکدن قعود ایدوب فراغت ایده وحق تعالی حققنده اقدام ایدوب ادب
سزلکدن خلاص اوله یعنی شویله کمسنه بیله که حقک تقدیرندن غیری نسنه واقع
اولماز وحق تعالی تقدیرنده مستقل ومتفرددر هیچ کمسنه‌نک دخلی یوقدر

واصلا

واصلا خطا وظلم متصور دکلدر بس ایمدی کلی اصلا حقک هیچ بر فعلنه تعرض
ایتمیوب جمیع امورنده حقه ثقه ایتمک لازمدر الحاصل قال والدرجة الثانیة
درجة الامن وهو امن العبد من فوت المقدور وانتقاص المسطور
فیطلق الصبر یعنی درجه ثانیه امن درجه‌سیدر یعنی عبد امین اولمقدر
مقدر اولاندن فوت اولمقدن یعنی شویله نسنه که تقدیر اولنمشدر بونده اولمان قچمز
عبد بو مرتبه‌یه مقام ثقه اوزره اولیجاق الله تعالانک قضاسنه راضی اولمغله
راحت اولور اکر تمام مرتبه ثقه‌سی یوغ ایسه باری عین یقین ایله
راحت اولور اکر قضاء الهی معاینه ایدوب کندی ارادتنی کلیةً افنا
ایدمز ایسه باری صبر وحدتیله حق عز یترکه ایدوب صابرلر مرتبه‌سنی
اولور اکرچه شاکرلر مرتبه‌سنی دخی بولمیان ایسه وبالجمله کرامتلرن واحسانندن
خالی اولمازلر زیرا حق تعالی قرآنده شاکرلری چوق یرده مدح ایلدی [illegible]
یرده صابرلری دخی مدح ایلدی قال والدرجة الثالثة معاینة ازلیة الحق
لیتخلص من محن المقصود وتکالیف الحمایة والتعریج علی مدارج الوسائل
یعنی ثقه‌نک اوچنجی درجه‌سی حقک [illegible] اولیتنی مشاهده ومعاینه
ایتمکدر که علم ازلیسنده مخلوقاتک امورینی کلی بیلمشدر تدبیر ازلیله بو معانی
ایله مقصود ومحنتلرندن خلاص اولور زیرا بلورکه اولکه یازلمشدر بوندن اولمان
هر نه که بونک ایچون تقدیر اولندی خطا ایتمز بس ایله بر نسنه طلب ایتدوکی وقت

طلبنی اجمال ایله بیننکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی بویله بیورر اگر مراد
فوت اولورسه چوق تأسف وتحزن اتمز بلکه هیچ محزون اولماز بلورکه
تدبیر الهی ده خطا یوقدر الخیر فیما اختار الله دیو تمام متسلی اولور
ودخی بو معاینه ایله امورنی حفظ وحمایت تکالیفندن خلاص اولور
زیرا بیلورکه هر نسنه نك حافظی الله در ودخی بو معاینه ایله اسباب
وسائله میل واعتماد اتمکدن خلاص بولور زیرا تقدیر ازلیده وتدبیر
اولیده هونه وجهله سبب تقدیر اولندی ایسه اول سبب دخی ظهور ایدر
هیچ سنك اتعاب نفس اتدیککك عبثدر همان تعذیب حیوان بلا فائده در
بلکه همان تقدیر الهی یه تسلیم وقضای سبحانی یه رضادر

باب التسلیم

قال الله تعالی فلا وربك لا یؤمنون حتی
یحكموك فیما شجر بینهم ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجا مما قضیت ویسلموا
تسلیما یعنی حق تعالی قسم ایلدی که یا محمد سنك ربك حقیچون هیچ
بر کسنه نك ایمانی صحیح اولماز حتی ما بینلرنده واقع اولان مشاجره
و مخالفتده سکا حکم اتدیرمیوب ولو که حکم ایدرسه اصلا نفسلرنده
مضایقه کورمیوب بلکه تمام تسلیم اولنمدقجه مؤمن اولمازلر
قال وفی التسلیم والثقة والتفویض ما فی التوکل من الاعتلال وهو علی
درجات سبیل العامة یعنی تسلیمده وثقه ده وتفویضده وار در

شول توکلده اولان علت اولدر که حقه توکل اتدوکی ایش کندینك ظن
اتمکدر اما حقیقتده جمیع امور الله تعالی نك در اما محجوب اولان کمسنه لر
کندولرنی حقه اصمرلدق ظن ایدرلر بو جهله حقیقت ظن ایدرلر
بلمکدن دن تسلیمده دخی بو جهل ظن اولنور اما اولوجهدن بونده
آزدر زیرا تسلیمده جمیع امور صاحبنه بری ایدوب کندی کندینی دخی
بری اولمقله تسلیم مرتبه سی عوامك اعلی مرتبه سیدر ولکن خواصه ضرردر
دن زیرا خواص بلورکه حقدن غیری کمسنه نك اصلا دخلی یوقدر بس
کیمك نسنه کیمه تسلیم ایلر قال وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی
تسلیم ما یزاحم العقول مما یشق علی الاوهام والاذعان لما یغالب القیاس
من سیر الدول والقسم والاجابة لما یفزع المرید من رکوب الاحوال یعنی
تسلیم اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی حقه تسلیمدر شول نسنه
لرده که اوهامه مشقتلو کلور بلکه صواب خلاف فنزد العقل مثلا ظاهرا خلقه
ضرر کلور نسنه لر کبی طاعون کبی وقحطلر اولورده یاغمور کبی وممکلتلر خراب
اولمق کبی وقحطلر کبی ودخی نه که بونکا بکزر واریسه وهم بو مقوله
نسنه لری خطا ظن ایلر نعوذ بالله من ذلك بلکه بونلر وبونلرکه حقك غیری
اراده تیلمدن حقنك ارادت وحکمتنه تابعدر البته البته خیر بونده در
وهم خطا تمنده الخیر فیما اختاره الله در ودخی شول اذعانکه کلوب

غالب نسنه لركبي مثلا تقسيم ارزاق وتقسيم دولت كبي مثلا بخيل لره موفر
مال ويردوكي كبي وظالملره دولت ويردوكي كبي وهم شويله تصور
ايلركه اكر مالي سخيلره ويرديدي بيچه خيراته سبب اولوردي ودولتي
عادللره ويرديدي عالم تمام انتظام اوزره اولوردي ديو بويله بكركه اولور
ديدير اما بو هم خطادر زيرا الله تعالى حكيمدر اصلا خطا متصور وظلم
ممكن دكلدر وقدخي مريدكه فزع وخوف ويرن نسنه لردن امتناع
ايتمويب اقدام ايدر زيرا جميع عالمك مدبري الله تعالى در مريد كندي
تدبيره مشغول اولوب توحيدي اوليوب تسليم اولمدوغندندر بلكه همان هر نه كه
واقع اولورسه طريق ارادتده جوي قبول ايله قبول ايدوب تسليم وانقياد
ايتمكدر اكرچه ولله دخي لازم كلورسه مقرر علم الله ده خارج نسنه واقع
اولماز قاله دن غيري كمسنه دن الله تقديرندن غير عجب خارج نسنه
واقع اولماز قال والدرجة الثانية تسليم العلم الى الحال والقصد الى
الكشف والرسم الى الحقيقة يعني تسليمك ايكنجي درجه سي علم حالمه تسليم
وقصد كشفه تسليمدر ورسم حقيقته تسليمدر اما علم حاله تسليم بو
وجهله دركه سالكه كاه اولوركه بعض حال احلوه اقلدن بيلدوكي علوم
رسميه يه مخالف بلكه علوم حقيقتدن خبر ويرر اول وقت سالك
اول بيلدوكي علمي حالنه تسليم ايدوب حالك مقتضاسيله عمل ايتمك كركدر

اكرچه

51
اكرچه ظاهرا محجوبه كوزده شرعه مخالف كورينورسه زيرا حقيقتده شرعيسى
اولدركه مثلا علوم ظاهره ده جماعت ايچون نسنه ترك اولندوغي كبي اكرچه
سنت تركي ايتمك شرعه مخالفدر ولكن اول وقت مشروع اولان
تردد ايتمسيدر وقدخي بونلر كبي لر شرعده جوقدر يوخسه شويله دكلدركه
علم مشروعي كندي حاليچون ترك ايليه نيتكم بعض منكرلر بويله فهم ايدوب
اولياء اللهي ضلالته نسبت ايدرلر وبعض جهله كه تصوف دعواسن
ايدوب حقيقت شريعته اويمق لازم دكلدر ديو ظن ايدوب كافر اولورلر
وبالجمله بو خصوصده حضرت موسى ايله حضرت خضر قصه سي تمام كافي ودافع
رهنددر واوشانفي دريلي طائفه يه دخي حجت اولوراما قصد كشفه تسليم
ايتمكك معناسي اولدركه قصد بردة اولوب سيرك اقلي علملردر علم غيبده
استعمال اولنور بو طائفه قتنده قچان علم كشفه تبديل اوله قصد داخي كشفه
تسليم اولور اول وقت سالك قصدني كشفه تابع قلور واما رسم حقيقته
تسليم ايتمكك معناسي اولدركه سالك كندي وجودي رسمدن فاني اولمقدر
زيرا عبدك وجودي رسمي درحقده وجودي حقيقيدر نيتكم حق تعالى
بيورر كل شيء هالك الا وجهه قال والدرجة الثالثة تسليم ما دون الحق
الى الحق مع السلامة من رؤية التسليم بمعاينة تسليم الحق اياك اليه يعني تسليمك
اوچنجي درجه سي حقدن ماسواسني حقه تسليم ايدوب تسليمنه دخي كورمكدن سالم
اولمقدر

حقك سنی کندویه تسلیمنی کورمکله یعنی سالك وقتاکه کندی رسمنی افناء ایدوب
حقك وجودندن جمله حجب کوروننی افناء اتمکله وبو فنایی دخی کندیدن بلمیوب
بلکه حقدن بلمکله نیتکیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر ان لله سبعین
الف حجاب من نور وظلمة لو کشفت لاحرقت سبحات وجهه الی ما انتهی الیه بصره
وقتاکه سالك مراتب معاملاتی تمام ایدوب مراتب اخلاقه ترقی ایدر

باب الاخلاق بو اخلاقك اقسامی طقوز بابدر صبردر رضادر
شکردر حیادر صدقدر ایثاردر خلقدر تواضعدر فتوتدر
انبساطدر باب الصبر قال الله تعالی واصبر وما صبرك الا بالله یعنی حق تعالی
بیورر که صبر ایله سنك صبرك دکلدر الا الله توفیقیلهدر والله هدایتی فضیلتیدر
قال الصبر حبس النفس علی جزع کامن عن الشکوی یعنی صبر دیو بو طائفه
قتنده نفسی حبس اتمکه دیرلر حقدن غیریه شکوی دن شول استدوکی کزلو
نسنه نك اوزرینه یعنی نفسنه مخالف بر نسنه یه اوغراسه مخالفتنی اظهار اتمیه
مله وهو ایضا اصعب منازل العامة واوحشها فی طریق المحبة وانکرها فی طریق
التوحید یعنی صبر دخی توکل کبی عوامك مشکل وصعب منزللرندندر زیرا
عوام نفسی استدوکی نسنه یه صبر ایدوب اظهار اتمدن بر امر عظیمدر اما اهل محبت
قتنده غایتله وحشی طریقدر محبته مناسب دکلدر زیرا محبتده مقتضاسی اولدر که
هر نسنه که محبوبدن صادر اوله محبوبدر و لذیذدر نفسك مرغوبی و مطلوبیدر

پس

پس بر کمسنه کندی قتنده محبوب اولان نسنه یه صبر خود کشنك کندی قتنده مکروه
اولان نسنه اولور اما بعضی شول محبکه محبت دعواسن ایدر و حقدن کلن بلایه
التذاذ اتمیه محبتنی تکمیل اتمامشدر اول کیجون اهل محبت قتنده صبر طریق وحشیدر
زیرا نقصان محبته دلالت ایدر نیتکیم بیورمشلر بیت ارید وصاله
و یرید هجری فاترك ما ارید لما یرید ◦ واما اهل توحید قتنده طریق
منکر اولدیغی زیرا صبر بر صفتدر صابر لقائمدر مادامکه سالك کندویه بر فعل
یا خود بر صفت اسناد ایده انك توحیدده نقصانی واردر کمال توحیده
مانعدر قال وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی الصبر عن المعصیة
بمطالعة الوعید ابقاء علی الایمان و حذرا من الجزاء واحسن منها الصبر
عن المعصیة حیاء یعنی صبر اوچ درجهدر اولکی درجهسی
معصیتدن صبر ایدوب نفسی حبس اتمکدر حق تعالینك عاصیلر حقنده
اتدوکی وعیدی مطالعه اتمکله ایماننی بقا ایدوب ظلمت معاصیدن
حفظ اتمك ایچون و معاصینك جزاسندن حذر ایدوب اما معاصیدن
صبر اتمك الله تعالیدن استحیا ایدوب اوتاندوغیچون اشلمکدر دخی احسن
دخی لطیفدر حق ربوبیته مناسبدر قال والدرجة الثانیة الصبر علی
الطاعة بالمحافظة علیها دواما و برعایتها اخلاصا و بتحسینها علما یعنی
صبرك ایکنجی درجهسی عبادت اوزره صبر اتمکدر دائما حفظ اتمکله و

اخلاص صلاة رعايت اتمكله و علمه تحسين اتمكله اما دائما محافظه اتمك اولماز
الا جميع فرائضنى و واجباتنى و سننى و ادابنى و مستحباتنى رعايت
اتمكله اولور اما اخلاص صلاة رعايت اولماز الا جميع شروط باطنه سنى رعايت اتمكله
اولور اخلاص صلاة خشوعله و لغباتله و حضور قلبله اولور و اما علمه تحسين
اولماز الا ظاهرا و باطنا شرع شريفه مطابقتله اولور قال و الدرجة الثالثة
الصبر على البلاء بملاحظة حسن الجزاء و انتظار روح الفرج و
تهوين البلية بعد ايادى المنة و تذكير سوالف النعم يعنى صبرك اوچنجى
درجه سى بلايه اوزرينه صبر اتمكدر مقابله سنده حسن جزاء ملاحظه سيله
و نجات فرج انتظاريله و بلايه تهون يعنى آنكوركله حقك منتلرينى
عد اتمكله و بخشش نعمتلرينى فكر اتمكله اما حسن جزا ملاحظه سيله صبر
زيرا حق تعالى بيورركه صابرلره جزاسن حسابسز ويررز دنياده بلاسى
نقدر چوق و اوزاق اولسه آخرت نعمتنه نسبت قليلدر و اما انتظار
روح فرجله اتمك زيرا بلادن تنزه الله تعالينك احساننه منتظر اولوب
بلانك دفعنه مترقب اولمق افضل عبادتدر حديث شريفده دخى وارد اولمشدر
و حق تعالى قرآنده بيورر شول كمسنه لركه تقوى اوزرينه اولدیلر الله تعالى
انلره هر ضايقه دن مخرج و نجاة قيلور و صنمادوغى يردن رزق
ويرر پس بونى فكر ايدجك صبر آسان اولور بلوركه بلادن خلاص اوله

ودنيا

و دنيا و آخرت نعمتنه واصل اولور اما الله تعالينك منتلرينى صايغله و بخشش نعمتلرينى
ذكر اتمكله بلايى تهوين اتمك وجهى اولدركه مبتلا اولان كمسنه نقدر عظيم بلايه
مبتلى ايسه اندن نيجه مرتبه نعمته مستغرقدر خصوصا ايمان نعمتى خود يالكوز
يتر سائر نعمتلرك خود حد و عددى يوقدر و دخى بخشش نعمتلرك نهايتى يوقدر
مبتلا اولان كمسنه بو نعمتلرى ذكر ايدجك بلوركه بو نعمتلره نسبته مبتلا اولدوغى
بلا سببيدر نعمتك شكرنى اداء اتمكى يترز بلايه صبر دخى اتمسون پس بويله
بليجك صبر آسان اولور قال و فى هذه الدرجات الثلثة من الصبر نزلت اصبروا
فى البلاء و صابروا يعنى عن المعصية و رابطوا يعنى على الطاعة يعنى مقامات صبر
اوچ درجه اوزرينه اولديسه هر بر درجه سنه اشارت ايچون بو آيت نازل
اولدى حق تعالى اصبروا بيورر و دخى انك معناسى صبر ايدوك ديمكدر يعنى بلايه اوزرينه
صبر ايدوك ديمك اولور صابروا ديو بيورر و دخى معصيتدن صبر ايدوك
ديمك اولور زيرا مصابره صبر اتمكده برى برندن ارتوق اتمكه ديرلر پس نفس
معصيته ميل ايدوب ميلنك اوزرينه ثابت اولورسه سز دخى حقك رضاسى
اوزرينه ثابت اولوك سزكه حق اوزرينه صبركوز انك باطل اوزرينه صبرينه
غالب اولسون ديمكدر اما و رابطوا ديو بيوردى و دخى يعنى عبادت اوزرينه مرابطه
ايدوك ديمكدر زيرا مرابطه ربط دن مأخوذدر معناسى قلبكوزى عبادته
ربط ايدوك ديمك اولور قال و اضعف الصبر الصبر لله و هو صبر العامة و

فوقه الصبر بالله وهو صبر المريد وفوقهما الصبر على الله وهو صبر السالكين
يعني صبرك ادنى مرتبه سى صبر لله در يعني الله ايچون صبر اتمكلر نيكه صبر
ايكي نوعدر بريسي معصيتدن صبر ايدوب نفسي حبس اتمكلر وبريسي
عبادت اوزره صبر اتمكلر حقدن ثواب رجا سيله ويا خود عقاب خوفيله
اما صبر بالله مريد كندي افعالندن فاني اولوب هر فعلني الله تعالى نك خلقيله
واراده سيله بيلوب اصلا كندويه اسناد اتمكلر پس صبر يله وسائر حسناتيله
اصلا ثواب رجا اتمزلر بلكه همان مجرد حقك فضلنه اعتماد ايدر اما صبر على
الله الله تعالى نك احكامي اوزرينه صبردر نيجه ديلر ايسه ملكنده متصرفدر
وكلي تصرفي صواب اوزره در اصلا خطا متصور دكلدر بو احكام
اوزره اولوب اصلا اعتراض اتميوب اگر كندي هواسنه دخي اولورسه
صبر اتمكلر بو مرتبه صبر اهل سلوكك نهايتنه قريب ولا سيما انك حاليدر

باب الرضاء

قال الله تعالى ارجعي الى ربك راضية مرضية للمستخط اليه
سبيلا وشرط للقاصد الدخول في الرضا يعني الله تعالى نفس مؤمنه يه حين
فناده خطاب ايدوب ايله كه ربكه رجوع ايله ربكدن راضي اولوجي ولدوغي
حالده ورب سندن راضي اولوجي ولدوغي حالده پس بوندن فهم اولندي كه
راضيه ومرضيه اولميوب بلكه مستخط اولان نفس حقه رجوع اتميوب حقك
قوللري ننه داخل اولماز ايمش زيرا حقه رجوعنه رضاي شرط ايلدي شرط

بلو نميجى

بلو نميجق مشروط دخي بولنمازدر مال والرضاء اسم للوقوف الصادق حيث
ما وقف العبد لا يلتمس متقدما ولا متاخرا ولا يستزيد الخصوص على
العامة يعني رضا بو طائفه قتنده سالكك وقوف صادقنه ديرلر هر نه مرتبه ده
واقف اولورسه اصلا مرتبه سندن متقدم ومؤخر مرتبه التماس اتميه وبر زيادة
دخي طلب اتميه ودخي حالني بر حاله تبديل اتميه بو مرتبه خواصك اقل مرتبه لريدر
در اما عامه غايت مشكلدر اما خواصك اقل مرتبه لريدن اولدوغي اولدر كه
خواص كندي ارادتلريني حقك ارادتنده فنا اتمشلردر حتى بريسنه ديلرسن بونلر
دخي آني ديلرلر بيلورلر كه كندو ارادتلرينك اصلا تاثيري يوقدر وحقك
ارادتي بونلرك ارادتلرندن مقدمدر وحق صابرنسنه مراد ايدينجك غيره
توقف قلماز پس بونلر اكا ارادت اتمشلردر وحقك مرادي هر نه ايسه قبول
اتمشلردر نيتكم بايزيد بسطامي يه صورديلر نه ديلرسن ديدي ديلرديكه ديلمك
ديلرم واما عوامه مشكل مشقتلو اولدوغي اولدر كه كندو ارادتلرندن گچمك
مراد الله يه مخالفدر يعني نسنه يي مراد ايدرلر پس مراد الله اولور انلرك مرادي اولماز
سيدن بيحضور اولورلر زحمت ومشقت چيكرلر وهو على ثلث درجات
الدرجة الاولى رضى العامة وهو الرضى بالله ربا بتسخطه عبادة ما دونه
هذا قطب رحى الاسلام وهو يطهر من الشرك الاكبر يعني رضانك درجه
اولكي درجه سي عوامك رضاسيدر اولدر كه الله تعالى بي بتنه راضي اولوب اندن

غیرنڭ عبادتنه بغض و سخط اتمکله بو مرتبه رضا اسلام ملتی مداینه دایرهٔ
اسلام بونڭ اوزرینه در انڭ ایله شرک اکبردن کشی بو تطهیر ایله اکر بو
مرتبه اولماسه کشی کافر دکوزدن نجات بولیمان قال و هو یصح بثلث شرائط
ان یکون الله تعالی احب الاشیاء الی العبد واولی الاشیاء بالتعظیم واحق الاشیاء
بالطاعة یعنی رضانڭ اوکدرجه‌سی اوچ شرط ایله صحیح اولور اولکی شرط اولدر که
الله تعالی جمیع اشیادن سوکلو اوله ایکنجی شرط اولدر که الله تعالی عبدڭ جمیع اشیادن
تعظیمه اولی اوله اوچنجی شرط اولدر که حق تعالی جمیع اشیادن اطاعته احق اوله
اکر بو شرطلر بولنورسه رضانڭ اول مرتبه‌سی حاصل اولور قال والدرجة الثانیة
الرضاء عن الله تعالی وبهذا الرضاء نطقت آیات التنزیل وهو الرضاء عنه
فی کل ما قضی وهذا من اوائل مسالك اهل الخصوص یعنی رضانڭ ایکنجی درجه‌سی
رضاء عن الله در هر حکمنه و هر فعلنه بو رضا اولدر که حق تعالی قرآنده ذکر ایدوب
اول رضادرکه
بیورر رضی الله عنهم ورضوا عنه یعنی انلر الله تعالیدن راضی اولدیلر هر حکمنه
و هر قضاسنه الله تعالی انلردن بو فعللرندن راضی اولدی بو مرتبه رضا خواص
دخی
سالکلرڭ اوائلندندر زیرا بو سالك الله تعالینڭ قضاسنه رضی تحصیل
اتمینجه خواص مرتبه‌سنه یتشمز و تسلیم درجه‌سنه بولماز پس عوام طبقه‌سندن
تجاوز اتمامشدر حاشا حقه تعریضنه و حکمنه اعتراض ایله نعوذ بالله من ذلك
ویصح بثلث شرائط باستواء الحالات عند العبد وبسقوط الخصومة مع الخلق

وبالخلاص

وبالخلاص من المسئلة والالحاح یعنی رضا عن الله که رضانڭ ایکنجی مرتبه‌سیدر
اوچ شرطله صحیح اولور اولکی جمیع احوال و حالاتی انوڭ قتنده مساوی اوله المدن
اکر نعمتدر و اکر بلادر و اکر صحتدر و اکر مرضدر منافعدن کلدوکنه سونوب
فوت اولدوغنه یرنمیه نیتکم الله تعالی بیورر لکیلا تأسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا
بما آتیکم یعنی هر نسنه که اولور الله تعالینڭ قضا و قدریله در لوح محفوظده
مکتوبدر حتی بر فوت اولنه محزون اولوب حاصل اولنه سونمیه‌سن ایکنجی شرط
خلقله خصومتڭ سقوطیدر یعنی هر ایشی حقڭ قضاسیله بیلوب و قضایه رضا
کوسترجك خلقله خصومته طریق قالمان بیلورکه حقڭ تقدیری بونڭ تدبیرندن
مقدمدر و اولدر کندی مرادی حقڭ ارادتنده افنا اتمشدر اولکسنه که
حقڭ مرادیله بونڭ داخی مرادیدر اوچنجی شرط حاجتنی خلقدن سؤال ایدوب
وسؤالنه الحاح اتمکدن خلاص اولمقدر زیرا جمیع امور حقڭ الندندر ایدوکی معلومی
اولیجاق خلقدن غنا حاصل اولور سؤال اولنمز وغنی تقدیر ربانی داخی الحاح اولنمز
بلکه حق تعالی بو مظهردن اتمك احتمالیله سؤال ایلسه انی کبیجه الحاح ایلمان
اولمانسه دخی بونڭ مرادیدر زیرا اولمامق حقڭ مرادی ایش که اولمادی
حقڭ مرادی خود بونڭ دخی مرادیدر قال والدرجة الثالثة الرضاء بالله فلا
یری العبد لنفسه ولا رضی فیبعثه علی ترك التحکم وقسم الاختیار واسقاط
التمییز ولو ادخل النار یعنی درجات رضانڭ اوچنجی درجه‌سی رضا بالله در

یعنی رضا بالله اولدر که عبد کلیة کندو صفاتنی حقك صفاتنده افنا ایده پس
امدی بو مقامده کندی ایچون رضا و سخط کورمز بلکه الله تعالی راضی اولدوغنه
راضی اولور الله تعالی راضی اولمدوغنه راضی اولمان تا عبدك رضاسی حقك
رضاسنده فانی اولمشدر پس بو حالت عبد هیچ بر نسنه ده کندی هواسیله
حکم اتمکی ترکه باعث اولور بعادة اختیاری بالکلیة قطع احوال مابیننده تمیزی
اسقاط ایلر بلکه حقدن کلانی دخی بو حسن قبول ایله قبول ایدر اکر آتشه دخی ادخال
ایلرلرسه ده نیتکیم ابراهیم علیه الصلوة والسلام ایله اتخذه نحو نمرود اوده
اتدوغی وقت بو مقام اهل محبت مقامیدر اهل محبت اولمینك بو مقامده
حصه سی یوقدر **باب الشکر** قال الله تعالی وقلیل من عبادی الشکور
یعنی الله تعالی بیوردی که قوللرمدن بکا شکر ایدر قوللر آزدر قال الشکر اسم
لمعرفة النعمة لانها السبیل الی معرفة المنعم ولهذا المعنی سمی الله تعالی الاسلام
والایمان شکرا یعنی شکر بو طائفه قتنده حقك نعمتنی بلمکدر اسمی دخی نیدکه نعمت
الله تعالی نك عطاسی اولدوغی حیثیتدن بلمك حقی بلمکه طریقدر نیتکیم حق تعالی
داود پیغمبره علیه السلام دیدیکه یا داود بکا شکر ایله داود پیغمبر دیدیکه بن سکا
نیجه شکر ایدهیم شکر دخی سنك بر نعمتکدر اکا دخی تکرار شکر لازم اولور حق تعالی دیدیکه
یا داود بر نعمت که سکا واصل اولور انی بندن بلورسك تحقیق بکا شکر اتمش
اولدك پس امدی بو اجلدن دیدکه حق تعالی قرآنده ایمانه و اسلامه شکر دیو تسمیه

ایلد

56 ایلدی مثلا ان تکفروا فان الله غنی عنکم ولا یرضی لعباده الکفر وان تشکروا
یرضه لکم دیدوکی کبی لیبلونی ءاشکر ام اکفر دیدوکی کبی و دخی
ومن شکر فانما یشکر لنفسه ومن کفر فان الله غنی حمید دیدوکی کبی پس
شکری کفرك مقابلنده ذکر ایتدکندن فهم اولنور که شکردن مراد ایمان و اسلامدر
قال بعضهم(?) معنی الشکر ثلثة اشیاء معرفة النعمة ثم قبول النعمة ثم الثناء بها وهو ایضا
من سبل العامة یعنی شکرك معناسی بو طائفه قتنده اوچ نسنه دن عبارتدر
اولکیسی نعمتی بلمکدر نیجه کشیلر واردر نعمة الله مستغرقدر ولکن بلمزلر
بلکه کندولرینی بلاده ظن ایدوب شکایت ایدرلر بو غایت جهالتدر بلکه
صورت صلاحده دخی نیجه کشیلر بو جهله مبتلادر ایکنجی معناسی نعمتی
قبول اتمکدر یعنی کندی احتیاجنی بلوب هر نه احسان اولورسه حقك احساننی
و فضلنی بلوب حسن قبول ایله قبول اتمکدر نیجه کمسنه لر واردر هر جهتله(?)
حقه محتاج ایدوکنی بلمیوب حقك اتدوکی نعمتنی بکنمزلر اکثر علما و وعاظلر(?)
بو جهله مبتلادرلر کندولرینی ذی قدر بلوب حقك نعمتنی تقلیل بلکه تحقیر
ایلرلر نعوذ بالله من ذلك اوچنجی معناسی اولدرکه نعمتی بلوب و کندی
احتیاجنی بلوب حسن قبول ایله قبول اتدکدنصکره منعمه ثنا اتمکدر بو مرتبه اولکی
مرتبه لری بلمینجه ممکن دکلدر حاشا نیجه کمسنه لر کفران النعم اولوب بعضی قولا
و بعضی فعلا حقك نعمتنه انکار ایدرلر بو ذکر اولنان مرتبه لردن هر جهة عوامدندر(?)

بو مرتبه‌یه اذعان ایتمکله سالك خواصدن اولیمان قال وهو على ثلث درجات الدرجة
الاولى الشكر على المحاب وهذا شكر شاركت المسلمون فيه اليهود والنصارى و
المجوس ومن سعة بر البارى تعالى انه عده شكرا و وعد عليه الزيادة واوجب له
المثوبة يعنى شكرك اوچ درجه‌سى اوزره در اولكى درجه‌سى حق تعاليه شكر ايتمكدر كندو
قتنده سوكلو اولوب طبيعتنه ملايم اولان نسنه‌لر اوزره بو مقوله شكرده مسلمين
ايله يهود ونصارى و مجوس مشترك‌دن زيرا انلر دخى كوكلنه كلن
مرادلرى حاصل اولديغى كندى اعتقادلرينجه حقه شكر ايدرلر يعنى مدح
و ثنا ايدرلر الله تعالينك احسانى واسع اولدوغندندركه بو مقوله شكرى دخى
شكر عد ايدوب مؤمنلره زياده وعد ايدوب ثواب عهد ايتمشدر والا بر فعل كه
كفار مشترك اوله اول مقوله فعل مقبول حضرت اولمغه لياقت اولمزدى اكر حق
تعالينك وسعت برى ولطفى. قال والدرجة الثانية الشكر على المكاره وهذا ممن يستوى
عنده الحالات اظهارا للرضا وممن يميز بين الاحوال كظم الغيظ والشكوى و
رعاية الادب وسلوك مسلك العلم وهذا الشاكر اول من يدعى الى الجنة
يعنى شكرك ايكنجى درجه‌سى مكاره اوزرينه شكردر يعنى طبيعتنه ملايم اولميان نسنه‌لره
شكر ايتمكدر مثلا بلالر اوزره شكر اتمك كبى بونك كبى كمسنه شونلردن خالى دكلدركه
يا محبة الله مستغرق اولوب جميع احوال قتنده برابر اوله يا خود اهل تميز
اولوب احوال و حالات قتنده مساوى اولميه اكر محبة الله مستغرق اولوب

جميع

جميع حالات قتنده مساوى اولوب هر نسنه كه محبوبدن كلدى محبوبدر ديو سه آنك
كبى كمسنه‌نك مكاره اوزره شكرى حق تعالينك قضاسنه رضا كوسترمكدر واكر
هر حال قتنده مساوى اولميوب بلكه بعض نسنه قتنده محبوب بعضيسى مكروه
اولوب بر برندن تمييز ايلرسه آنك كبى كمسنه‌نك مكاره اوزره شكرى كظم
غيظدن وترك شكوى‌دن وحفظ ادبدن وعلم مقتضاسيله عمللردر زيرا قضايه
رضا لازم ايدوكن بلور وشكايت حرام ايدوكن بلور پس نفسنه جبر ايدوب
رضا صورتنده كوسترر بونك كبى شاكر قيامتده جنته اول دعوت اولنانلردندر
زيرا جنت كشينك كوكلى سومدوكى نسنه‌لر ايله محجوب اولمشدر پس بونك كبى كوكلى
استمدوكى وسومدوكى نسنه‌لر ايله كندويه رياضت ويردى باب جنت اكا مفتوح
اولدى قال والدرجة الثالثة ان لا يشهد العبد الا المنعم فاذا شهد المنعم عبودة
استعظم منه النعمة واذا شهده حبا استحلى منه الشدة واذا شهده تفريدا لم يشاهد منه
نعمة ولا شدة يعنى شكرك اوچنجى درجه‌سى منعمك مشاهده‌سنه مستغرق اولوب
نعمته نظر اتمكدن منعمك مشاهده‌سى اوچ درجه اوزره در اولكى درجه‌سى اولدركه
منعم مشاهده ايدن كندو عبوديتى اعتبار يله حق تعالى كندويه خالق ورب بيلوب
كندويى آنك برادى وحقير قولى بيلمكدن اكر حقى بو طريقله مشاهده ايلكه
كندويى حقك عظمتنده مستهلك كوروب حفظ آداب حضرته مشغول اولوب
وخدمتنده قصورين ملاحظه ايدوب اصلا كندويى نعمته مستحق دكل بيلوب

بلکه نیجه دولو عقابه مستحق بیلور بو تقدیرجه هر نه قجمله نعمت ظهور ایلیه
اول نعمتی عظیم بیلور وکذلک بی اصلا مستحق کورمز همان مجرد الله تعالینک
فضلی دور دیر مثلا بر جنایت اتمش قوللی افندیسی حضورنه کتورسه لر کندی
جنایتی مقابله سنده بر عظیم عذابه مستحق اعتقاد ایدرکن افندیسی انکا احسان
ایلسه کلی تعظیم ایدوب افندیسنک فضلی بیلور زیرا کندینک استحقاقی
احسانه دکلیدی بلکه تحقیر واهانته ایدی شکرک اوچنجی درجه سندن
اولکی مرتبه سی بو مرتبه دن اعلا اکنجی مرتبه سی منعمه محبت ایله مشاهده اتمکله
یعنی منعمک محبتنه مستغرق اولمقدر بو تقدیرجه محبوبدن کلن شدتی لذت
بیلوب استحلا ایدر نیتکیم بعض شعراء دیر وکل ما یفعل المحبوب محبوب پس اللک
بو مرتبه ده درده مبتلا اولور ایسه لذت بیلور نیتکیم روایت اولینور که
عاشق دعواسنده صادق دکلدر مادامکه محبوبک ضربیله التذاذ اتمیه
اوچنجی مرتبه سی منعمه تفرید ایله مشاهده اتمکدر یعنی محبوبدن غیری اشیادن
کلیا فانی اولمقدر حتی کندینک دخی بیله فانی اوله زیرا سالک حقی تفریدا
مشاهده ایلدکده اول وقتده نه شدت کورر ونه نعمت کورر بلکه حقدن غیری
نسنه کورمز وبیلمز زیرا کندی نفسندن ذاهل اولمشدر غیری نیجه بیلور
نیتکیم رابعه دن مرویدر که عاشق دعواسنده صادق اولمز مادام که محبوبنک
ضربنی لذت بیلمیه شکرک نهایت مرتبه سی بو مرتبه دن **باب الحیاء**

قال الله تعالی الم یعلم بان الله یری یعنی الله تعالی بویوردی ایلیه که انسان بیلمزمی
الله تعالی کندویی کورر دیو وکیمی پس الله تعالینک کوروب بیلدوکنه یقینی قوی اولیجق
حیا لازم کلور قلت حیا قلت یقینیندندر قال الحیاء من اوائل مدارج اهل الخصوص
یتولد من تعظیم منوط بود یعنی حیا که الله تعالیدن اوتانمقدر خواص منازلنک اوائلندندر
در شول تعظیمدن متولد وحاصل اولورکه اول تعظیم مودتله متعلقدر مودت
دیو محبتک اوائله دیرلر پس سالک حقک عظمتنی بیلوب وکندییه اتدوکی
احسانی بیلیجک حقه محبت ایدر حقدن اوتانور کندی محبوبی محسن کورور
یقینا بیلور هر کمسنه یه لازمدر که محبوبندن حیا ایده واکا احسان ایدندن حیا ایده
اگر هم محبوب وهم محسن اولورسه حیا الیه لازمدر خلقت انسان بونک اوزرینه در
پس قلت حیا یا حقک عظمتنی بیلمامکدندر یاخود محبتی ولمقدندر ویاخود حقک
کورر وکنه ضعف یقینندندر نعوذ بالله قال وهو علی ثلث درجات الدرجة
الاولی حیاء یتولد من علم العبد بنظر الحق الیه فیجذبه الی تحمل المجاهدة ویحمله علی
استقباح الجنایة ویسکته عن الشکوی یعنی حیا اوچ درجه اوزرینه در اولکی
درجه سی شول حیادرکه حقک نظر اتدوکنی عبد یقینا بیلمکدن حاصل اولور زیرا
عبد یقینا الله تعالینک هر شیئه ناظر وحاضر ایدوکن بیلیجک بالضروره حیا حاصل
اولور شکر که الله تعالینک عظمتنی بیلمیه نعوذ بالله من ذلک پس عبدده بو حیا حاصل
اولیجاق عبدی شدت مجاهده یه تحمل جذب وباعث وداعی اولور زیرا قول

افندیسی حضورنده خدمتی شوقله ونشاطله اشلر هر نه مرتبه ثقیل خدمت اولورسه
اول وقت اسان اولور ودخی كناه اتمكی قبیح كوسترر زیرا بلور كه مولاسی
حاضر وناظردر واول فعله راضی دكلدر كناه نفسنده قبیح اولدوغندن غیری
مولاسی حضورنده دخی زیاده قبیح اولور اول كمسه كه حقی حاضر وناظر بلور
معصیته جرأت ایتمز بلكه معصیته جرأت ضعف یقیندن حاصل اولور
ودخی بو حیا صاحبنی شكایت اتمكدن منع ایلر زیرا شول عبد كه افندی
سنی حاضر وناظر بلور اكن غیره شكایت ایتمز خصوصا كه افندیسنك ذره
قدر ظلمی اولمیه بلكه انعامنه واحساننه مستغرق اوله قدرت وقوت اكا
منحصر اوله غیره نیجه شكایت ایلر اصلا سنده یه قادر دكل عاجز وجاهل
وظالم بولا ولماز الا غایت جهلندن حاصل اولور قاله والدرجة الثانية حياء
يتولد من النظر في علم القرب فيدعوه الى ركوب المحبة ويربطه بروح الانس
ويكره اليه ملابسة الخلق يعنی حیانك ایكنجی درجه سی شول حیادر كه حقك قربنی
بلوب وقربی حقیقی اوزره اعتقاد اتمكدن حاصل اولور بو مرتبه حیا اولكی مرتبه دن
دخی زیاده ودخی لطیفدر بو حیا سالكی محبت الهیه داعیدر زیرا حقك
قربنی بلن كمسنه بالضروره حقه محبت ایلر ودخی سالكی حقله انسه تمكه ربط
ایلر وحقك غیریله ملابسه ومناسبتی كریه كوسترر زیرا شول كمسنه كه حقله
انسی اوله خلقدن وحشت ایلر قاله والدرجة الثالثة حياء يتولد من شهود الحضرة

وهي

وهي التي تشوبها هيبة ولا يقارنها تفرقة ولا توقف لها على غاية يعنی حیانك
اوچنجی درجه سی شول حیادر كه حضرات الهیه دن بعض حضرت مشاهده
اتمكدن حاصل اولور ومراتب الهیه دن بعض مرتبه تجلی اتمكله اولور بو تجلیدن
حاصل اولان حیا هیبتله مشوب مخلوطدر اولكه هیبت ضروری حیا اقتضا ایلر
وبو هیبت كلیا ما سوادن عبدی قطع ایلر بو هیبته تفرقه مقاومت ایتمز عبدی
بالضروری مرتبه جمعه جذب ایلر وبو حضرتك ایچون غایت مطلوب اندن فوق
اولماز زیرا بو حضرتك غایتی فناء كلیدر عبد بو درجه ده دخی فناء كلی بو منزله بلكه
دخی اوائل تجلیاتدر بو طائفه قتنده اكه بارقه دیرلر ثبات ودوام اولمدوغی
اجلدن ودخی وقت معینی اولمدوغی سببدن اول اوائل مراتب خواصدن فی الجمله
حیانك هر مرتبه سی مخالفته جرأت ونفسنه كمال اسناد اتمكه مانعدر اولكه كمسنه نفسنه
كمال اسناد ایلر اكر قولا واكر فعلا واكر عقلا انوك كبی كمسنه نك اصلا حقك عظمتندن
خبری اولمدوغندندر وكندو نفسنی بلمیوب نفسندن جهلندندر

باب الصدق

قال الله تعالى فاذا عزم الامر فلو صدقوا الله لكان خيرا لهم يعنی قچان جهاد امری
محقق اولسه اكر الله تعالى یه تصدیق ایلرلر ایسه انلره خیردر دیو بیورر قاله
الصدق اسم لحقيقة الشيء بعينه حصولا ووجودا یعنی صدق دیو بو طائفه
قتنده شیئك حقیقتنك اسمیدر بعینه حصولی بولنمسی ووجودی بولنمسی یعنی
بر شیئك حقیقتنه شول وقت تصدیق دیرلر كه اول حقیقت تمام اولوب كمالی تمام

جمیعسنی جامع اوله نیتکم حق تعالی بیورر انما المؤمنون الذین امنوا بالله ورسوله
ثم لم یرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله اولئک هم الصادقون یعنی
دیمکدر که مؤمنلر دکلدر الا شول کمسنه لر مؤمنلردر که الله ایمان کتوردیلر دخی رسولنه
ایمان کتوردیلر اندنصکره اصلا ایمانلرنده شک اتمدیلر ودخی ماللریله ونفسلریله
الله یولنده مجاهده اتدیلر بو صفتلر ایله موصوف اولنلر در ایمانه کیرجک مؤمنلر اولنلر
یعنی حقیقت ایمانه لازم اولان کمالاتی جمع اتمشلردر دیمکدر زیرا حقیقت
لغتده کرچک کلمه دیرلر کانه بر حقیقت که جمیع کمالاتی جمع اتمیه اول حقیقت حقیقت
اولمقدن یلدن اولمش اولدی قال وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی صدق القصد
وبه یصح الدخول فی هذا الشان ویتلافی به کل تفریط ویتدارک کل فائت ویعمر کل
خراب یعنی صدق بو طائفه قتنده اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی صدق
القصددر یعنی سالکک قصدنده صادق اولمقدر قصد صادق اولمقدن معناسی
قلبک توجه کلیسیدر مقصود حقیقی جانبنه میل قوی وجد بلیغ ایله که بو میل
قوت قاهره سیله سالکی قهر ایدوب جناب عزته جذب وغیردن قطع ایده انقطاع
دن دخی اصلا غرض اولمیه وهیچ مقصود اولمیه بلکه همان طلب مقتضاسی کوستره
طلب حق دیدکلری بودر نظر یقی حقه سلوک بونکله اولور وسیر الی الله بودر که
یعنی دن اکر بو مرتبه میل وداعیه سی اولسه بو طریقه دخول ایدرمز بو خصله
سالکک حال غفلتنده واقع اولان تفریطی وقصورینی تدارک ایلر وهر فوت اولان

اموری تدارک ایلر وقلبنک خرابنی تعمیر ایلر زیرا بو مقوله میل وقصد سالکی هر
خیره مسارعه یه باعث در وهر شردن اجتنابه داعیدر بو سببله قلبی مستنیر اولوب
انس بالله ایدوب معمور اولور زیرا قلبک الله دن غافل اوله خراب اولور کیرو
انس تمکله معمور اولور مال ومن علامته هذا الصادق ان لا یحتمل داعیة تدعوه
الی نقض عهد ولا یصبر علی صحبة ضد ولا یقعد عن الجد بحال یعنی بو ذکر اتدیکمز
اوزره صادق اولان سالکک علامتی اولدر که حقله کندو ما بیننده اولان عهدی نقض
ایلر هیچ بر داعیه یه متحمل اولمیه حقله بنم ما بینمزده اولان عهد اولدر که هر نسنه که
حقک ربوبیتنه لایق دکل بنم الهی بر ربینه کتورم وز پس سالک قصدنده صادق
اولیجاق حقه منجذب اولوب غیردن نظرینی قطع ایلر پس اکر بونک کبی صدق سالک
اوزره اولسه فاسد داعیه لره یول بولمز ودخی بر علامتی اولدر که ضدیله
صحبته صبر ایدمز زیرا ضدک نطقی غفلتله غیردن سوز سویلر ایسه غیری سویلر
واکر ساکت اولور ایسه قلب غافله ساکت اولور انوک قلبنده ظلمتی بوکه سرایت
ایلر و بالجمله نطقی وسکوتی ضرردن صادق وقتنده ضایع اولدوغنه
راضی اولمازن واول نسنه که وقتنه تشویش ویره ترک ایلر اکر کندی نفسی دامی
اولور ایسه ودخی بر علامتی اولدر که هیچ بر حالده جد وجهددن فارغ
اولوب وتعرمان بلکه هر حالده مجاهده اوزره اولور بونک مقتضاسی دائم
ترقی در زیرا باب غفلت مصاحبتی حقده قلبه قساوت ویرر پس ایکنیسی جمع

اولمق مع الله قاله والدرجة الثانية ان لا يتمنى الحيوة الا للحق ولا يشهد من نفسه
الا اثر النقصان ولا يلتفت الى ترفيه الرخص يعنى صدقك درجهء ثانیه سی
اولدر که هیچ قاصد سالك دنیاده حیات استمیه الا حق ایچون استیه یعنی
حقه عبادت ایچون استیه تا که سالك قصدنده صادق اولمیاجق کندی نفسی
حظوظندن کچمش اولور پس دنیایی کندی ایچون استمز بلکه الله ایچون استر نتکیم
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر الدنيا ملعونة وملعون ما فيها الا ما كان لله
یعنی دیمك اولور که دنیا ملعوندر ودخی دنیاده اولنلر ده ملعوندر الا
شول نسنه لر ملعون دکلدر که الله ایچون اوله امدی سالك صادق کندی حیاتی
الله ایچون اولمیاجق ملعون اولدوغی بیلور پس لعنتی نیجه اختیار ایلیه امدی
هر مؤمنه لازمدر که کندوده اولان اشیایه فکر ایده اکر کندی حظ نفسیچون
اولورسه حالی مشکل اولور نعوذ بالله ودخی صدقك درجهء ثانیه سندن سالك
کندیدن نقصان اثرندن غیری نسنه مشاهده اتمیه شول کمسنه که جمیع کمالاتی
حقه اسناد ایدر کندویه نقصانی اسناد ایلر لازم کلور هیچ دنیاده بوندن
عظیم نقصان اولمازکه کشی کندویه کمال اسناد ایده نتکیم حق تعالی دن حدیثده
حکایت اولنور که بیورر یا ادم اوغلی مادام که سنك کندی قتکده قدرك وار
بنم قتمده قدرك یوقدر وما دامکه سنك کندی قتکده قدرك یوقدر بنم قتمده قدرك
واردر پس عبد ضعیف بو حضرته تقربلو جمیع کمالات ایله موصوف اولان باری

تعالیه

تعالیه لایق عبادت اتمکه قادر اولورمی همان الله تعالینك فضلیدن نتکیم رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر هیچ بر کمسنه جنته عبادتله کیرمز دیدیلر که یا رسول الله سن دخی
کیرمزسن بیوردیلر که بن دخی کیرمزم مکر الله تعالینك رحمتی بنی قابلیه امدی معلوم اولدیکه
شول کمسنه لر که علم وزهد وصلاح وتقوی کندولره وعمل اسناد ایدرلر الصلاة اصلها اسلام دن خبر
لری یوقدر بو قسم قالدیکه علمادن وصلحادن اوله لر بو مقوله کمسنه لردن نجه لرمدن
قچانکیم قاچمق کرك بونلر دجال لردر دجال عظیمدن اوقلکملشلردر ودخی صدقك
اوچنجی درجه سندن درکه شرعك رخصتلرینه التفات اتمیوب عزیمتله عمل اتمك دیلر
سالك صادق فی القصد کندی نفسی حظنی ترك اتمشدر رخصتك مبناسی خود
حظ نفسدر صفایه کورمدن سالك حظوظ نفسانیه سندن بالکلیه کچدکدن
صکره رخصته نیجه میل ایلیه اما شول کشیلر که ثیابك الوانی وفاخرسنی کیوب
واطعمه نك انواعنی ییوب دخی کاملارم ضرری یوقدر بلکه ضرری
بونلرم محبت اتمکدندر بنم محبتم یوقدر دیرلر ایدن سویلرلر مع خلقك
کندی فاسد وضعیفلرینی ترویج اتمك ایچون تغلیط ایدوب بعضهم ضال هم
مضل اولورلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر شول کمسنه لرکه دنیایه ملابس
اولورلر ومحبتم یوقدر دیرلر بونلر همان شول کمسنه یه بکزرلر که دریایه دوتلر
دخی بزه صو بولاشماز وایاغمز دخی اصلنماز دیرلر هیچ بو ممکن میدر که بر کمسنه
دریایه دوشه دخی اصلنمیه ودخی رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر بنم امتمك شراری

اولكمسنه لردكه نعمت اچنده طوغوب نعمت اچنده بيوييه لر طعاملك الوانني بيه لر و
لباسلك انواعني كييه لر اماكى بونلك كبي طائفه نك دللري باللذائذ وقلب لري
صبردن اچيدر نيتكم بو حديثده داخي ذكر اولنمشدر وبالجمله طريق حقده سالك
اولانه لازم دركه جمله حظوظ نفسانيه دن كيجوب جميع مخلوقاتدن كندو حياتني فدا
بيله بو ايكي اصلده خطا ايدر ايسه طريقنده خطا ايلمشدر دنياده وآخرتده محروم
اولدوغني كنديلر بيلوب كندو حياتنه ملامت ايليسون قال والدرجة الثالثة الصدق
في معرفة الصدق فان الصدق لا يستقيم في الخصوص الا على حرف واحد وهو ان يتفق
رضى الحق بعمل العبد او حاله او وقته واتيان العبد وقصده فيكون العبد راضيا
مرضيا فاعماله اذا مرضية واحواله صادقة وقصوده مستقيمة يعني صدقك
اوچنجي درجه سي سالك صدقني بلمكده صادق اولمقدر يعني صدقنده صادق اولدوغني
بيله يعني حقيقت صدقه لايق اولان جميع كمالاتي جمع اتدوكني بيله زيرا صدق ديدوكي
طائفه قتنده هر حقيقتده كندوية لايق اولان جميع كمالاتي جمع اتمكه ديرلر ديديكي پس امدي
صدقك دخي صدقي صدقه لايق اولان كمالاتي جمع اتمكدر صدقه لايق اولان كمالاتي
جمع اتمكه صدقه لايق اولان كمالاتي بلمك كركدر پس بو مصنفك نهايت صدقدن مرادي
صدق دخي ديدوكي بودر زيرا صدق اهل خصوص قتنده مستقيم اولمان الا اهل
جهت واحده اولور او بر جهت اولدر كه سالك يقينا بيله كه عبدك عملنه حقك رضاسي
واردر يعني عبدك فعلي علي حقك رضاسنه موافقدر وعبدك فعلي وقتي حقك

رضاسنه

رضاسنه موافقدر وعبدك كتوردوكي نسنه لرك قنقسي حقك رضاسنه موافقدر
وعبدك فعلي قصدي حقك رضاسنه موافقدر پس عبد بونلري بلوب بو
خصوصلرده دائما حقك رضاسنه موافقت ايديجك كندو حقندن راضي اولسه الوب
زيرا بو خصوصلري كندي نفسي حظوظلرندن ترجيح ايدوب حقك رضاسني اولدوغي
نسنه لر بونلر قتنده مرضي اولدي پس بو قول حقدن راضي اولدي عبد حقدن راضي
اوليجاق حق دخي عبددن راضي اولور پس هم راضي هم مرضي اولدي پس اعمالي دخي
مرضيه اولدي واحوالي دخي صادقه وقصدي مستقيم اولدي صدقك نهايتي
بو اولدي بو مرتبه صدق علوم شرعيه وعلوم طريقيه وعلوم حقيقيه بلمكه محتاجدر
زيرا اعمالك الله تعالى قتنده مرضي اولدوغني بلمك ظاهر شرعي بلميجه اولمان واحوالك مرضيه
سني بلمك علوم طريقيه بلميجه اولمان اعمالك مرضيه اوليجق احوالك اولمان پس علم شريعتي
بلميين اهل حال اولمان واحوال تصحيح اولنمايجه كمسنه حقيقته واصل اولمان حق حقيقته
بو مسئله بونلك اوزرنده در اكرچه صوفيه صورتنده اولان جهله نيجه سوزلر سويليلر
بعضي فسق وبعضي كفردر انلر صوفيه دن دكللردر بلكه صورت انسانده
شياطيندر نيتكم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر الله تعالى شويله علمي كوكلدن
علي نزع اتمز بلكه علماي قبض اتمكله علمي دخي قبض ايدر پس خلق جاهللري
رئيس ايدينورلر دخي حالته جهلله بغير علم فتوى لر ويرلر هم ضال اولورلر
وهم مضل اولورلر باب الايثار قال الله تعالى ويؤثرون على انفسهم

ولو كان بهم خصاصة يعنى بو باب ايثارك بياننده در. الله تعالى بو وجهده بعض
انصاريلرى مدح ايلدى كه كندى نفسلرى اوزره مؤمن قرنداشلرينى اختيار
ايلدىلر اگرچه كنديلرينك دخى احتياجلرى اولورسه. قال الايثار تخصيص واختيار
والاول نوع تحسن طوعا وتصح كرها. يعنى ايثار بو طائفه قتنده تخصيصدر ودخى
اختياردر يعنى ايثار ايدن كيشى اقلا ملكى كنديه مخصوص اعتقاد ايدوب بعده
اخرى كندى اوزرينه ترجيح واختيار ايلر. پس بو وجهله ايثار طوعا اولورسه
كوكلدن اولور اگر كرها اولورسه دخى صحيح اولور يعنى ايثار سالكده طبيعت وعادت
وملكه اولورسه شول وجهله كه ايثار اتمكدن حظ ايلر وصفالر تحصيل ايدر بو مرتبه
ايثار مستحسندر. واگر طبيعتى استميوب بلكه ايثارك مقبول حيثيت ايدوكى
بلوب نفسنه اكراه ايدوب ايثار ايلرسه اولدخى ايثاردر ولكن اقلكى مرتبه ده دكلدر
اقل مرتبه ده سالكك درجه عوامدن تجاوز اتمديكى اكراهيله ايثار اولورسه تكرار ايدن
عادت ايدنوب خلق اولور. اكثريا اخلاق حميده نك اوائلى تكلف ايله اولور صكره
ملكه اولوب خلق حقيقى اولور. وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى ان تؤثر الخلق
على نفسك فيما لا يحرم عليك دينا ولا يقطع عليك طريقا ولا يفسد عليك وقتا
يعنى ايثارك اولكى درجه سى اولدر كه خلقى نفسك اوزرينه ايثار ايدرسن شول حرام
اولميان يرلرده دين جهتندن زمانده سيما ويردكلرى طائفه نك
اتدكلرى فعل قبيح كبى كه خاتونلرينى قيزلرينى واوغلانلرينى اجنبيه تسليم ايدوب

ولطى

ولطى اتدردكلرى كبى وآيشق طائفه سى بن برينه لواطه اتدكلرى
كبى نعوذ بالله بونلر كبى افعال ايثار دكلدر بلكه بو كفر محض در ايثار ممدوح
شول يرده اولور كه شرعا ثنا ولحجائز اوله طعام كبى وشراب ولباس ومركب ومسكن
ودخى بونلرك امثالى نه ولايكه شرعا جائز اوله بو مقوله نسنه لرى بر مؤمن قرنداشنه
كندى نفسنك اوزرينه ايثار وترجيح ايدوب اول نفعى ايصال ايدرسن و
دخى شول يرلرده ايثار ايدرسن كه سنك طريقكى قطع اتميه مثلا بر كمسنه سنوكله
مالا يعنى سويلشمك استسه اكا مساعده اتمك كركدر يا خود كثرت
مباحاته مؤدى اولور فعل اولسه انوك كبى نسنه لرده ايثار جائز دكلدر ودخى
سنك وقتكى فساد ايدر نسنه لرده ايثار اولمان مثلا سنك حضورك عبادته
مشغول اولمقوكه سبب اولان نسنه لر كبى حضورك مانع اولان نسنه لرده
ايثار جائز دكلدر زيرا بو مقوله ايثار تفريق خواطر ويرر جمعيت خاطر
مقصودى در اول فوت اولور. قال ولا يستطاع هذا الا بثلثة اشياء بتعظيم
الحقوق ومقت الشح والرغبة فى مكارم الاخلاق. يعنى مالده ومنافعده
خلقى ايثار اتمكه استطاعت وقدرت اوچ نسنه ايله اولور. اولكى حقوق الهى
تعظيم ايله اولور يعنى بيله كه الله تعالى قتنده اولان خيردر وباقى دنيا
عظيم در بونك ايثار اتدوكى فانى در وحقيردر. زيرا بونك اتدوكى
ايثار الله ايچوندر اول نسنه كه حقه مضاف اوله عظيم در. ايكنجى بخلى سوممكدر

ایثاره مانع اولان بخلدر بخل خود بر مذموم صفتدر عاقل اولان کندوده
بونک کبی صفت ذمیمه ایله موصوف اولمغه لایق کورمزلر بلکه بونک کبی صفته بغض
وعداوت ایدرلر ایثاره استطاعته سبب اولدی نسنه نک اوچنجیسی لطف و حمیت
رغبت اتمکلر بخل وامساک غایت قبیح اولدوغی کبی ایثار دخی غایت کوزلک
خلقدر پس اهل بصیرت اولان قبیحدن اعراض و حسنه رغبت ایلدکلری بو اوچ
نسنه یی سالک جمع ایدرسه ایثاره تمکه قادر اولمازمی والدرجة الثانیة
ایثار رضی الله تعالی علی رضی غیره وان عظمت فیه المحن وثقلت به المؤن
وضعف عنه الطول والبدن یعنی ایثارک ایکنجی درجه سی الله تعالی رضاسنی
سائر مخلوقاتک رضاسی اوزرینه ایثار واختیار و ترجیح اتمکلر اکرچه انده
عظیم محنتلر اولورسه ده و اول محنتلره وزحمتلره متحمل اولیوب بدن ضعیف
اولوب قدرت وطاقت یتمز ایسه ده نیتکم انبیا علیهم الصلوة والسلام اختیار
اتدیلر جانلرن وبدنلرن حق رضاسنه فدا وبذل اتدیلر وفقی اصحاب انبیا
اتدکلری کبی قانون الهی بونک اوزرینه درکه حق تعالی اولیاسنی اعداسیله ابتلا
وامتحان ایدر حتی صدقلری ظاهر اولسون اجمعین و یستطاع هذا بثلثة اشیا
بطیب العود وحسن الاسلام وقوة الصبر یعنی ایثارک ایکنجی درجه سنه
استطاعت وقدرت اولور اوچ نسنه ایله اولکی طیب عود ایله در طیب عوددن
مراد خلقة ایلکی واستعداد پاکلکی وفطرت اسلامیه در ایکنجی نسنه حسن

اسلامدر

64

اسلامدر یعنی اسلام کوکجکلکیدر زیرا اسلام کامل اولیجق تسلیم تمام اولور
پس سالک جمیع اموری حقه تسلیم ایدیجک بلورکه حقک رضاسی قضای مقاصددر
وخلقک سخطنک اصلا تاثیری یوقدر جمیع تاثیر و تصرف الله تعالینکدر اندکه
رضاسی اوزره حقک رضاسنی ترک ایدوب اختیار ایدیجک خلقدن الله تعالی اراده
اتدوکی ضرر کلمز واکر حقک رضاسنی ترک ایدوب خلقک رضاسنی اختیار ایدر ایسه
حقک عذابنی دفع اتمکه اصلا هیچ براحد قادر دکلدر پس نیجه حقک رضاسنی ایثار
واختیار ایلمسون اوچنجی سبب اولدرکه قوة صبر اولا زیرا قوتلو اولیجق امتحان
الهیه یه متحمل اولیمان پس بو اوچ نسنه ایله سالک ایثارک ایکنجی درجه سنی تحصیله قادر
اولور اکر بریسی اکسک اولورسه قادر اولمانه والدرجة الثالثة ایثار الله تعالی فان
الخوض فی الایثار دعوی فی الملک ثم ترک التشهود و ویتک ایثار الله تعالی ثم غیبتک عن
الترک یعنی ایثارک اوچنجی درجه سی الله تعالینک ایثاریدر یعنی سالک شویله بله که
حقیقتده ایثار ایدن الله در زیرا ملک اللهکدر پس امدی نهایت اللهک ایدرکی
بلمکدر زیرا ایثاری کندویه اسناد ایلمک ملک دعوی ایلمکدر بو خطادر
اهل توحید قتنده زیرا قول مملوکدر سالک دکلدر قولده ملک اسناد اولنمق مجازدر
وایثار الله تعالینک ایدوکنی بلدکدنصکره ایثار الله تعالیدن ایدوکن کورمکدن
صکره بو رفیقی دخی ترک اتمکدر اندنصکره بو رفیقی ترکدن دخی غیبت
اتمکدر زیرا بو ترکی دخی کندویه اسناد اتمک نوعا وجود در وانانیتدن خالی

دکلدر بلکه همان ملکی مالکنه تفویض ایدوب کندونی حقه تسلیم و بحر توحیده
مستغرق اولوب ماسوادن ذاهل و لمقدر حق تعالی ملکنی نیجه استرسه تصرف
ایدر

باب الخلق

قال الله تعالی وانک لعلی خلق عظیم یعنی الله تعالی رسولنه
صلی الله تعالی علیه وسلم خطاب ایدوب بیورر که یا محمد سن خلق عظیم اوزره سن یعنی
اخلاق حمیده الهیه ایله تمام متخلق اولمش سن حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها سوال اتدیلر که
رسول الله نک خلقی نه ایدی دیو بیوردیلر که رسول اللهک خلقی قرآن ایدی
بو طریقه سلوک ایدنلر حسن خلق لازم در سیء الخلق اولنلر کمنه یه بو طریقدن
حصه یوقدر نه قدر چوق عمل ایدرلر ایسه ده بس هر سالکه لازم در که اخلاق الهیه ایله
متخلق اوله بنتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم تخلقوا باخلاق الله دیو بیورمشلر یعنی الله
تعالی نک اخلاقی ایله متخلق اولوک دیو بیورر کرچه بو ذکر اولنان منازل اخلاق منازلنی در
تکن بو بابه باب الاخلاق دیدیلر بو منزلده ظهوری زیاده اولدوغیچون الخلق ما یرجع الیه
المتکلف من نعته یعنی خلق بو طائفه قتنده شول وصفه دیرلر که تکلف ایله
و تدریج ایله اکا نهایت بلوب استقرار بولمش اوله شول وصفلکه کلوب وکیدر انلره
خلق دیمزلر تمام استقرار بولمیجه واجتمعت کلمة الناطقین فی هذا العلم علی
ان التصوف هو الخلق یعنی بو تصوف علمنده سوز سویلینلرک کلامی مجتمعدر که
تصوف دیدکلری خلق در هر کیمک که خلقده فضلی وار تصوفده ده فضلی وار
قال و جامع الکلام فیه یدور علی قطب واحد وهو بذل المعروف وکف الاذی

یعنی

یعنی بو طائفه نک مجموع کلاملری بو خلق حقنده بر شی اوزرینه دائر در محصلی
اولدر که خلق دیو خلقه معروفی بذل ایدوب اذاسنی کف اتمکدر یعنی خلقه ایلکی و نفعی
صرف ایدوب وضرری خلقدن منع اتمکدر قال وانما یدرک ذلک فی ثلثة اشیاء
فی العلم والجود والصبر یعنی بذل معروف وکف اذی که جمیع حسناتک اصلیدر بو
ادراک اولنمان الا اوچ نسنه ده ادراک اولنور اولکی علمدر یعنی علم بالشریعت در
علم شریعتی بلمین کمسنه شرعا معروفه دن بلمز فی ولدی محل تقلید جهتنه مرتبه یه مخالف بلمز
بلکه معروفه منکر ظن ایدر و منکری معروف ظن ایدر کندی خیر ایدر بین ظن ایدر
شر ایدر حاشا معصیتی عبادت صانور شیخ نامنه شمدیکه زمانده اولان جهله کبی وانلره تابع
اولان مرده کبی نعوذ بالله من ذلک علما خلقدن ایکنجیسی جوددر زیرا سالکک
طبیعتنده جود و سخا اولمازایسه مواقعنی بلور و لکن بذل ایدمز طبیعتی ساعده
ایدمز بخل غلبه ایدر بذل معروف اتمکه مانع اولور اوچنجی اصلی صبردر زیرا صبری
اولمیان سالک خلقک اذاسنه متحمل اولمیان بلکه انلر ایله مقابله اتمک استر بس
بو اوچ نسنه دن بریسی اولمسه کشی حسن خلق بولمیان حسن خلق اولمیجق بو
طریقدن نصیبی یوقدر اتدوکی وضع تصنع محض در و یا خود جهل صرف در
قال وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی ان یعرف مقام الخلق انهم باقدارهم مربوطون
وفی طاقتهم محبوسون وعلی الحکم موقوفون فتستفید بهذا المعرفة ثلثة اشیاء
امن الخلق منک حتی الکلب ومحبة الخلق ایاک ونجاة الخلق بک یعنی خلق

بو طائفه قتنده اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی اولدر که طریق اخلاقده
سلوک ایدن کمسنه یه لازمدر که مقادیر ناسی بیله پس آدمی سنک بلمکلکدن
تحقیقا خلق کندی قدرلرینه مربوطلردر هر کمسنه نک الله تعالی قتنده قدر
مقدوری واردر انکله مربوط درلر انلر تجاوز ایلمز و دخی هر کشی کندی طاقتنه
محبوسدر تا اولکه حبسدن خلاص اولمان و دخی هر کشی الله تعالی نک قوللری حقنده
اتدوکی حکم اوزره موقوفلردر اصلا تعدی ایلمزلر پس هر کمسنه ایله حالنه مناسب
معامله ایلمک لازمدر جاهللره عالملر کمالنی تکلیف ایتمک کرکلر و عالملره جاهللر
کمالنی تکلیف ایتمک کرکلر پس خلقک حالنی بویله ایدوکنی تمام بلیجک اوچ نسنه
حاصل اولور اولکی اولدر که خلق سندن امین اوله حتی کلبلر دخی سندن امین اوله
زیرا قضاء سابق اوزره موقوف و قدرلرینه مربوط و طاقتنه محبوسلردر اولیجق
انلره خلاف وسعنده اولان نسنه تکلیف اولمان و انلرک اتدوکی سنک قتکده
معذور اولور اکر انلر اذی دخی ایلرلر ایسه و انلره دائم مرحمت ایدوب بذل
احسان ایتمک لازم اولور ایکنجی حاصل اولان نسنه اولدر که خلق سکا محبت ایدر
زیرا سندن نفع کورلر و ضرر کورمزلر اما انلری مقابله سنده احسان کورلر
پس محبت لازم کلور سکا محبت ایدیجک سنک نصیحتک طیوب سوزکه اطاعت
بلورلر که حاصل اولان نسنه نک اوچنجیسی در پس حسن خلقک اوله سنده رحم
اصلی و فرعی بودر که ذکر اولندی قال والدرجة الثانية تحسين خلقك مع الله

وتحسينه منك ان تعلم ان كل ما ياتي منك يوجب عذرا وكل ما ياتي من الحق يوجب شكرا
وان لا ترى له من الوفاء بدا يعني خلقك ایکنجی درجه سی سالك الله تعالی ایله حسن خلق
ایتمکدر الله تعالی ایله سندن حسن خلق و حسن معامله اولدر که تحقیق بله سنکه هر نسنه که سندن
صادر اولمشدر اعتذاره محتاجدر ناقصدر اکرچه عبادت اولورسه استغفاره محتاجدر
و هر نسنه که حق تعالیدن کلور شکر ایجاب ایلر اکا شکر لازمدر اکرچه صورت بلا دخی
اولورایسه زیرا هر بلاده نیجه نعمت واردر و دخی تحقیق بیله سنکه هیچ بر نسنه نک
شکرنی ادا ایدن بلمک ده ممکن دکلدر همان عجزنی بیلوب قصورینه اعتراف
ایدوب حقدن مغفرتنی رجا ایتمکدر قال والدرجة الثالثة التخلق بتصفية الخلق
ثم الصعود عن تفرق التخلق بمجاوزة الاخلاق يعني خلقك اوچنجی درجه سی خلقک
تصفیه سیله تخلقدر یعنی خلقی شویله تصفیه ایدر که اصلا اخلاق حمیده کندیه
مضاف قلمیه بلکه حقدن فضل و احسانی بیله اندنصکره تخلق تفرقندن صعود
و ترقی ایدن اخلاق مرتبه سنی تجاوز ایتمکدر یعنی اخلاق حمیده ایله متخلق اولور
تکلفدن تجاوز ایدن بلکه جناب حقیه متوجه اولوب اخلاقدن دخی غیبت ایده
اول وقت اخلاق اکا تابع اولور زیرا تمام ملکه اولمشدر

باب التواضع

قال الله تعالى وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا يعني الله تعالی بیوردی
ایلده که رحمانک قوللری شول کمسنه لردر که یر اوزرینه رفقله و تواضعله یوریلر
قال التواضع ان يضع العبد لصولة الحق يعني تواضع دیو بو طائفه قتنده

حقك حكمنه عبد تواضع ایدوب انقیاد اتمک دیرلر قال وهو علی ثلث درجات

الدرجة الاولی التواضع للدین وهو ان لا یعارض بمعقول منقولا ولا یتهم للدین

دلیلا ولا یری الی الخلاف سبیلا یعنی تواضع اوچ درجه اوزره در اولکی

درجه سی دین ایچون تواضع ایلمکدر یعنی هر نسنه که اشلر کرکه اوامره امتثال

کرکه نواهیدن اجتناب همان مجرد تعبد مراد ایدوب حقه انقیاد ایدوب

تذلل ایدر پس لمدی احکام شرعیه یه اصلا عقلله معارضه اتمیه زیرا عقل اسرار

شرعی ادراک اتمکدن قاصردر مگر کیم شارع طرفندن بیان اوله بلکه همان

شارع طرفندن بر امر که وارد اوله امتثاله مسارعت اتمک لازم در مقتضای

عبودیت بودر و دخی امور دینیه ده اصلا بر دلیله تهمت اتمه دن

بلکه هر دلیله ایمان محض و اعتقاد صحیح ایله ایمان و اعتقاد ایدوب حسن قبول

ایله قبول اتمکدر زیرا دلیلده نقصان اولمق احتمالی یوقدر بلکه بوندن کندی

عقلندن در و شویله قوی اعتقاد اتمک کرکدر که خلاف احتمالنی قطع ایده

اصلا خلافه طریق قالمق کرکدر دین ایچون تواضعک اولکی درجه سی

قال ولا یصح ذلک الا بان یعلم ان النجاة فی البصیرة والاستقامة بعد الثقة

والبینة وراء الحجة یعنی تواضعک اولکی درجه سی که ذکر اولندی صحیح

اولماز الا سالک بلمکدر اولورکه تحقیقا نجات بصیرتدن در یعنی سلوکده شبهاتدن

نجات بصیرت ایله ادراک اتمکدر و دخی کندی علوم شرعیه من عند الله کلمشدر انزه خطا

احتمالی

احتمالی یوقدر و دخی طریق حق اوزره استقامت علوم شرعیه یه تمام اعتماد و

اعتقاد اتدکدنصکره در علوم شرعیه یه اعتقاد و اعتمادی اولمین کمسنه طریق

حق اوزره مستقیم اولمیان و دخی بلمک کرکدر که کمال بیان و حقائق اشیایه

اطلاع علوم شرعیه نک ماوراسنده در علوم شرعیه یی علما و عملا تکمیل

اتمین کشیه علوم مکاشفه دن نصیب یوقدر بعض صورت کشفده

کورینن القاء شیطانی در بعض راهبلر اولدوغی کبی اصلا دین اسلامدن

دکللر که اعتمادا اتمک خطای محضدر بلکه کفر صرف در قال والدرجة الثانیة

ان ترضی بمن رضی الحق لنفسه عبدا من المسلمین اخا وان لا ترد علی

عدوک حقا وتقبل من المعتذر معاذیره یعنی تواضعک ایکنجی درجه سی اولدر که

شول مسلمانی که حق تعالی قول ایدنمکه قبول ایدوب راضی اولدی سن دخی

انی قرنداشلغه راضی اولوب حسن قبول ایله قبول ایدرسن والا

حق اوزره تکبر اتمش اولورسن خصوصا سن بلمزسنکه اول کمسنه نک

الله تعالی قتنده مرتبه سی نه مرتبه در نه که اول کمسنه نک مرتبه سی حق تعالی قتنده اعلی اوله

الله تعالی انک تفضیل و تعظیم اتدکی قوله حقارت نظریله نظر اتمش اولورسن

نعوذ بالله من ذلک و دخی هر کمسنه یه حقی واجب حقدن رد اتمیه اکرچه

دشمنک دخی اولورسه اکر دوستک اولورسه خود دخی اولیدر پس بن بر مؤمن

بو منک قرنداشی در نص قرآن ایله ثابت در پس مدعا هر مؤمنک هر مؤمنه

اولادن حقنی ویرمک کرکدر و کافرلر مؤمنلرک دشمنلریدر زیرا الله تعالینک
دشمنلریدر الله تعالینک دشمنی مؤمنک دخی دشمنیدر انلرک دخی حقنی ویرمک
لازمدر کرک دنیایه متعلق اولسون و کرک آخرته متعلق اولسون کافره
نصیحت ایدوب دینه دعوت اتمک دخی جمله حقوقدندر آخرتده طلب ایده
ودخی هر اعتذار ایدنلرک عذرینی قبول اتمکدر مکر شرعه مخالف اوله اول وقت
حق تعالی مقدمدر • والدرجة الثالثة ان تتضع للحق فتنزل عن رأيك
وعوائدك في الخدمة ورؤية حقك في الصحبة وعن رسمك في المشاهدة
یعنی تواضعک اوچنجی درجه سی حق ایچون تواضع اتمکدر پس آمدی
حقه تواضع اولمان الا حقک خدمتنده کندی رأیکدن اینمکله اولور
وعوائدکدن نزول اتمکله اولور ودخی کرک حقله کرک خلقله صحبتکده
کندکی ایچون اصلا حق کورمکله اولور ودخی مشاهده ده کندو رسمکدن
نزول اتمکله اولور اما خدمتده کندی رأیکدن نزول اتمک معناسی اولدر که
حقه خدمت و عبادت اتدیکک وقت محضا حقک امرینه امتثال ایدوب
شرع شریف نیجه وارد اولدیسه اکا موافقت ایدوب اصلا کندی رأیکی
عقلکه دخل اتدرمیه سن بلکه همان مجرد تعبد مراد ایده سن کرک عقلکه
موافق اولسون کرک اولمسون اما عوائددن نزول اتمک معناسی اولدر که
هر نسنه که عبادتلردن سکا اوله کرک دنیاده حسن ذکر و زیاده جاه و کرک

آخرتده

68

آخرتده هر غرضدن و عوضدن بری اولهسن بلکه مجرد همان تعبد ایدوب حق
عبودیتنی ادا ایده سن زیرا اکر بونلردن بریسی مراد اولنورایسه عبادت
وحقه تواضع اولماز بلکه کندی غرضنی تحصیل اولنور واما صحبتده حقنی کورمه
مکک معناسی اولدر که اکر خلقله صحبت ایدرسک هر مؤمنک سنک اوزرکده
حقی واردر انلری بیله سن و خدمتلرنده قصور کوریلورسه اصلا انلرده سنک
حقک یوق ایدوکنی بیله سن بیلمز ایسک حقه تواضع ایدرمزسن زیرا جمیع
حقوق حقک ایدوکنه معارضه ایدوب کندوکه دخی حقی اثبات اتمش اولورسن واکر
حقله صحبت ایدرسک خود اصلا سنک الله اوزرنده حقک یوقدر عبادت مقابلهسنده
ثواب حقمدر دیو توهم ایدرسک حاشا عبادت دخی حقک توفیقیله اولشدر کرک
حق سنک اوزرکده ثابت اولشلولدی اما مشاهده ده رسمکدن نزول
اتمک معناسی اولدر که تجلیات واقع اولدقده بالکلیه کندکدن فانی اولوب
حقک وجودیله موجود و بقاسیله باقی اولهسن اما بو مرتبه کسبی و اختیاری
دکلدر شویله معلوم اوله

باب الفتوة

قال الله تعالى انهم فتية آمنوا
بربهم وزدناهم هدى یعنی حق تعالی اصحاب کهف حقنده مدح طریقیله
بیورمشدر ایدی که انلر یکیتلر ایدی تنکریلرینه ایمان کتوردیلر بز دخی انلری هدایت
بونلردن زیاده ایلدک دیو بیوردی پس بوندن معلوم اولدیکه فتوت بر ممدوح
صفت ایمش قال الفتوة اسم لمقام القلب الصافي من صفات النفس یعنی

فتوت دیبو بوطائفه قاتنده صفات نفسدن صافی اولان مقام قلبده اسیدر
مال نکتة الفتوة ان لا تشهد لك فضلا ولا ترى لك حقا. یعنی خلاصهٔ فتوت
اولدر که اصلا سنك کمسنه نك اوزرینه حق کورمیه سن وجمیع خلقك سنك اوزرکه
حقنی بیله سن واصلا هیچ برلحدك اوزرینه کندنك اچون فضل کورمیه سن بلکه جمیع
خلقدن کندوکی ادنی وناقص کوره سن. وهی علی ثلث درجات الدرجة الاولی ترك
الخصومة والتغافل عن الزلة ونسیان الاذیة. یعنی فتوتك اوج درجه
اوزره در اول درجه سی اولدر که خصومتی ترك ایدوب اصلا کندینك حقکی برکمسه ایله
خصومت اتمیه سن ظاهرا واصلا حقك واردر دیو قلبکه کتورمیه سن
باطنا و دخی هر مؤمنك زلة سندن تغافل ایده سن کانه اصلا بلمش کبی کورمزسن
و دخی سکا اولان اذالری ونوده سن کانه اصلا سکا اذی اتمش کبی ده ن
والدرجة الثانیة ان تقرب من یقصیك وتكرم من یؤذیك وتعتذر الی
من یجنی علیك سماحا لا کظما وبراحا لا مصابرة. یعنی فتوتك ایکنجی درجه سی
سکا عصیان ایدن سنك تقرب اتمکدر وسکا اذا ایدنه سنك اکرام اتمکدر
وسنك اوزرنکه جنایت ایدنه اعتذار اتمکدر بو مذکورلری طیب خاطر ایله وصفا
قلبله ایده سن کظم غیظ طریقیله اولمیه وطیب نفس ایله ایده سن صبر طریقیله اتمیه
بلکه قلبکده دخی تمام نشاط وصفا ورضا بوله سن. والدرجة الثالثة ان لا
یتعلق فی المسیر بالدلیل ولا تشوب اجابتك بعوض ولا تقف فی شهودك علی رسم

یعنی

یعنی فتوتك اوچنجی درجه سی سیر الی الله ایدوب قطع مراتب اتمکده دلیل
عقلی به تمسك اتمیه سن بلکه کشف حقائق اشیاده عقل راجل وقاصردر
بلکه کتاب وسنته تمسك ایدوب شیخك اشارتیله سیر ایده سن و دخی حقه اجابتکی
عوض وغرض قارشدرمیه سن زیرا حقه اجابتی بعوض اولورسه اول سالك عوض
اسیری اولور فتوت حیرتیده ایکیسنك ما بیننده مباینه واردر و جمیع اولان
و دخی شهودکده رسم اوزرینه وقوف اتمیه سن بلکه حقائق اشیای علی ما هی علیه
ادراك ایده سن عین حقیقت وعین بصیرتله ادراك ایده سن. واعلم
ان من احوج عدوه الی شفاعته ولم یخجل من المعذرة الیه لم یشم رائحة الفتوة.
یعنی بو وصف شویله بیورر که تحقیق بلکه سنك شول کمسنه که دشمنی شفاعته محتاج
ایده غنا عتذاردن اولا عفو اتمیه و دشمنی اعتذاره محتاج ایدن انوك اعتذارندن
اوتنمیه اول کمسنه فتوت رائحه سنی قوقلامشدر و فتوتدن نصیب المامشدر
دعوای فتوت ایدرسه دعواسنده کاذبدر. ثم فی علم الخصوص من طلب نور
الحقیقة علی قدم الاستدلال لم یحل له دعوی الفتوة ابدا. یعنی خواص اولیانك
علمنده بودر که برکمسنه نور حقیقتی یعنی علم حقیقی طریق استدلال ایله طلب اتسه
اول کمسنه یه دعوای فتوت حلال اولمان ابدا زیرا فتوتك نهایتی محبوب حقیقیدن
غیردن بالکلیه محجوب اجلی من الشمس الی مشاهده اتمکدر ماسوی اسرندن خلاص در
استدلال خود حقی ماسوا ایله بلمکدر پس بو نیجه محبت در که محبوبنك وجودینی

وكمالاتني غيردن بلور بلكه عاشق صادق اولدر كه معشوقندن غيريه نظر ايدرمز

باب الانبساط قال الله تعالى حكاية عن كليمه على سيد المرسلين وعليهم الصلوة

والسلام اتهلكنا بما فعل السفهاء منا ان هي الا فتنتك تضل بها من تشاء وتهدي

من تشاء يعني حق تعالى موسى پيغمبر عليه الصلوة والسلامدن حكايت ايلر سامري قصه سنده

ديمشكه يا رب بزدن سفيه لر اشلدوكي فعل ايله بزي هلاك ايلرميسن بوخود

دكلدر الا سنك امتحانكدر بو فتنه وامتحانه سببيله ديلدوككي اضلال ايلرسن

و ديلدوككي هدايت ايدرسن ديو نقل ايلر وجه انبساط اولدر كه حضرت موسى

عليه السلام حق تعاليه بزي هلاك مي ايلرسن ديو خطاب ايلدي كيدر ظاهر اقتضاسي

اجلال تسليم فهم اولنمز ايدي اما انبيا حقنده معاملات احوالني يلدك بلورلر بن

فهم اتديكمز كبي دكلدر انوكيچون موسى پيغمبر عليه السلام بويله بيورب وحق تعالى

دخي بن حكايت ايدي ويردي قال الانبساط ارسال السجية والتحاشي

من الخشية وهو السير مع الجبلة يعني انبساط ديو بو طائفه قتنده طبيعتي

كندو مقتضاسي اوزره صالحي ويروب وخشيت دن تجنب اتمكه ديرلر

يعني طبيعتي جبلت اصليه سندن جقمار بو كه سبب الكثرت ايله احتياط اولور

قال وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى الانبساط مع الخلق وهو ان لا تعتزلهم

ضنا على نفسك او شحا على حظك وتسترسل لهم في فضلك وتسعهم بخلقك

وتدعهم يطئونك والعلم قائم وشهودك المعنى دائم يعني انبساط بو طائفه قتنده

اوج درجه اوزره در اول درجه سي اولدر كه خلقك صحبتني واختلاطني

ترك ايدوب انلردن عزلت اتميه سن كندو حضوره مانع اولور ديو كندوكي

انلردن يكرك كوروب انلر ايله صحبت واختلاط اتمككركا اذل وادني

صحبتي دن دريغ ايده سن كاه كندي نفسكي انلردن صيانت ايده سن بلكه انلر ايله

مصاحبت واختلاط ايده سن وفضلكدن انلره افضال واسترسال ايده سن

وانلري جميعسنه خلقكي واسع قله سن وانلري ترك ايدوب قويه سنكه سني

اياقلر ايله بصه لر يعني عام انلرك اذاسنه متحمل اوله سن اما علم شريعت قائمه

من جمله علمكه مانع اوليه لر انلرك خاطرلري ايچون امور شرعيه ده اصلا بر نسنه يه

خلل ونقصان كتورميه سن وشهودك دائم اوله انلر سني حقدن مشغول اتميه لر

اكر بو ايكي معنايه خلل كلور ايسه انبساط دكلدر بلكه خلقي حق اوزرينه ترجيح در

نعوذ بالله من ذلك قال والدرجة الثانية الانبساط مع الحق وهو ان لا يحبسك

خوف ولا يحجبك رجاء ولا يحول بينك وبينه آدم وحواء يعني انبساطك

ايكنجي درجه سي انبساط مع الحق دن نتكيم حضرت موسي دن روايت اولندي

انبساط مع الحق اولدر كه خوف سني حقدن بعيد اتميه ودخي رجا منع اتميه

ودخي حقله سنك ما بينكه آدم وحوا كيرميه يعني معاملاتندن خوف ورجا

اصلنوده ن بر اثر ماد اكه مقام خوفده دن انبساط ممكن دكلدر نيله

احلال [illegible] مقام رجاده دن كيرو انبساط اولماز

زیرا رجا مانع اولور و بالجمله حقله معامله دن غیری نسنه انبساطه مانعدر
والدرجة الثالثة الانبساط فی لا نطولد عن الانبساط وهو رحب الهمة
لا نطوله انبساط العبد فی بسط الحق تعالی. یعنی انبساطك اوچنجی درجه سی
عبد کندی انبساطندن کچوب واسع الهمة اولوب حقك باسط اسمیله
متحقق اولوب بسط حقله منبسط اولمقدر نهایت انبساط بودر

باب فی الاصول فهو عشرة ابواب وهی القصد والعزم والادب
والارادة والیقین والانس والذکر والفقر والغنی ومقام المراد

باب القصد
قال الله تعالی ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدرکه
الموت فقد وقع اجره علی الله. یعنی حق تعالی بیورویب ایدر که شول کمسنه که اونده
چیقان الله ورسول الله مهاجرت قصدنه مقصوده نه یتشمدین اولکسیه موت
یتشوب اولورسه تحقیق اول کشینك اجری الله تعالی اوزرینه واقع اولمشدر مضمون
آیتدن مفهوم اولدیکه نیت خالصه که اوله همان اشلمش کبی ثواب حاصل اولور
ایمش. وهو الازماع علی التجرد للطاعة یعنی قصد دیو بو طائفه قتنده
طاعت ایچون تجرد اوزرینه ازماع دیر ازماع دیو تصمیم عزمه واجماع
همه دیرلر یعنی تحصیل طاعت و تصمیم عزم و جمع همت ایدوب جمیع
علائقدن تجرددر. وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی قصد یبعث علی
الارتیاض ویخلص من التردد ویدعو الی مجانبة الاعراض یعنی قصد

اوج درجه اوزره در اولکی شول قصددر که سالکی ریاضت اوزرینه بعث ایدوب
قوت ویره و حظوظ نفسانیه دن بعید ایله و تردد قرطرسندن خلاص ایله
و عبادتدن دنیاوی و اخروی عوض رجاسندن بعید ایلیه و عوض قارشلغندن
دخی قورتاره بلکه همان مجرد الله ایچون اوله نه عقابدن نجات ونه ثوابه وصول
مراد اتمز اکر بویله اولمازسه اول سالك قصدینی تصحیح اتمشدر. والدرجة الثانیة
قصد لا یلتقی سببا الا قطعه ولا یدع حائلا الا منعه ولا تحاملا الا سهله.
یعنی قصدك ایکنجی درجه سی شول قصددر که طریق حقده هیچ بر سببه ملاقی اولمازالا
اول سببی قطع ایدوب فعل حقه اسناد ایده قوت یقینی اولدیغیچون سببه اسناد
اتمز و دخی حقله کندی مابیننده بر حائل قومازالا منع ایده بلکه انجذاب کلی ایله حقه
منجذب اولور جمیع حجبی کشف ایده کرکسه ظلمانی اولسون کرکسه نورانی اولسون
کرکسه خلقی اولسون کرکسه کسبی اولسون و دخی هیچ بر مشقت قومازالا آسان
ایده زیرا سالك طلبنده یقین اوزره اولوب قصدی قوی اولیجاق جمیع شاق
اکا آسان اولور بلکه امور شاقه ایله متلذذ اولور و نفسنی امتحان ایدر دائما لذت
و شوق و ذوق اوزره اولور. والدرجة الثالثة قصد الاستسلام لتهذیب العلم و
قصد اجابة لداعی الحکم وقصد اقتحام بحر الفناء. یعنی قصدك اوچنجی درجه سی
قصد استسلام در تهذیب علم ایچون یعنی علوم شرعیه یه تعلیم قصد ایله فهمالنی
و احوالنی و اخلاقنی تهذیب ایتکیچون شول سالك که ظاهرا و باطنا احوالنی

علوم شرعیه یه تسلیم و توفیق اتدی آندن حاکمی شیطاندن اکر خوارق عادت
ده خطالرها ایلکه ودخی داعی حکم الهی یه اجابت قصد ایدر یعنی هر حکم شرعینك
بریسی واردن عبد صالحك قلبنك اکا میلی واردر اولکه قلبکه نور توفیقله منوّر اوله
بالضروره احکام شرعیه یه منجذب اولور آنوکله محکوم علیه اولق استر و انوکله
عملا عمکله حقیقتنه واقف و مطلع اولور بو سببله بحر فنایه قصد ایدوب تجلیات
الهیه یه قابلیت کلور هر بر مرتبه تجلی اولور اول مرتبه فنا حاصل اولور

باب العزم

قال الله تعالی فاذا عزمت فتوکل علی الله یعنی حق تعالی
رسولنه خطاب ایدوب بیورر که قچان بر نسنه یه عزم ایلسك الله تعالی یه
توکل ایله دیو نصیحت ایدر العزم تحقیق القصد طوعا وکرها یعنی عزم
دیو بو طائفه قتنده تحقیق قصده دیرلر قصد حقیقتده نیتدر تحقیق
قصددن مراد نیتی خالص و قوی اتمکدر زیرا شروعه باعث اولان نیتدر
شویله که نیت خالص اولمیه شروع خالص اولمان قال طوعا وکرها یعنی حق تعالی
قتنده مقربلر اولان نسنه لره نیتنی خالص ایدوب توجه تام له توجه اتمکدر اختیار ایله
فاختیاری اولنلر شول عقله و نفسه ملایم اولنلردر علم کبی و کوچکلر عمل کبی ظاهرا
دخی حسن ذکی ویرر اول اجلدن نفس دخی میل ایدر اختیار ایله اولمیوب کرها
اولنلر تحرّز کبی ملامت اختیار اتمك کبی و خلقدن ایچنم کندویه قدر ویرن
نسنه لری ترك اتمك کبی بس امدی داعی حقه صدقله اجابت ایدوب طوعا

وکرها

وکرها طریق حقده هر نه کلورسه قبول اتمکدر نیتکم بیورمشلردر بیت اجد الملامة
في هواك لذيذة حبا لذكرك فليلمني اللوّم قال وهو على ثلث درجات الدرجة
الاولى إباء الحال على العلم بشيم برق الكشف واستدامة نور الانس والاجابة
لاماتة الهوى یعنی عزم اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی سالکك حالی
علمی اوزرینه غالب اولقدر هر عملکه اشلر حال الله اشلمکدن برق کشف کورولوب
نور انسك دوامنی طلب ایدوب و نفسك هواسنی اولدرمکه دعوت ایدن نسنه یه اجابت
ایدوب هوای نفسی بالکلیه قتل اتمکدر حالی علمه غالب قلمغك وجهی بودرکه فنا اقتضا اتمز
غائبانه عمل اتمکه مانع اولماز اما حال صادق صاحبنك بقیه وجود قومازدن دائما
انس اقتضا ایدر بر لحظه غیبته قائل اولماز و کندوحی کمال فنا ایله افنا اتمك استر
زیرا کندی تمام فانی اولمیجق حجاب رفع اولماز اثنینیت مانعدر اکر نفس کندی
هواسنی اقتضا ایدر زیرا حیاتی انوکله در ولکن سالك صادق طوعا وکرها فنا
مطلق اختیار ایدوب جمیع ماسوادن محجوب دائما مشاهده استر قال والدرجة الثانية
الاستغراق في لوائح المشاهدة واستنارة ضياء الطريق واستجماع قوى الاستقامة
یعنی عزمك ایکنجی درجه سی سالك انوار مشاهده ده مستغرق و جمیع ماسوادن ذهول
ایدوب طریق نورحقله سلوك ایدوب کمال بصیرت اوزره اولوب جمیع قوای ظاهره
و باطنه سن جمع ایدوب مقصودی هان بر مقصود اولمقدر بلکه کندی عزمنك
دخی خلاصه عزم اتمکدر قال والدرجة الثالثة معرفة علة العزم ثم العزم على التخلص

من العزم ثم الخلاص من تكاليف ترك العزم فان العزم يعني عزملك اوچنجی
درجه‌سی عزم ونيتدر بو سالكك وجودندن حاصل اولدوغنی بيلوب ترك
اتمكدر عزم اتمكدر اندنصكره عزمی ترك اتمكدر دخی نوعا وجوددن و نفسنه
بر شیء اسناد اتمكدن خالی دكلدر ايدوكن بيلوب دخی تركنی ترك ايدوب كندوسنی
بالكليه افنا ايدوب جميع تصرفاتدن تجرد ايدوكنی تمام حال وذوقا اتمكدر زيرا
سالكه عزملك غايت ويردوكی فائده عزملك دخی علت ايدوكنی بلمكدر اينی
بلدكدنصكره لا حول ولا قوة الا بالله معناسيله متحقق اولوب اصلا كندويه
نسنه اسناد ايلمز

باب الارادة

قال الله تعالى قل كل يعمل على شاكلته
يعنی حق تعالی بيوروب ايدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم سن بو خلقه بيان
ايدوب ايتكه هر كمسنه خلقت اصليه‌سی اوزره عمل ايدر كندو جبلتنده واستعداد
ازليسنده نه قوندیسه ظهور ايدیجك اولدر اندن بر درجه تجاوز ايلمز
قال الارادة من قوانين هذا العلم وجوامع ابنيته وهي الارادة لدواعي
الحقيقة طوعا يعنی بيوروب ايدر كه يعنی ارادت علوم حقيقيه‌نك قوانيننن
قوانيننندندر واصولندندر ارادت صحيح اولمیجق بو علوم حاصل
اولماز زيرا بناسی ارادت صحيحه‌در بو علوملك جميع ابنيه‌سی ارادت اوزره
بنا اولمشدر ارادت بو طائفه قتنده داعی حقيقته اختيار ايله اجابت
وانقياد اتمكدر داعی حقيقیدن مراد شول قلبنده اولان خواطر حقانيه‌در كه

سالكی حقيقته جذب ايدر اولكمسنه كه انوك جبلتنده سعادت قونلمشدر وفطرة
سليمه اوزره خلق اولنمشدر انوك كبی كمسنه‌لر بونلك كبی خواطر حقانيه‌يه رعايت ايله
اجابت ايدرلر اما شول كه شقاوت ذاتيه‌لری سبقت اتمشدر انلر خواطر شيطانيه
وخواطر نفسانيه‌يه اجابت ايدوب خواطر حقانيه‌يه عصيان ايدرلر اولوك فاسد وقبيح
فعللری انلره خوش وكوكجك كلور نعوذ بالله من ذلك قال وهي من تلك درجات
الدرجة الاولى ذهاب عن العادات بصحبة العلم وتعلق بانفاس السالكين مع صدق القصد
وخلع كل شاغل من الاخوان ومشتت الاوطان يعنی ارادتك اول درجه‌سی امور
عاديه‌دن محجوب وطبيعت معتاد اولدوغی نسنه‌لردن كچمكدر علوم دينيه‌يه ملازمت
اتمكله بلكه هر نسنه كه اشلر علم مقتضاسيله اشليوب طبع مقتضاسيله اشلمیه‌در
طبع مقتضاسيله اشلمك بهائم حالیدر انسانك حالی علمنه تابع اولوب علميله عمل اتمكدر
طبيعتنه كوكه موافق اولسون كرك اولمسون ودخی طريق حقه سالك اولنلری اخوان اتخاذ
ايدوب انلرك نفسلريله متبرك اولمقدر و اندن كلی اعتقادله صدقی قصد ايله ايدوكی
جميع شواغلی كيدرمكدر دنيا اخوانندن ودخی احوالنه پريشانلق ويرن نسنه‌لری
ترك اتمكدر وطندن دخی واقربادن بلكه هماندر مصاحبتی اخوان فی الله كه تجرد فی
سبيل الله منقطع عن الخلق اولمشلردر انلره حصر اتمكدر ارادتك ادنی مرتبه‌سی دخی بودر كه يكمودر
اكر بو مرتبه اولمازسه اولكمسنه مريد دكلدر تجتق سالك ويا نجه كامل اولور زماننده اولور
مفسدلرك تقولاتنه مغرور اولمامق كركدر انلر شيطانلردر اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

قال والدرجة الثانية تقطع بصحبة وقت وتح الانس والسير بين القبض والبسط
يعني اراد تك ایکنجی درجه سی ماسوادن تدریجله منقطع اولوب حالنه مشغول اولمقد
زیرا هر حالك بر وارده ی واردر اکا کوره عمل اتمك کرکدر ماسوادن منقطع اولمق الله
سالکه انس بالله ایراث ایدر اوکا انسله مستریح اولور عبادات تقلیله واعمال
بدنیه مشقتندن خلاص اولور بلکه سالکه اول وقتده عبادتدن لذت وسوکلو
نسنه اولمان زیرا انس مع الله افاده اتدکی مشاهده ایدر اول سالك عبادتده
نتیجه مشقت کورمز بلکه اکا اول حالده اندن اولو نعمت اولمان ودخی قبضله بسط
ما بیننده سیر اتمکدر زیرا اول حالده سالك دخی سیر اوزره در کاه قبض اوزره اولور
کاه بسط اوزره اولور نهایتی الله تعالی یه رجوعدر نیتکم الله تعالی بیورر والله
یقبض ویبسط والیه ترجعون قال والدرجة الثالثة ذهول مع صحة الاستقامة
وملازمة الرعاية على تنزيه سر الادب یعنی اراد تك اوچنجی درجه سی جمیع ماسوادن
ذهول وغیبوبتدر حتی کندو نفسندن دخی ذهول در حال غلبه سیله وشوق
وسکر هجومیله کندوسندن وغیردن کلیاً کچمکدر اما استقامتده صحت اوزره اولمغله
اوقاتنی رعایت اوزره اولوب امور شرعیه یی ادا اتمکله اصلا امور شرعیه یه
خلل کلمامك شرطیله شویله که امور شرعیه ده بر نیه خلل کتوره اکر عقلنده خلل کتورمغی
زندقه یه راجعدر اکر عقلنده خلل کلدیسه جنونه راجعدر ودخی رعایت لازم
اولیجق اشیانك رعایتنده ملازمت اتمکدر شیخنك حقوقنی رعایت کبی

سائر

وسائر اخوانك حقوقنی رعایت کبی قوت غلبه حال بونلره نقص ویرمامك کرکدر
اکر ویرسه ارادت دکلدر واولکمسنه مرید دکلدر بلکه شیطان مریدیدر

باب الادب

قال الله تعالى والحافظون لحدود الله یعنی حق تعالی
بعض قوللرینه ایدکه بونلر الله تعالی نك حدودینی حافظلردر دیو مدح ایله حدودن
اللهدن مراد آداب شرعیه در وآداب نبویه در شول کشی که حق تعالی نك هر شیده
اوزرینه رقیب اولدیغنی بیله البته آداب شرعیه یی رعایت ایدر قال الادب حفظ
الحد بين الغلو والجفاء لمعرفة ضرر العدوان یعنی ادب بو طائفه قاتنده حد شرعی
اعتدال ایله حفظ اتمکدر غلو ایله جفا ما بیننده نه زیاده افراط اتمك کرکدر نه ضایع ایده
حضرت عیسی یه علیه السلام اتدکلری کبی وشول ابدستده ونمازده بعض متزهد
لرك اتدکلری کبی ابدست صوینی بکنمیوب غاز فوت اتدکلری کبی وفاخر لباسی
لرنده وطعاملرنده حد شرعدن زائد اتدکلری دخی کبی اما جفا مرتبه سی صوفی
صورتنده بعض کمسنه لرك عوام کلمانی کبی اتدکلری کلما ولباسی کبی فاخر لباسلر
وعوام طعامی کبی نفیس طعاملر استعمال ایدوب سواك ولنشقده کاملره
ضرری یوقدر دیدکلری کبی بو ایکی مرتبه دخی ظلمدر سالك اولان کمسنه یه
لازم در که حدود شرعیه یی اعتدال ایله حفظ ایده ضرر نی بلدوکی کبی قال
وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى مع الخوف ان يتعدى الى الاياس
وحبس الرجاء من ان يخرج الى الامن وضبط السرور ان يضاهي الجراءة

یعنی ادبک اوچ درجه‌سی واردر اولکی درجه‌سی سالکی خوفنی منع اتمکدر شویله درجه‌ده
که صاحبنی ایاس مرتبه‌سنه یتشدره ورجاسنی منع وحبس اتمکدر شویله مرتبه‌دن که
امن مرتبه‌سنه یتشدره وسرورینی ضبط اتمکدر جرأت علی الله مشابهتندن
یعنی سالک طریق حقیقت اولانه خوف ورجا وسرور بابنده لازمدر اما خوفنده
شویله مرتبه اولمیه که حق تعالینک رحمتندن امیدن کسه حق تعالی خود بیورر ولا تقنطوا
من رحمة الله ورجاسنده شویله مرتبه اولمیه که حق تعالینک عذابندن امین اوله نعوذ
بالله تعالی حق تعالی بیورر ولا یامن مکر الله الا القوم الخاسرون وسرورنده
شویله مرتبه اولمیه که جرأت علی الله مشابهتی اولوب فرح مرتبه‌سنه وارمیه زیرا
حق تعالی بیورر ان الله لا یحب الفرحین بو مرتبه‌لرک کلیسی مذموم در حدوددن
حقدن تجاوزدر وظلمدر ترک ادبدر بونلر کبی کسنه سالک طریق حقیقت دکلدر
قال الدرجة الثانية الخروج من الخوف الى ميدان القبض والصعود عن الرجاء
الى ميدان البسط والترقي عن السرور الى ميدان المشاهدة یعنی ادبک ایکنجی درجه‌سی
خوف مرتبه‌سندن قبض مرتبه‌سنه خروجدر ورجا مرتبه‌سندن بسط مرتبه‌سنه
صعوددر وسرور مرتبه‌سندن مشاهده مرتبه‌سنه ترقیدر یعنی سالک مادامکه
نفس مرتبه‌سنده اوله اول مرتبه‌ده اولان حالنه خوف دیرلر ورجا دیرلر
وسرور دیرلر اما نفس مرتبه‌سندن ترقی ایدوب قلب مرتبه‌سنه وارنجق
نفس مرتبه‌سنده خوف دیدکلری حالنه قبض دیرلر ورجا دیدکلرینه بسط

دیرلر

دیرلر وسرور دیدکلرینه مشاهده دیرلر اول حاللر بو حاللره منقلب اولور
حاللر متبدل ومنقلب اولدوغیچون اسملری دخی تبدل ایدر والدرجة الثالثة
معرفة الادب ثم الغنی عن التأدب بتأديب الحق ثم الخلاص من شهود اعباء
الادب یعنی ادبک اوچنجی درجه‌سی مراتب ادبک هر مرتبه‌سنه معرفت تحصیل
ایدوب مواقعنی بلوب انوکله متحقق اولوب اندن صکره کندی ادبندن مستغنی
اولمقدر حقک تأدیبیله متأدب اولمقله نتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورر ادبنی ربی فاحسن تأدیبی پس هر سالک مقام توحیده یتشوب هر شیئی
حقدن ایدوکن مشاهده ایلر بو مرتبه‌دن صکره ادب زحمتندن خلاص
اولور یعنی آدابکا وصفلری اولور اصلا استعمال اتمکه زحمت چکمیوب
طبیعتی شویله کندو حالنده دخی قیوفیه کما ینبغی آداب الحقیقة الیه متحقق اولنده
باب الیقین
قال الله تعالی وفی الارض آیات للموقنین یعنی حق تعالی
بیورر ایدکه یر یوزنده اهل یقین اولنلره بزم الوهیتمزه دلالت ایلر نیجه
آیات واردر دیو بو آیتده اهل یقینی مدح واردر اهل یقین اولنلره دخی مدح وار ادر
الیقین مرکب الآخذ فی هذا الطريق وهو غاية درجات العامة وقيل اول خطوة
الخاصة یعنی یقین طریق حقیقت سالک اولنلرک مرکبیدر یعنی مقصودینه
ایصال ایدر نتکم مسافری مقصودینه مرکبی ایصال ایتدوکی کبی زیرا سالک طریق
حقیقتده تمام یقینی اولورسه اولمحق ثابت قدم اولوب بو طریقک مشقتنه متحمل

اولیماز

بلکه بو طریقده واقع اولان تلونات انی منع ایدوب طریقنی قطع ایدر امّا
تمام یقین اولنه اولیجاق بلورکه نجات وخلاص وعزّت وسعادت بونده در
اصلا غیره میل اتیوب جدّنه فتور کلمز بلکه تلونات ترقی سنه سبب اولور مرتبهٔ
یقین عوامك نهایت مرتبه سیدر وخواصك اول خطوه سیدر عوامله خواص
ما بیننده برزخدر وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی علم الیقین وهو
قبول ما ظهر من الحق وقبول ما غاب للحق والوقوف علی ما قام بالحق یعنی اوچ درجه
اوزره در اولکی درجه سی علم یقین در علم یقین دیو شول انبیا کتوردوکی ظاهر
اولان حق نسنه لری قبول اتمکدر احکام شرعیه کبی وهیچ انده شبهه اتمدکدر
قیامت حشر دن غائب ولنلری قبول ایدوب شبهه اتمامکدر احوال
آخرت کبی بونلر کبی دخی انبیا کتوردکلری حقیقتنده شبهه یوقدر ودخی
شول حقله قائم اولوب بو سالکه تعلیم اتدوکی علملره واقف اولوب قبول
اتمکدر سالکك رؤیای صالحه لری وبعض کشف لری کبی بونلر کبی نسنه لر
حقك تعلیمیدر اعمال صالحه ایله عمل اتمکدن حاصل اولور نیتکم رسول الله صلی
الله علیه وسلم بیورر من عمل بما علم ورّثه الله علم ما لم یعلم حق تعالینك لطف
لطف جمیلیدر که سالکلره بونلر کبی احسان اتمکله کندویه جذب ایدوب یقین
لرینی زیاده ایدر علم یقین دن عین یقینه ترقی ایدر والدرجة الثانیة عین
الیقین وهو الغنی بالاستدراک عن الاستدراک وعن الجمع بالعصیان

وخن فی الشهود حجاب العلم یعنی یقینك ایکنجی درجه سی عین یقیندر عین یقین
دیو حکم استدلالیدن عیندر ولمقدر حقیقت اشیایه واقف ولدوغی زمانده
دخی علوم نقلیه دن استغناددر اشیایی معاینه اتمکدر وعلم حجابنی مشاهده ایله
یرتمقدر یعنی علم صوری بر شیئك صورتنك ذهنده حصولنه دیرلر مشاهده دیو
شیئك کندو حصولنه دیرلر صورت شیء کرچه شیئك کشفیدر ولکن نوعا حجابدن
اولمقدن خالی دکلدر مثلا آینه ده شیئك صورتی کورینوب بر مقدار کشف اولور
ولکن حقیقت منکشف اولماز کندینك حصولی مثالی مثلا طبیب حاذق برمریضك
مرضنك حصولنه واول مرضك اوجاعنه علم حاصل ایدر ولکن طبیبده اول مرضك
صورتی حاصل اولمشدر اما طبیب کندی مریض اولسه اول مرض بعینه کندوده
حاصل اولسه شمدی بر درلو دخی حاصل اولور اول بلدوکی علمدن دخی قوی
دخی واضح علم یقینك عین یقین دخی بویله در حق یقین بوندن دخی اوضحدر
والدرجة الثالثة حق الیقین وهو اسفار صبح الکشف ثم الخلاص من کلفة
الیقین ثم الفناء فی حق الیقین یعنی یقینك اوچنجی درجه سی حق یقین در
حق یقین دیو بو طائفه قتنده صبح کشفك آغرمسنه دیرلر یعنی نور تجلینك
ظهور وغلبه سیدر سالکك علمی حقك علمنده فانی اولوب علمی کندویه مضاف
قلمقدن خلاص اولوب هر شیئی حقك علمیله بلمکدر وبالکلیه کندوزندن فنا
بولوب اصلا کندوی بحوث ایسم واثکور ایمکدر باب الانس

قال الله تعالى واذا سألك عبادي عني فاني قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان.
يعني حق تعالى رسول الله صلى الله عليه وسلمه خطاب ايدوب بيورر كه قچن بنم قوللرم
بنی سکا صوره لر سن انلره دیه سنکه بن انلره قریبم دعا ایدنك دعاسنی
قبول ایدرم انلر دخی بنم امرمی قبول ایدوب بکا کتورسونلر امیددرکه طریق
حقه ارشاد اولنه لر بو آیت دلالت ایتدیکه حق تعالى قوللرینه قریب ایمش پس بن
لازم اولدیکه حقله انس ایده لر. الانس عبارة عن روح القلب يعني
انس دیمك بو طائفه قتنده جمعیت الهیه دن حاصل اولان استراحته دیرلر
فهو على ثلث درجات الدرجة الاولى الانس بالشواهد وهو استحلاء
الذكر وهو ان يستلذ به والتغذي بالسماع والوقوف على الاشارات.
يعني انسك اول درجه سي شواغله انس اتمکدر یعنی شول مشاهده اتدکلری
نسنه لر ایله انس اتمکدر ذکرکه متلذذ اولمق کبی اولا اولمزایکن و دخی هر اشتدکی
کلامدن بر معنی اخذ ایدوب متلذذ اولوب انوکله متغذی اولمقدر حتی شول مرتبه
اولمه که یمکدن مستغنی اولیه انوك لذتنه مستغرق اولور و دخی هر شیدن صادر
اولان اشیانك اشارتنه واقف اولمقدر کرکسه حیواناتدن اولسون کرکسه جماداتدن
اولسون هر برندن بنجه کمالات الهیه ومعاملات روحانیه مشاهده اتمکدر انس
مراتبنك اول درجه سي بودر. والدرجة الثانية الانس بنور الكشف وهو
انس شاخص على الانس الاول تشوبه صولة الهيمان ويضربه موج الفناء.

یعنی

یعنی انسك ایکنجی درجه سی الله تعالینك جمالی نورینك کشفیله انس اتمکدر بو مرتبه ده اولان
انس درجهء اولیده اولان انسه غالب اولوب ازاله ایدر زیرا درجهء اولیده اولان
انس شواهد ایله انس اتمکدر درجهء ثانیه ده کی انس شهود ایله انسدر اول درجهء شهود
نور جمال حقدر بو درجه ده کی انسه هیمان و حیرت حواله اولوب بنجه سالکلرك
عقللری زائل ایدر دائم حیران قلورلر و بنجه لرك کرچه عقللری زائل اولمشدر لکن
خبرلری قالمیوب طور عقلدن خارج کلمات ایدرلر وهذا الذي غلب قوما على
عقولهم وسلب قوما طاقة الاصطبار وحل عنهم قيود العلم وفي هذا ورد
في الخبر عن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الدعا اللهم اني اسألك شوقا الى لقائك من غير
ضراء مضرة ولا فتنة مضلة. و دخی بو درجه ده کی انسه فنا قاتشور بنیادی
حقك تجلیاتی زیاده اولدقجه عبدك وجودی فانی اولور بو مقامده رسول الله صلى
الله علیه وسلمدن بو دعا روایت اولندی. والدرجة الثالثة انس اضمحلال في شهود
الحضرة لا يعبر عن عينه ولا يشار الى حده ولا يوقف الى كنهه يعنی انسك
اوچنجی درجه سی حضرت احدیت مشاهده سنده بالکلیه مضمحل اولمقدر بو کره ذاتك
عیننده ن تعبیر اولنماز زیرا تعبیر معانی عقلیه ده اولور بو معنی ذوقیدر معانی
ذوقیه قابل تعبیر دکلدر و دخی حدینه اشارت اولنماز زیرا بونك حدی یوقدر و
بونك کنهنه و حقیقتنه کسنه واقف و واصل اولماز زیرا فانی اولمشدر فانی اولان کندو
فناسندن بلمز. باب الذكر قال الله تعالى واذكر ربك اذا نسيت يعني حق تعالى

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خطاب ايدوب بيوردي كه سن تكرار ذكر ايله انى تردد غلد
وقت يعني دائما ذكر ايله هيچ انى ترك ايتمه وقت اولسون والذكر هو التخلص من
الغفلة والنسيان يعني ذكر بو طائفه قتنده غفلتدن وحتى نسياندن خلاصه
ديرلر مجرد همان لساننده اولانه ديرلر وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى
الذكر الظاهر من ثناء او دعاء او رعاية يعني ذكر اوچ درجه اوزره در اول درجه
ذكر ظاهردر الله تعالينك اسماء حسناسيله ذكر ايتمك كبي يا رعايتله ذكر ايتمكدن
مراد عبادتله ذكر ايتمكدر زيرا عبادت وظائف شرعيه رعايت ايتمكدر انوكيچون
رعايت ديديلر بو ديديكمز ذكرده قلب دخي غافل اولمز زيرا غفلتله ذكر
بربرينه ضدلردر جمع اولمازلر زيرا ذكر ديو غفلتدن خلاصه ديرلر
يوخسه مجرد ذكر ظاهري يه ذكر ديمزلر والدرجة الثانية الذكر الخفي يعني
ذكرك ايكنجي درجه سي ذكر خفيدر وهو الخلاص من الفتور والبقاء مع الشهود
ولزوم المسامرة يعني ذكرك ايكنجي درجه سي فتوردن خلاص اولمقدر وحقك
مشاهده سيله باقي اولمقدر وحقله مسامره يه ملازمت ايتمكدر يعني مسامره شول
ذكر قلبيدر كه دوام حضورله وكمال مراقبه ايله وارادت الهيه ايله دائما مستغرق
اولمغله تفرقه دن زائل اولوب مقام مشاهده ده ثابت وباقي اولمقدر ونعمات
انسك مسامره حقيله سويلدكه دائما ملازم اولمقدر محبت افضاليه دن وصفاتيه دن
رفع ايتمكدر سالكي بو مقامه واصل وليجاد دائما حضورده اولوب كمال جناب

اقدسدن

اقدسدن تلقي ايتمكه قدرت كلوب لذت مناجات ايدوب كمال التذاذله متلذذ اولور
والدرجة الثالثة الذكر الحقيقي وهو شهود ذكر الحق اياك والتخلص من شهود ذكرك
ومعرفة افتراء الذاكر في بقائه مع ذكره يعني ذكرك اوچنجي درجه سي ذكر حقيقيدر ذكر
حقيقي ديدكلري سالك حق انى ذكر ايتدوكني مشاهده ايتمكله كندو ذكرندن خلاص اولمقدر
بلكه حقيقتده كندويه ذاكر اعتقاد ايتمك افترادر زيرا حقده ماسواسي حد ذاتنده
معدومدر وجودي حقه نسبتلهدر معدوم خود هيچ برشئ ايله قائم موصوف
اولوب انوكله نسنه قائم اولمز بلكه سالك بالكليه ذكرندن فاني اولوب مذكوره
استيلا ايدوب جميع اعتبارات واضافاتي اسقاط ايدر

باب الفقر

قال الله تعالى يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله يعني حق تعالى بيوروب ايدركه يا آدم
اوغلنلري سزك جميعكوز الله تعالى يه محتاجلرسكوز الله تعالى غني مطلقدر
الفقر اسم للبراءة من رؤية الملك يعني فقر ديو بو طائفه قتنده الله تعالادن غيري
مالك كورمكدن كندوي خلاص ايتمكدر زيرا انسان نفسنه مالك دكلدر نفسنه مالك
اولميجق غيريه نيجه مالك اولور پس هرشئ الله تعالانك ملكيدر الله تعالى مالكدر وجود
مخلوقاته ملك مطلقدر پس بو طائفه اتفاق ايتديلر كه اول كمسنه كه بو معناي
فقرله متحقق اوليه بو طريقتدن اكا حصه يوقدر قانون الهي بودر ديرلر قال
وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى فقر الزهاد وهو نفض اليدين من الدنيا
ضبطا وطلبا واسكات اللسان ذما او مدحا والسلامة منها طلبا وتركا يعني

فقر بو طائفه قتنده اوچ درجه اوزره در اولکی درجه سی دنیادن الکلرینی ضبط
جهتندن و طلب جهتندن یعنی دنیاسی اولیجاق ضبطنه مشغول اولمیه بلکه اولمیجق
طلبنه مشغول اولمیه قناعت ایده ضبطندن و طلبندن الچکه و دخی دنیانک
مدحندن و ذمندن ساکت ایده و بر دخی دنیانک ذمنه مشغول اولمق دخی دنیایه مشغول
اولمقدر بو قومک قالدیکه مدح ایده دخی دنیانک طلبندن و ترکندن قلبی سالم اولمقدر
زیرا ترکنه مشغول اولمق دخی دنیایه مشغول اولمقدر اصلا دنیایی ترک ایتمک ترکنی
دخی ترک ایتمکدر اصلا دنیا ایله مقید اولمامقدر وهذا هو الفقر الذی تکلموا فی شرفه
یعنی دیدیکمز مرتبه فقرک اقل مرتبه سیدر فضیلتنده و شرفنده کلام واقع اولمشدر
نیتکم احادیث شریفه ده واقع و بیان اولمشدر فضیلت فقر و شرف فقر والدرجة
الثانیة الرجوع الی السبق بمطالعة الفضل وهو یورث الخلاص من رؤیة
الاعمال ویقطع شهود الاحوال ویمحص من ادناس مطالعة المقامات یعنی فقرک
ایکنجی درجه سی سالک کندونک عین سابقه سنه رجوع ایتمکدر الله تعالینک فضلنی
مطالعه ایتمکیچون یعنی سالک نظر ایده کندینک عین سابقه سی علم ازلیده تحقیق
الله تعالینک فیض اقدسندندر و پس کندینک عینی حقک فیض مقدسندن
افاضه لنندن اولیجاق سائر کمالاتی دخی ندن اولدیغنده شبهه قالمیان پس سالک
بو نظر ایله نظر ایدیجک بو نظر سالکه کندو اعمالنی کورمکدن خلاص ایدر و دخی
کندو احوال شریفه سنی مشاهده ایتمکدن قطع ایدر و دخی مقامات عالیه مطالعه سندن

حاصل

79 حاصل اولان ادناس تلوثاتدن صاف ایدر زیرا کندی عینی و سائر کمالاتی کرکسه اعمالی
و کرکسه احوال شریفه و کرکسه مقامات عالیه جمله حقک فیض و احسانی ایدوکنی مشاهده
ایلر اصلا کندینک کمالی یوق ایدوکی و حقک دخی معلوم اولور بلکه کندویه کمال اسنادی
شرک خفی ایدوکی ظاهر اولور کمالک کل بلکه کندویه وجود اسناد ایلمکه مجال قالمز
نیتکم بیورمشلر وجودک ذنب لا یقاس به ذنب آخر پس بو احوال ایله متحقق
اولیجاق جمیعسندن رجوع ایدوب بلا شیء حقه متوجه اولوب فقر الی الله
حاصل اولور نیتکم شیخ اکبر قدس سره بیورر اذا قالت لک نفسک کن غنیا
بالله فقل انا فقیر الی الله والدرجة الثالثة صحة الاضطرار والوقوع فی ید
المنقطع الوحدانی والاحتباس فی قید التجرید یعنی فقرک اوچنجی درجه سی
صحت اضطراردر صحت اضطرار دیمکلک معناسی اولدر که سالک کندینک مقام
اضطرارده متحقق اولوب هر نسنه که تحت وجودده داخلدر حکمنه موجود و تکوین
اوزرینه جاریدر اول حکم انلجمدرکه علم الله ده اعیان ثابته اوزرینه استعداد
انلرک مقتضاسنجه تقدیر ایتدی بیر اولنمشدر بریسی وقتلو وقتینه ظاهر اولور
شمدیکی ظهوردن نسبتله در اما حقه نظر کلیسی اولمشدر نیتکم رسول الله صلی الله
علیه و سلم بیورر کان ما کان وجف القلم والله تعالی بیورر ما اصاب من
مصیبة فی الارض ولا فی انفسکم الا فی کتاب من قبل ان نبرأها ان ذلک
علی الله یسیر بنده ایچون مستقل اختیار یوقدر نیتکم حق تعالی بیورر وما تشاؤن

الا ان يشاء الله بلكه حقيقتده غير يوقدر كه انوك فعلى واختيارى اوله نيتكم الله تعالى
بيورر كل شئ هالك الا وجهه پس بو مرتبه يه وصول بولنجاق كندينك فانى
اولور مقام وحدتى شاهد ايلر بو مقامده متحقق اولوب باقى قالور
تمام حقيقتله متحقق اولوب فنا فى الله مرتبه سنده اولور والاحتباس في
قيد التجريد ديدوكى بونلرك عبارتيدر وهذا فقر الصوفية يعنى ذكر اولنان
درجاتى فقر طائفه صوفيه نك فقر ديدكلرى بودر بو مرتبه لرى تحصيل ايتميجه
سالك صوفى اولماز بلكه يا متصوفه در يا خود متصوفه در وبو طائفه يه
فقرا ديدكلرندن مراد بودر بر كمسنه كه بو مراتب ايله متحقق اولميه اكا صوفى
ديمك كذبدر وكندويه صوفى ديدكلرندن حظ ايتمك جهل محضدر ومرايا
وعجب در نعوذ بالله من ذلك قال رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردقى
الفقر فخرى ديدوكى بو فقردر والفقر سواد الوجه فى الدارين ديدوكى
دخى بودر اما شمديكه زمانده نقاش يوب ونقاش كيوب وجمع مال ايدوب
وهم اهل كمال العشق دعواسن ايدنلر شيطانلردر رحمنه لتك كر كلهر سالك بو
فقر حقيقى يه واصل اولنجاق غنى بالله حاصل اولور مصنف بو اجلدن
بو بابك عقبنجه باب غنايى كتوردى **باب الغنى** قال الله تعالى
ووجدك عائلا فاغنى يعنى حق تعالى رسولنه بيورر كه ديه

علم متصوف

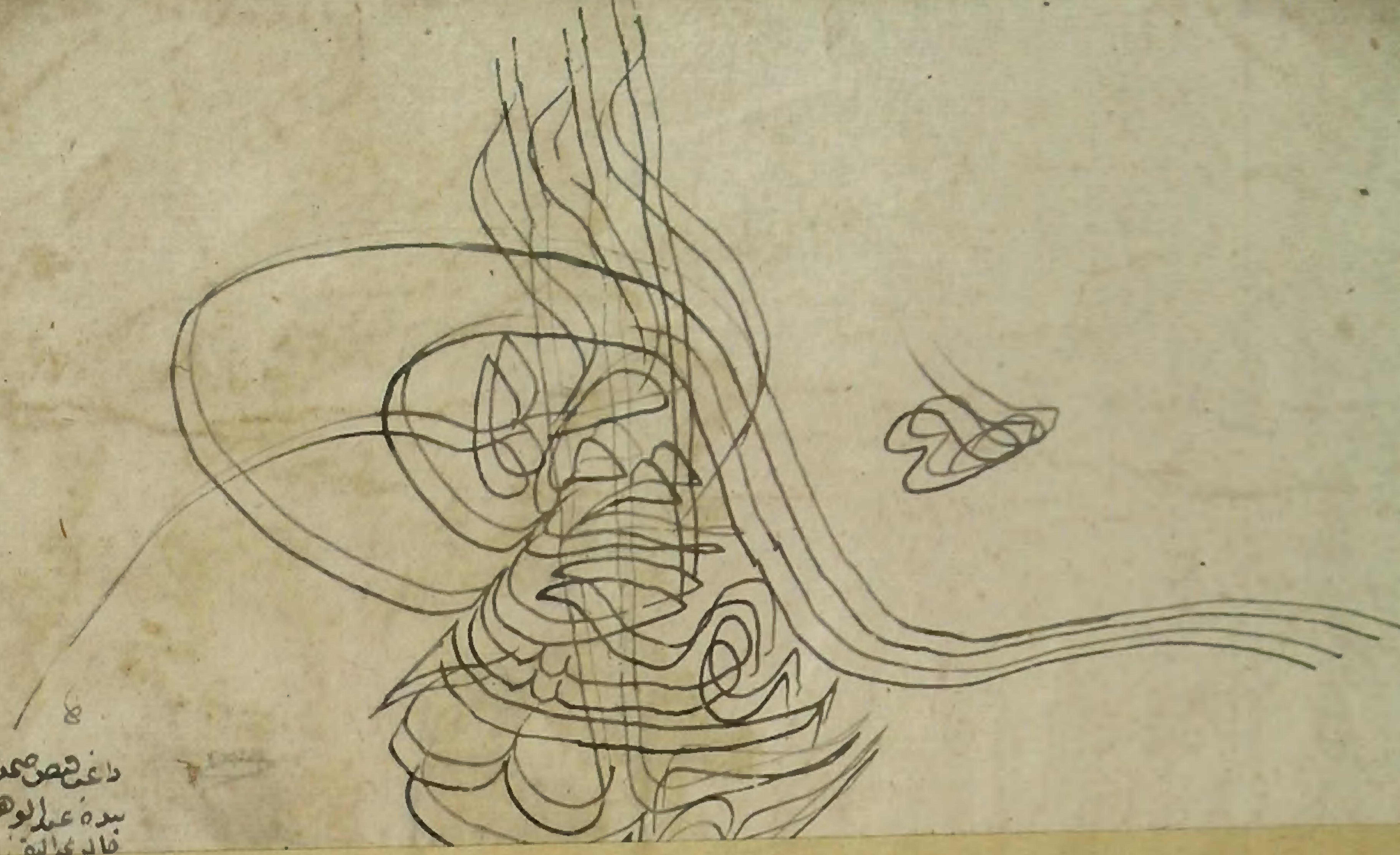

داعی فیض صمدی
بنده عبد الوهاب
[illegible]